

บทที่ 3

แนวทางการกำหนดความผิดมูลฐานของกลุ่มประเทศอาเซียน ในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ความผิดมูลฐานเป็นความผิดทางอาญาที่เป็นสาเหตุที่นำไปสู่การฟอกเงิน ทำให้มีการระบุประเภทของความผิดมูลฐาน หรือฐานความผิดที่จะนำกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาใช้บังคับ ซึ่งต้องเป็นไปตามมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติกำหนดไว้ให้ทุกประเทศภาคีขององค์การสหประชาชาติจะต้องนำข้อเสนอแนะเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินไปกำหนดในประเทศของตน ทำให้มีการกำหนดฐานความผิดขึ้นมาใหม่ คือ ความผิดฐานฟอกเงิน แต่การป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของแต่ละประเทศนั้นมีบริบทแตกต่างกันไป ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาแนวทางการกำหนดความผิดมูลฐานของกลุ่มประเทศอาเซียน ซึ่งเป็นการรวมตัวของ 10 ประเทศ ที่จัดตั้งองค์การระหว่างประเทศระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ คือ ประชาคมอาเซียน เพื่อให้อาเซียนมีการกำหนดแนวทางในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไปในทางเดียวกัน และสามารถตรวจจับการประกอบอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในอาเซียนได้

1. กฎหมายระหว่างประเทศ

กฎหมายระหว่างประเทศและข้อเสนอแนะขององค์กรระหว่างประเทศที่มีความเกี่ยวข้องกับแนวทางการกำหนดความผิดมูลฐานสำหรับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนั้น มีดังนี้

- 1) อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติดและวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ค.ศ. 1988 (Convention against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances)
- 2) อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000 (The United Nations Convention against Transnational Organized Crime)
- 3) ข้อเสนอแนะของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (FATF Recommendation)

1.1 อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติดและวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ค.ศ. 1988 (Convention against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances) หรือ อนุสัญญากรุงเวียนนา (Vienna Convention)¹²⁰

¹²⁰ United Nations. [Online] Available. <https://www.unodc.org/unodc/en/treaties/illicit-trafficking.html?ref=menu>. [14 March 2563]

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติดและวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม ค.ศ. 1988 ณ กรุงเวียนนา ประเทศออสเตรีย เพื่อต่อต้านการลักลอบการค้ายาเสพติด ได้กล่าวถึงการฟอกเงินโดยมีสาระสำคัญ 5 ประการ¹²¹ คือ

- 1) กำหนดให้การฟอกเงินเป็นความผิดอาญาทางกฎหมาย
- 2) สนับสนุนความร่วมมือระดับนานาชาติ เพื่อให้การสืบสวนเกี่ยวกับการฟอกเงินเป็นไปโดยสะดวก
- 3) กำหนดให้สามารถส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้
- 4) กำหนดให้ประเทศภาคีสมาชิกต่างๆ ดำเนินการในการรักษาความลับให้ลูกค้าธนาคารนั้นไม่เป็นอุปสรรคต่อการสืบสวนคดีอาชญากรรม
- 5) กำหนดให้ประเทศภาคีสมาชิกต่างๆ ดำเนินการในการรักษาความลับให้ลูกค้าธนาคารนั้นไม่เป็นอุปสรรคต่อการสืบสวนคดีอาชญากรรม

อนุสัญญากรุงเวียนนานี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 11 ธันวาคม ค.ศ.1990 โดยมีสาระสำคัญดังนี้¹²²

1.1.1 เจตนารมณ์

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติดและวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ค.ศ.1988 ได้กำหนดให้ทุกประเทศภาคีขององค์การสหประชาชาติต้องกังวลต่อแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นและการขยายตัวของการค้ายาเสพติดให้โทษและวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ซึ่งกำลังเป็นภัยคุกคามร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชน อีกทั้งก่อให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม การเมืองและสังคม

การค้ายาเสพติดให้โทษและวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทที่มีการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องไปยังกลุ่มคนในสังคมที่หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มของเด็กหรือเยาวชนย่อมที่จะถูกชักนำได้ง่าย ทำให้เด็กหรือเยาวชนกลายเป็นผู้เสพยาเสพติดให้โทษหรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทจนกลายเป็นภัยอันตรายมหาดศาล

อนุสัญญากรุงเวียนนาจึงได้ตระหนักถึงความสัมพันธ์ระหว่างการค้ายาเสพติดที่ผิดกฎหมายกับอาชญากรรมต่างๆ ที่มีการจัดตั้งในลักษณะองค์กร ที่ทำให้เกิดการผลกระทบทางเศรษฐกิจที่ถูกกฎหมาย และคุกคามต่อเสถียรภาพและความมั่นคงของประเทศ

การค้าที่ผิดกฎหมายก่อให้เกิดผลกำไรทางการเงินและความร่ำรวยอย่างมากซึ่งทำให้องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติสามารถทะลุทะลวง ถือเป็นอาชญากรรมระหว่างประเทศ ทำให้การปราบปรามอาชญากรรมนี้ต้องมีการเอาใจใส่อย่างเร่งด่วนและจัดลำดับความสำคัญในระดับสูงสุดและพิจารณาที่จะยึดเอาสิ่งที่บุคคลได้มาจากการค้าที่ผิดกฎหมายนั้นเพื่อที่จะขจัดมูลเหตุจูงใจที่ทำให้บุคคลกระทำความผิดดังกล่าว

¹²¹ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน. คู่มือประชาชนการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน. https://goldtraders.or.th/downloads/amlo/AMLO_for_People.pdf. สืบค้นวันที่ 13 มิถุนายน 2563

¹²² กิตติพงษ์ กิตติยารักษ์ และคณะ. 2548. อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม. กรุงเทพฯ: มูลนิธิพัฒนากระทรวงยุติธรรม. หน้า 1

1.1.2 คำนิยามศัพท์

อนุสัญญากรุงเวียนนา ได้กำหนดคำนิยามไว้ว่า เว้นแต่จะได้ระบุโดยชัดแจ้งเป็นอย่างอื่นหรือได้มีบทบัญญัติกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นแล้ว คำจำกัดความดังจะกล่าวต่อไปนี้ให้ใช้ตลอดในอนุสัญญาฉบับนี้ทั้งฉบับ

(1) การริบทรัพย์สิน ซึ่งรวมถึงการยึดที่กระทำได้ หมายถึง พรากเอาทรัพย์สินนั้นไปเป็นการถาวรโดยคำสั่งศาลหรือหน่วยงานอื่นที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้อง (ข้อ 1 (ฉ))

(2) การอายัดหรือการยึด หมายถึง วิธีการห้ามชั่วคราวเพื่อไม่ให้มีการโอน การเปลี่ยนมือ การจำหน่ายใช้สอยหรือการเคลื่อนย้ายซึ่งทรัพย์สิน หรือวิธีการยึดครองหรือควบคุมเอาไว้เป็นการชั่วคราวซึ่งทรัพย์สิน ทั้งนี้ โดยอาศัยคำสั่งที่ออกโดยศาลหรือหน่วยงานอื่นที่มีอำนาจเกี่ยวข้อง

(3) การค้าโดยมิชอบ หมายถึง ความผิดที่ระบุไว้ในข้อ 3 วรรคหนึ่งและวรรคสอง ของอนุสัญญาฉบับนี้

(4) สิ่งที่ได้มาจากการกระทำความผิด หมายถึง ทรัพย์สินใดๆ ซึ่งเกิดขึ้นหรือได้รับโดยตรงหรือโดยอ้อมจากการกระทำความผิดที่ระบุไว้ในข้อ 3 วรรค 1

(5) ทรัพย์สิน หมายถึง สินทรัพย์ทุกชนิดไม่ว่ามีรูปร่างหรือไม่รูปร่าง สंहาริมทรัพย์ หรืออสังหาริมทรัพย์ และเอกสารสิทธิตามกฎหมายหรือเอกสารหลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์ในสินทรัพย์ดังกล่าวหรือดอกผลของสินทรัพย์ดังกล่าว

1.1.3 ความผิดและมาตรการลงโทษ¹²³

โดยมีความผิดอาญาและมาตรการลงโทษที่มีสาระสำคัญ ดังนี้

1) ประเทศภาคีสมาชิกแต่ละประเทศพึงจัดให้มีมาตรการที่จำเป็นเพื่อกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญาภายใต้กฎหมายภายในของประเทศนั้นสำหรับการกระทำความผิดต่อไปนี้ที่ได้กระทำโดยเจตนา

(1) ความผิดอาญา

(1.1) การจัดทำ การผลิต การสกัด การเตรียม การเสนอ การเสนอเพื่อการค้า การแจกจ่าย การค้า การส่งไม่ว่าโดยวิธีการใดๆ การเป็นนายหน้า การจัดส่ง การจัดส่งโดยการขนถ่ายการขนส่ง การนำเข้าหรือการส่งออก ซึ่งยาเสพติดให้โทษชนิดใดๆ หรือวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทชนิดใดๆ โดยฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งอนุสัญญา ค.ศ. 1961, อนุสัญญา ค.ศ. 1961 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมหรืออนุสัญญา ค.ศ. 1971

(1.2) การเพาะปลูกฝิ่น พุ่มโคคา หรือพืชกัญชา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการผลิตยาเสพติดให้โทษ โดยฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งอนุสัญญา ค.ศ.1961 และอนุสัญญา ค.ศ. 1961 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

(1.3) การครอบครองหรือซื้อยาเสพติดให้โทษ หรือวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทชนิดใดๆ เพื่อวัตถุประสงค์สำหรับการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งดังกล่าวใน (1) ข้างต้น

(1.4) การผลิต การขนส่ง หรือการแจกจ่าย ซึ่งอุปกรณ์ วัตถุหรือสารซึ่งระบุไว้ในบัญชีตารางที่ 1 หรือตารางที่ 2 โดยรู้ว่าสิ่งที่เหล่านั้นจะถูกใช้หรือมีไว้เพื่อเพาะปลูก การจัดทำหรือการผลิตโดยผิดกฎหมาย ซึ่งยาเสพติดให้โทษหรือวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท

(2) การเปลี่ยน การโอน การปิดบังหรือซ่อนเร้นทรัพย์สิน

¹²³ กิตติพงษ์ กิตติยารักษ์ และคณะ. 2548. อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม. กรุงเทพฯ: มูลนิธิพัฒนากระทรวงยุติธรรม. หน้า 4

(2.1) การเปลี่ยนหรือการโอนทรัพย์สิน โดยรู้ว่าทรัพย์สินดังกล่าวได้มาจากการกระทำ ความผิดประเภทที่ระบุไว้ในอนุวรรค (ก) หรือได้มาจากการมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดดังกล่าว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะปิดบังหรือซ่อนเร้นที่มาอันผิดกฎหมายของทรัพย์สิน หรือเพื่อที่จะ ช่วยเหลือบุคคลใดซึ่งเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดดังกล่าวในการหลบเลี่ยงผลทางกฎหมายของ การกระทำความผิด ดังกล่าวนั้น

(2.2) การปิดหรือซ่อนเร้น ซึ่งลักษณะ แหล่งกำเนิด ที่ตั้ง การใช้สอย การเคลื่อนย้าย สิทธิที่ เกี่ยวข้องหรือกรรมสิทธิ์ที่ถูกต้องของทรัพย์สินนั้น โดยรู้ว่าทรัพย์สินดังกล่าวได้มาจากการกระทำ ความผิดประเภทที่ระบุไว้ในอนุวรรค (ก) หรือได้มาจากการมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดดังกล่าว

(3) ภายใต้บังคับของหลักการทางรัฐธรรมนูญ และหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายของ ประเทศนั้น

(3.1) การได้มา การครอบครอง หรือการใช้ทรัพย์สิน โดยรู้ในเวลาที่ได้รับทรัพย์สินดังกล่าว ว่าทรัพย์สินดังกล่าวได้มาจากการกระทำความผิดตามประเภทที่ระบุไว้ในอนุวรรค (ก) หรือได้มาจาก การมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดดังกล่าว

(3.2) การครอบครองซึ่งอุปกรณ์ หรือวัตถุหรือสารที่ระบุไว้ในบัญชีตามตารางที่ 1 หรือตาราง ที่ 2 โดยรู้ว่าสิ่งเหล่านี้อยู่ระหว่างถูกใช้ หรือจะถูกใช้สำหรับหรือในการเพาะปลูก การจัดทำหรือการ ผลิตโดยผิดกฎหมายซึ่งยาเสพติดให้โทษหรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท

(3.3) การยุงส่งเสริมอย่างเปิดเผยทั่วไป หรือการชักจูงผู้อื่นโดยวิธีการใดๆ เพื่อให้กระทำ ความผิดประเภทที่ระบุไว้ในข้อนี้หรือเพื่อให้ยาเสพติดให้โทษหรือวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท โดยฝ่าฝืนต่อกฎหมายนั้น

(3.4) การมีส่วนร่วม การร่วมกัน หรือการสมคบกันเพื่อที่จะกระทำ พยายามกระทำ และ ช่วยเหลือ ยุงส่งเสริม สนับสนุนและให้คำแนะนำแก่การกระทำ ซึ่งความผิดประเภทที่ระบุไว้ในข้อนี้

2) ภายใต้บังคับของหลักการทางรัฐธรรมนูญ และหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายของ ประเทศนั้น ประเทศภาคีแต่ละประเทศพึงจัดให้มีมาตรการที่จำเป็นเพื่อกำหนดให้เป็นความผิดทาง อาญาภายใต้กฎหมายของประเทศนั้น สำหรับการกระทำโดยเจตนาในการครอบครอง การซื้อหรือ การเพาะปลูก ซึ่งยาเสพติดให้โทษหรือวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท เพื่อการบริโภคส่วนบุคคล อันเป็นการฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งอนุสัญญา ค.ศ.1961, อนุสัญญา ค.ศ.1961 แก้ไขเพิ่มเติม หรือ อนุสัญญา ค.ศ. 1971

3) การรู้ข้อเท็จจริง เจตนา หรือวัตถุประสงค์ อันเป็นองค์ประกอบของความผิดประเภทที่ ระบุไว้ในวรรค 1 ของข้อนี้ อาจพิจารณาไปตามพฤติการณ์แห่งข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นนั้น

4) ประเทศภาคีพึงดำเนินการให้เกิดความแน่นอนว่าศาลและหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตาม เขตอำนาจการดำเนินคดีของประเทศนั้น สามารถที่จะนำเอาพฤติการณ์แห่งข้อเท็จจริงของการ กระทำความผิดประเภทที่ระบุไว้ในวรรค 1 ของข้อนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความร้ายแรงของการกระทำ ความผิดนั้นมาประกอบการพิจารณา ได้แก่

(ก) การเกี่ยวพันกับการกระทำความผิดนั้นของกลุ่มอาชญากรซึ่งผู้กระทำความผิดนั้นอยู่ใน สังกัด

(ข) การเกี่ยวพันของผู้กระทำความผิดนั้น ในกิจกรรมของกลุ่มอาชญากรระหว่างประเทศ อื่นๆ ได้

(ค) การเกี่ยวพันของผู้กระทำความผิดนั้น ในกิจกรรมที่ผิดกฎหมายอื่นๆ ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากการกระทำความผิดนั้น

(ง) การใช้วิธีการรุนแรง หรืออาวุธปืน โดยผู้กระทำความผิดนั้น

(จ) ข้อเท็จจริงที่ว่าผู้กระทำความผิดนั้นมีตำแหน่งหน้าที่ทางราชการ และกระทำความผิดได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับตำแหน่งหน้าที่ทางราชการนั้น

(ฉ) การทำให้ผู้เยาว์ตกเป็นเหยื่อของการกระทำความผิด หรือการใช้ผู้เยาว์ในการกระทำความผิดนั้น

(ช) ข้อเท็จจริงที่ว่าความผิดนั้นได้กระทำลงในสถานที่คุมขังหรือในสถานศึกษาหรือหน่วยบริการทางสังคมหรือในบริเวณใกล้เคียงอย่างยิ่งกับสถานที่ดังกล่าวหรือสถานที่อื่นๆ ซึ่งเด็กนักเรียน และนักศึกษาได้ใช้ประกอบกิจกรรมทางการศึกษา

(ซ) การต้องโทษในครั้งก่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในความผิดทำนองเดียวกัน ไม่ว่าจะในต่างประเทศ หรือในประเทศ ทั้งนี้ ภายในขอบเขตที่เป็นไปตามกฎหมายภายในของประเทศภาคีนั้น

1.1.4 เขตอำนาจดำเนินคดี¹²⁴

1) ประเทศภาคีแต่ละประเทศ

(ก) พึงดำเนินมาตรการที่จำเป็นเพื่อกำหนดเขตอำนาจการดำเนินคดีของประเทศนั้นเหนือความผิดประเภทที่ระบุไว้ในข้อ 3 วรรค 1 สำหรับกรณีนี้

(1) ความผิดนั้นได้กระทำลงในอาณาเขตของประเทศนั้น

(2) ความผิดนั้นได้กระทำลงในเรือซึ่งชักธงของประเทศนั้นหรือในอากาศยานซึ่งจดทะเบียนภายใต้กฎหมายของประเทศนั้น ในเวลาที่ความผิดนั้นได้กระทำลง

(ข) อาจดำเนินมาตรการที่จำเป็นเพื่อกำหนดเขตอำนาจการดำเนินคดีของประเทศนั้นเหนือความผิดประเภทที่ระบุไว้ในข้อ 3 วรรค 1 สำหรับกรณีนี้

(1) ความผิดนั้นได้กระทำโดยบุคคลในสัญชาติของประเทศนั้นหรือบุคคลซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในอาณาเขตของประเทศนั้น

(2) ความผิดนั้นได้กระทำลงในเรือซึ่งประเทศภาคีนั้นได้รับอนุญาตให้ดำเนินการที่สมควรได้ตามความในข้อ 17 โดยมีข้อแม้ว่าเขตอำนาจการดำเนินคดีในกรณีนี้ให้ใช้ได้เพียงเท่าที่เป็นไปตามข้อตกลงหรือแนวทางปฏิบัติที่ระบุไว้ในวรรค 4 และ 9 ของข้อ 17 นั้น

(3) ความผิดนั้นเป็นความผิดประเภทที่ระบุไว้ในข้อ 3 วรรค 1 (ค) (4) และได้กระทำลงนอกอาณาเขตของประเทศนั้นโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดผลของการกระทำในอาณาเขตของประเทศนั้น ซึ่งความผิดประเภทที่ระบุไว้ในข้อ 3 วรรค 1

2) ประเทศภาคีแต่ละประเทศ

(ก) พึงดำเนินมาตรการที่จำเป็นเพื่อกำหนดเขตอำนาจการดำเนินคดีของประเทศนั้นเหนือความผิดประเภทที่ระบุไว้ในข้อ 3 วรรค 1 สำหรับกรณีนี้ผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดนั้นได้มา

¹²⁴ กิตติพงษ์ กิตติยารักษ์ และคณะ. 2548. อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม. กรุงเทพฯ: มูลนิธิพัฒนากระทรวงยุติธรรม. หน้า 7

ปรากฏอยู่ในอาณาเขตของประเทศนั้น และประเทศนั้นไม่ได้ดำเนินการส่งตัวผู้นั้นข้ามแดนไปให้ประเทศภาคีประเทศอื่น ด้วยเหตุผลที่ว่า

(1) ความผิดนั้นได้กระทำลงในอาณาเขตของประเทศนั้นหรือในเรือซึ่งชักธงของประเทศนั้นหรือในอากาศยานซึ่งจดทะเบียนภายใต้กฎหมายของประเทศนั้น ในเวลาที่ความผิดนั้นได้กระทำลงหรือ

(2) ความผิดนั้นได้กระทำโดยบุคคลในสัญชาติของประเทศนั้น

(ข) อาจดำเนินการมาตรการที่จำเป็นเพื่อกำหนดเขตอำนาจการดำเนินคดีของประเทศนั้นเหนือความผิดประเภทที่ระบุไว้ในข้อ 3 วรรค 1 ด้วย สำหรับกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดนั้นได้ปรากฏตัวอยู่ในอาณาเขตของประเทศนั้นและประเทศนั้นไม่ได้ดำเนินการส่งตัวผู้นั้นข้ามแดนไปให้ประเทศภาคีประเทศอื่น

3) อนุสัญญาฉบับนี้ไม่ได้ลบล้างการใช้เขตอำนาจการดำเนินคดีอาญาใดๆ ของประเทศประเทศภาคีตามกฎหมายภายในของประเทศนั้น

1.1.5 การช่วยเหลือทางกฎหมายซึ่งกันและกัน¹²⁵

1) ประเทศภาคีพึงจัดให้มีมาตรการอย่างกว้างขวางที่สุดของการช่วยเหลือทางกฎหมายซึ่งกันและกันให้กับประเทศภาคีประเทศอื่นในเรื่องการสอบสวน การฟ้องร้องดำเนินคดีอาญาและการพิจารณาคดีในศาลสำหรับความผิดทางอาญาประเภทที่ระบุไว้ในข้อ 3 วรรค 1

2) อาจมีการร้องขอให้มีการช่วยเหลือทางกฎหมายซึ่งกันและกันตามความในข้อนี้ได้ เพื่อวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(ก) การนำมาซึ่งพยานหลักฐานหรือคำให้การของบุคคล

(ข) การจัดส่งเอกสารของศาล

(ค) การตรวจค้นและการยึด

(ง) การทดสอบวัตถุพยานและการตรวจสอบสถานที่

(จ) การจัดให้มีข้อมูลและพยานหลักฐาน

(ฉ) การจัดให้มีต้นฉบับหรือสำเนาซึ่งรับรองความถูกต้องของเอกสาร และบันทึกที่เกี่ยวข้องซึ่งรวมถึงบันทึกข้อมูลทางธนาคาร ทางการเงิน ทางบริษัทหรือทางธุรกิจ

(ช) การบ่งชี้ หรือการสะกดรอยสิ่งที่ได้มามาจากการกระทำความผิด ทรัพย์สิน เครื่องมือหรือสิ่งอื่นเพื่อวัตถุประสงค์ในทางพยานหลักฐาน

3. ประเทศภาคีอาจจัดให้มีมาตรการช่วยเหลือทางกฎหมายซึ่งกันและกันในรูปแบบอื่นๆ เท่าที่กระทำได้ตามกฎหมายภายในของประเทศภาคีที่ถูกร้องขอ

1.1.6 การโอนการดำเนินคดี

ประเทศภาคีพึงพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของการโอนการดำเนินคดีอาญาไปให้ประเทศภาคีประเทศอื่นสำหรับความผิดประเภทที่ระบุในข้อ 3 วรรค 1 ในกรณีที่เห็นได้ว่า การโอนการดำเนินคดีดังกล่าวจะเป็นไปเพื่อประโยชน์แห่งการบริหารงานกระบวนการยุติธรรมอย่างเหมาะสม

1.1.7 รูปแบบอื่นของการร่วมมือกัน

¹²⁵ กิตติพงษ์ กิตติยารักษ์ และคณะ. 2548. อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม. กรุงเทพฯ: มูลนิธิพัฒนากระทรวงยุติธรรม. หน้า 13

1) ประเทศภาคีพึงให้ความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด โดยสอดคล้องกับระบบกฎหมายและการบริหารภายในของประเทศนั้น เพื่อส่งเสริมประสิทธิผลของการบังคับใช้กฎหมายในการปราบปรามการกระทำความผิดประเภทที่ระบุไว้ในข้อ 3 วรรค 1 ประเทศภาคีพึงดำเนินการโดยเฉพาะอย่างยิ่งดังต่อไปนี้บนพื้นฐานแห่งข้อตกลงหรือแนวทางปฏิบัติในระดับทวิภาคีหรือพหุภาคีนั้น

(ก) กำหนดและรักษาช่องทางของการติดต่อสื่อสารของหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องระหว่างประเทศภาคีเพื่อที่จะสนับสนุนการได้มาและการแลกเปลี่ยนที่รวดเร็วซึ่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับทุกรูปแบบของการกระทำความผิดประเภทที่ระบุไว้ในข้อ 3 วรรค 1 ซึ่งหากประเทศภาคีที่เกี่ยวข้องพิจารณาเห็นสมควรด้วยอาจรวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับความเชื่อมโยงกับอาชญากรรมอื่น ๆ นั้น

(ข) ร่วมมือกันในการค้นหาความจริงเกี่ยวกับความผิดประเภทที่ระบุไว้ในข้อ 3 วรรค 1 ซึ่งมีลักษณะระหว่างประเทศ ในการดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) การบ่งชี้ตัว ที่อยู่และกิจกรรมของบุคคลผู้ต้องสงสัยว่ากำลังเกี่ยวข้องกับความผิดประเภทที่ระบุไว้ในข้อ 3 วรรคหนึ่ง

(2) ความเคลื่อนไหวของสิ่งที่ได้มาจากการกระทำความผิดหรือทรัพย์สินที่เกิดจากการกระทำความผิดเหล่านั้น

(3) ความเคลื่อนไหวของยาเสพติดให้โทษ วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท สารในตารางที่ 1 และที่ 2 ของอนุสัญญาฉบับนี้และเครื่องมือที่ได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิดดังกล่าว

(ค) ในกรณีที่สมควรและไม่เป็นการขัดต่อกฎหมายภายในของประเทศนั้น ได้กำหนดคณะทำงานร่วมกันโดยคำนึงถึงความจำเป็นเพื่อคุ้มครองความปลอดภัยของบุคคลและการปฏิบัติการตามบทบัญญัติข้อนี้ เจ้าหน้าที่ของประเทศภาคีซึ่งมีส่วนร่วมในคณะทำงานร่วมกันดังกล่าวพึงปฏิบัติการตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องของประเทศภาคีที่การดำเนินการนั้นกระทำอยู่ในอาณาเขตของประเทศนั้น ในทุกกรณีดังกล่าวประเทศภาคีที่เกี่ยวข้องพึงทำให้เกิดความแน่นอนว่าอธิปไตยของประเทศภาคีที่การดำเนินการนั้นกระทำอยู่ในอาณาเขตของประเทศนั้นจะได้รับการเคารพอย่างเต็มที่

(ง) จัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ในจำนวนที่จำเป็นเพื่อใช้ในการวิเคราะห์และการสอบสวนโดยเป็นไปตามความเหมาะสม

(จ) สนับสนุนการประสานงานกันอย่างมีประสิทธิภาพของหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องในระหว่างประเทศภาคีนั้นและส่งเสริมการแลกเปลี่ยนบุคลากรและผู้เชี่ยวชาญอื่นๆ แก่กันและกัน รวมถึงการตั้งเจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานนั้นด้วย¹²⁶

1.2 อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000 (The United Nations Convention against Transnational Organized Crime)

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000 หรือเรียกว่า อนุสัญญาพาเลโอโม เป็นอีกอนุสัญญาหนึ่งที่มีความสำคัญที่นำมาใช้ในการ

¹²⁶ กิตติพงษ์ กิตติยารักษ์ และคณะ. 2548. อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม. กรุงเทพฯ: มูลนิธิพัฒนากระทรวงยุติธรรม. หน้า 16

ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน โดยจะมีบทเสริมที่สำคัญ 2 ประการด้วยกันคือ พิธีสารเพื่อป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก และพิธีสาร เพื่อต่อต้านการลักลอบขนผู้ย้ายถิ่นฐานทางบก ทางทะเลและทางอากาศ¹²⁷

1.2.1 วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของอนุสัญญาฉบับนี้ คือ เพื่อส่งเสริมให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นในความร่วมมือด้านการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ

1.2.2 คำนิยาม

โดยวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาฉบับนี้

(ก) องค์กรอาชญากรรม ให้หมายถึง กลุ่มที่มีการจัดโครงสร้างประกอบด้วยบุคคลตั้งแต่สามคนขึ้นไป โดยรวมกลุ่มกันในระยะเวลาหนึ่งและร่วมมือกันเพื่อการก่ออาชญากรรมร้ายแรงตั้งแต่หนึ่งฐานความผิดขึ้นไปในประเภทที่ระบุไว้ในอนุสัญญาฉบับนี้ เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ทางวัตถุอย่างอื่น ไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อม

(ข) อาชญากรรมร้ายแรง ให้หมายถึง การกระทำความผิดซึ่งสามารถลงโทษโดยการจำกัดอิสรภาพซึ่งมีอัตราขั้นสูงเป็นเวลาอย่างน้อย 4 ปี หรือลงโทษที่หนักกว่านั้น

(ค) กลุ่มที่มีการจัดโครงสร้าง ให้หมายถึง กลุ่มที่ไม่ได้รวมตัวกันโดยบังเอิญเพื่อกระทำความผิดโดยทันที แต่ไม่จำเป็นต้องกำหนดบทบาทของสมาชิกอย่างเป็นทางการและไม่จำเป็นต้องมีความต่อเนื่องของการเป็นสมาชิก ตลอดจนไม่จำเป็นต้องมีโครงสร้างกลุ่มที่เป็นระบบ

(ง) ทรัพย์สิน ให้หมายถึง สินทรัพย์ทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็วัตถุหรือไม่เป็นวัตถุ สหหาริมทรัพย์หรืออสังหาริมทรัพย์ มีรูปร่างหรือไม่มีรูปร่าง และเอกสารหลักฐานทางกฎหมายหรือเอกสารสิทธิ์ที่แสดงหรือเพื่อประโยชน์ของสินทรัพย์ดังกล่าวนั้น

(จ) สิ่งที่ได้มาจากการกระทำความผิด ให้หมายถึง ทรัพย์สินใดที่เกิดจากหรือได้รับมาโดยตรงหรือโดยอ้อม

(ช) การริบ ซึ่งรวมถึงการบังคับเอาไปซึ่งทรัพย์สินกรณีบังคับได้ ให้หมายถึง การพรากเอาไปโดยถาวรซึ่งทรัพย์สิน โดยอาศัยคำสั่งของศาลหรือหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่

(ซ) ความผิดมูลฐาน ให้หมายถึง ความผิดใดซึ่งผลของการกระทำเป็นเหตุให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินอันเป็นมูลฐานของความผิดประเภทที่ระบุไว้ในข้อ 6 ของอนุสัญญาฉบับนี้

1.2.3 ขอบเขตการใช้บังคับ

1) เว้นแต่ระบุไว้เป็นอย่างอื่นในอนุสัญญาฉบับนี้ ให้อนุสัญญาฉบับนี้ใช้บังคับในการป้องกันการสอบสวนและการฟ้องร้องดำเนินคดีต่ออาชญากรรมข้ามชาติที่เกี่ยวข้องกับองค์กรอาชญากรรมดังต่อไปนี้

(1) ความผิดตามที่ระบุไว้ในข้อ 5 ข้อ 6 ข้อ 8 และข้อ 23 ของอนุสัญญาฉบับนี้ หาก

(2) ความผิดร้ายแรงตามที่ระบุไว้ในข้อ 2 ของอนุสัญญาฉบับนี้

2) โดยวัตถุประสงค์ของความในวรรคหนึ่งของข้อนี้ ให้ถือเป็นอาชญากรรมข้ามชาติ หาก

¹²⁷ เรื่องเสรีงที่ 577/2547 บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การตรวจสอบพันธกรณีตามพิธีสารว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐาน โดยทางบก ทางทะเล และทางอากาศ เสริมอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร

- (1) ความผิดนั้นกระทำลงในประเทศมากกว่าหนึ่งประเทศ
 - (2) ความผิดนั้นกระทำลงในประเทศหนึ่ง แต่ส่วนสำคัญของการเตรียมการ การวางแผน การสั่งการ หรือการควบคุมได้กระทำในอีกประเทศหนึ่ง
 - (3) ความผิดนั้นกระทำลงในประเทศหนึ่ง แต่เกี่ยวข้องกับองค์กรอาชญากรรมซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทางอาญาในอาณาเขตของประเทศมากกว่าหนึ่งประเทศ หรือ
 - (4) ความผิดนั้นกระทำลงในประเทศหนึ่งแต่มีผลกระทบที่สำคัญเกิดขึ้นในอีกประเทศหนึ่ง
- 1.2.4 การกำหนดให้มีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมนั้นเป็นความผิดทางอาญา¹²⁸
- 1) ให้ประเทศภาคีแต่ละประเทศ กำหนดให้มีมาตรการทางนิติบัญญัติและมาตรการอื่นที่จำเป็นเพื่อกำหนดให้การกระทำดังต่อไปนี้เป็นความผิดทางอาญาเมื่อกระทำโดยเจตนา
 - ก) กรณีอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่างดังต่อไปนี้ เป็นความผิดทางอาญาซึ่งแตกต่างจากความผิดฐานพยายามกระทำหรือกระทำสำเร็จในความผิดทางอาญา
 - 1) การตกลงกันของบุคคลหลายคนขึ้นไปเพื่อก่ออาชญากรรมร้ายแรง โดยมีความมุ่งหมายโดยตรงหรืออ้อม เพื่อผลประโยชน์ทางการเงินหรือทางวัตถุอย่างอื่น และบุคคลที่มีส่วนร่วมในการตกลงนั้นได้มีส่วนไปกระทำการตามที่ตกลงกันนั้น หรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์กรอาชญากรรมนั้นตามองค์ประกอบความผิดที่กฎหมายภายในของประเทศนั้นกำหนด
 - 2) โดยรู้ถึงเป้าหมายและการกระทำทั่วไปที่เป็นความผิดทางอาญาขององค์กรอาชญากรรมหรือโดยรู้ถึงเจตนาขององค์กรอาชญากรรมที่จะกระทำความผิดทางอาญานั้น บุคคลนั้นได้มีส่วนร่วมใน
 - (1) การกระทำที่เป็นความผิดทางอาญาขององค์กรอาชญากรรม
 - (2) การกระทำอื่นๆ ขององค์กรอาชญากรรมโดยรู้ว่าการเข้ามีส่วนร่วมของบุคคลนั้นจะช่วยให้บรรลุเป้าหมายในการกระทำความผิดทางอาญาดังกล่าวข้างต้น
 - (3) การจัดการ การสั่งการ การสนับสนุน การยุยงส่งเสริม การอำนวยความสะดวกหรือการให้คำปรึกษาแนะนำในการก่ออาชญากรรมร้ายแรงที่เกี่ยวข้องกับองค์กรอาชญากรรม
 - 2) การรู้ข้อเท็จจริง เจตนา เป้าหมาย ความมุ่งหมาย หรือการตกลงอันเป็นองค์ประกอบของความผิดดังกล่าวในวรรคหนึ่งของข้อนี้อาจพิจารณาจากพฤติการณ์แห่งข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นนั้น
 - 3) บรรดาประเทศภาคีที่กฎหมายภายในของประเทศนั้นกำหนดองค์ประกอบความผิดว่าต้องมีส่วนเกี่ยวข้องขององค์กรอาชญากรรมโดยมุ่งหมายที่จะกระทำความผิดประเภทที่ระบุไว้ในวรรคหนึ่ง (ก) (1) ของข้อนี้ จะต้องดำเนินการให้เกิดความแน่นอนว่ากฎหมายภายในของประเทศนั้นครอบคลุมอาชญากรรมร้ายแรงทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับองค์กรอาชญากรรมนั้น ส่วนประเทศภาคีที่กฎหมายภายในของประเทศนั้นกำหนดองค์ประกอบความผิดว่าบุคคลมีส่วนร่วมในการตกลงนั้นได้มีส่วนไปกระทำการตามที่ตกลงกันเพื่อความมุ่งหมายที่จะกระทำความผิดประเภทที่ระบุไว้ในวรรคหนึ่ง (ก) (1) ของข้อนี้ จะต้องแจ้งเรื่องดังกล่าวต่อเลขาธิการองค์การสหประชาชาติในเวลาที่มีการลงนามหรือเมื่อยื่นเอกสารหลักฐานของการให้สัตยาบัน การยอมรับหรือการเห็นชอบ หรือการภาคยานุวัติของอนุสัญญาฉบับนี้

¹²⁸ กิตติพงษ์ กิตติยารักษ์ และคณะ. 2548. อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม. กรุงเทพฯ: มูลนิธิพัฒนากระทรวงยุติธรรม. หน้า 113

1.2.5 การกำหนดให้การฟอกสิ่งที่ได้มาจากการกระทำความผิดเป็นความผิดทางอาญา¹²⁹

1) ให้ประเทศภาคีแต่ละประเทศ จัดให้มีมาตรการทางนิติบัญญัติและมาตรการอื่นที่จำเป็นตามหลักการพื้นฐานของกฎหมายภายในแต่ละประเทศนั้น เพื่อกำหนดให้การกระทำดังต่อไปนี้เป็นความผิดทางอาญาเมื่อกระทำโดยเจตนา

(ก) (1) การเปลี่ยนสภาพหรือโอนทรัพย์สินโดยรู้ว่าทรัพย์สินนั้นเป็นสิ่งที่ได้มาจากการกระทำความผิด โดยมุ่งหมายเพื่อปิดบังหรือซ่อนเร้นที่มาซึ่งผิดกฎหมายของทรัพย์สินนั้นหรือเพื่อช่วยเหลือบุคคลใดซึ่งเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐานเพื่อหลบเลี่ยงผลตามกฎหมายอันเกิดจากการกระทำความผิดของบุคคลนั้น

(2) การปิดบังหรือซ่อนเร้นลักษณะอันแท้จริง ที่มา สถานที่ตั้ง การจำหน่ายจ่ายโอน การเคลื่อนย้าย หรือกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินหรือที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สิน โดยรู้ว่าทรัพย์สินนั้นเป็นสิ่งที่ได้มาจากการกระทำความผิด

(ข) ภายใต้หลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายของประเทศภาคีนั้น

(1) การได้มา การครอบครองหรือการใช้ทรัพย์สิน โดยในขณะที่รับทรัพย์สินนั้นรู้ว่าเป็นสิ่งที่ได้มาจากการกระทำความผิด

(2) การมีส่วนร่วม การมีส่วนเกี่ยวข้อง หรือการสมคบกันกระทำ พยายามกระทำช่วยเหลือ ยุยงส่งเสริม อำนวยความสะดวก และให้คำปรึกษาแนะนำในการกระทำความผิดใดประเภทที่ระบุไว้ในข้อนี้

2) วัตถุประสงค์ในการนำไปปฏิบัติหรือใช้บังคับตามความในวรรคหนึ่งของข้อนี้

(ก) ให้ประเทศภาคีแต่ละประเทศพยายามใช้บังคับตามความในวรรคหนึ่งของข้อนี้ต่อกลุ่มความผิดมูลฐานโดยกว้างที่สุด

(ข) ให้ประเทศภาคีแต่ละประเทศ รวมความผิดร้ายแรงทั้งหมดประเภทที่ระบุในข้อของอนุสัญญาฉบับนี้และความผิดประเภทที่ระบุไว้ในข้อ 5 ข้อ 8 และข้อ 23 ของอนุสัญญาฉบับนี้ให้เป็นความผิดมูลฐานด้วย ในกรณีที่กฎหมายของประเทศภาคีกำหนดรายชื่อฐานความผิดของความผิดมูลฐานเฉพาะเจาะจง ให้ประเทศภาคีเหล่านั้นรวมกลุ่มความผิดทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับองค์การอาชญากรรมไว้ในรายชื่อฐานความผิดดังกล่าว

(ค) โดยวัตถุประสงค์ของความใน (ข) ให้ความผิดมูลฐานหมายรวมทั้งความผิดที่กระทำไม่ว่าในหรือนอกเขตอำนาจการดำเนินคดีของประเทศภาคีนั้น อย่างไรก็ตาม ความผิดที่กระทำนอกเขตอำนาจการดำเนินคดีของประเทศภาคีจะเป็นความผิดมูลฐานต่อเมื่อการกระทำนั้นเป็นความผิดทางอาญาตามกฎหมายภายในของประเทศที่มีการกระทำนั้นเกิดขึ้น และจะเป็นความผิดทางอาญาตามกฎหมายภายในของประเทศภาคีที่นำความข้อนี้ไปปฏิบัติหรือใช้บังคับหากการกระทำความผิดดังกล่าวเกิดขึ้นในประเทศภาคีดังกล่าวนั้น

(ง) ให้ประเทศภาคีแต่ละประเทศมอบสำเนาตัวบทกฎหมายของประเทศนั้นซึ่งทำให้ความในข้อนี้มีผลใช้บังคับรวมทั้งสำเนาของการแก้ไขใดๆ ของกฎหมายที่เกิดขึ้นในภายหลังหรือคำอธิบายกฎหมายดังกล่าวแก่เลขาธิการองค์การสหประชาชาติ

¹²⁹ Article 6. Criminalization of the laundering of proceeds of crime.

(จ) กฎหมายภายในของประเทศภาคีนั้นสามารถกำหนดว่า ความผิดประเภทที่ระบุไว้ในวรรคหนึ่งของข้อนี้ไม่ใช่บังคับแก่ผู้กระทำความผิดมูลฐาน ทั้งนี้เป็นไปตามหลักการพื้นฐานของกฎหมายภายในของประเทศนั้น

(ฉ) การรู้ข้อเท็จจริง เจตนา หรือความมุ่งหมาย ซึ่งเป็นองค์ประกอบของความผิดตามที่ระบุไว้ในวรรคหนึ่งของข้อนี้ อาจพิจารณาได้จากพฤติการณ์แห่งข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นนั้น

1.2.6 มาตรการปราบปรามการฟอกเงิน¹³⁰

1) ให้ประเทศภาคีแต่ละประเทศ

(ก) กำหนดการควบคุมและการกำกับดูแลภายในขอบอำนาจของประเทศนั้นอย่างครอบคลุมสำหรับธนาคาร และสถาบันการเงินที่มีใช้ธนาคาร และในกรณีที่เหมาะสมกับหน่วยงานอื่น โดยเฉพาะที่อาจเกี่ยวข้องกับการฟอกเงินนั้น เพื่อตรวจสอบและต่อต้านการฟอกเงินทุกรูปแบบ ซึ่งระบบดังกล่าวพึงกำหนดให้มีข้อบังคับเรื่องการแสดงตนของลูกค้า การเก็บรักษาบันทึกหลักฐานทางการเงินและการรายงานธุรกรรมที่มีพฤติการณ์อันควรสงสัย

(ข) ดำเนินการให้เกิดความแน่นอนว่าหน่วยงานบริหาร ควบคุม และบังคับใช้กฎหมาย ตลอดจนหน่วยงานอื่นซึ่งมีหน้าที่ปราบปรามการฟอกเงิน (และในกรณีที่เหมาะสมตามกฎหมายภายในประเทศนั้นอาจรวมถึงศาลด้วย) มีอำนาจหน้าที่ที่จะร่วมมือและแลกเปลี่ยนข้อมูลในระดับชาติ และระหว่างประเทศภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้โดยบทบัญญัติแห่งกฎหมายภายในและเพื่อจุดมุ่งหมายดังกล่าวให้พิจารณาจัดตั้งหน่วยงานข่าวกรองด้านการเงินเพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางระดับชาติ สำหรับการรวบรวม การวิเคราะห์ และการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำที่อาจเป็นการฟอกเงิน ทั้งนี้ โดยไม่กระทบต่อบทบัญญัติในข้อ 18 และข้อ 27 ของอนุสัญญาฉบับนี้

2) ให้ประเทศภาคีสมาชิกพิจารณานำมาตรการที่เป็นไปได้มาปฏิบัติอย่างเหมาะสมเพื่อตรวจสอบเฝ้าระวังการเคลื่อนย้ายข้ามเขตแดนของประเทศนั้นซึ่งเงินสดและตราสารเปลี่ยนมือได้ ภายใต้การป้องกันเพื่อทำให้เกิดความแน่นอนว่าการใช้ข้อมูลจะเป็นไปอย่างเหมาะสมและไม่ขัดขวางในทางใดต่อการเคลื่อนย้ายเงินทุนที่ชอบด้วยกฎหมาย มาตรการดังกล่าวอาจรวมถึงข้อบังคับที่เหมาะสมซึ่งกำหนดให้ลูกค้ารายบุคคลและหน่วยธุรกิจรายงานการโอนข้ามเขตแดนซึ่งเงินสดและตราสารเปลี่ยนมือได้ในปริมาณมากนั้น

3) ในการควบคุมและกำกับดูแลภายในประเทศภายใต้หลักเกณฑ์ของข้อนี้ จะต้องไม่กระทบต่อข้ออื่นใดของอนุสัญญาฉบับนี้ ประเทศภาคีสมาชิกพึงนำการดำเนินการริเริ่มที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามการฟอกเงินขององค์การระดับภูมิภาค ระดับระหว่างภูมิภาคและระดับพหุภาคีมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการ

4) ให้ประเทศภาคีสมาชิกพยายามพัฒนาและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่บังคับใช้กฎหมายและหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลเรื่องการเงิน ทั้งในระดับโลก ระดับภูมิภาค ระดับอนุภูมิภาคและระดับทวีปภาคี เพื่อที่จะปราบปรามการฟอกเงินนั้น

1.2.7 การกำหนดให้การกระทำทุจริตเป็นความผิดทางอาญา¹³¹

¹³⁰ กิตติพงษ์ กิตติยารักษ์ และคณะ. 2548. อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม. กรุงเทพฯ: มูลนิธิพัฒนากระทรวงยุติธรรม. หน้า 115

¹³¹ Article 8. Criminalization of corruption

1) ประเทศภาคีแต่ละประเทศพึงจัดให้มีมาตรการทางนิติบัญญัติและมาตรการอื่นอันจำเป็นเพื่อกำหนดให้การกระทำดังต่อไปนี้เป็นความผิดทางอาญา เมื่อกระทำโดยเจตนา

(ก) การสัญญาว่าจะให้ การเสนอให้หรือการให้ ซึ่งผลประโยชน์อันมิชอบแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยตรงหรือโดยอ้อม สำหรับเจ้าหน้าที่นั้นเองหรือบุคคลอื่นหรือหน่วยอย่างอื่น เพื่อให้เจ้าหน้าที่นั้นกระทำการหรือไม่กระทำการใดในการปฏิบัติหน้าที่นั้น

(ข) การเรียกรับหรือการรับผลประโยชน์อันมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น โดยตรงหรือโดยอ้อมสำหรับเจ้าหน้าที่นั้นเองหรือบุคคลอื่นหรือหน่วยงานอย่างอื่น เพื่อให้เจ้าหน้าที่นั้นกระทำการหรือไม่กระทำการใดในการปฏิบัติหน้าที่นั้น

2) ประเทศภาคีแต่ละประเทศพึงพิจารณาจัดให้มีมาตรการทางนิติบัญญัติและมาตรการอื่นดังกล่าวที่จำเป็น เพื่อกำหนดให้การกระทำตามวรรคหนึ่งของข้อนี้ที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศหรือเจ้าหน้าที่ระหว่างประเทศเป็นความผิดทางอาญา ในทำนองเดียวกันประเทศภาคีแต่ละประเทศพึงพิจารณากำหนดให้การกระทำทุจริตในรูปแบบอื่นเป็นความผิดทางอาญาด้วย

3) ประเทศภาคีแต่ละประเทศพึงจัดให้มีมาตรการที่จำเป็นเพื่อกำหนดให้การมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดที่กำหนดไว้ในข้อนี้เป็นความผิดทางอาญาในฐานะตัวการร่วมด้วย

4) โดยวัตถุประสงค์ของวรรคหนึ่งข้อนี้ และข้อ 9 ของอนุสัญญาฉบับนี้ คำว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้นำหมายถึง เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลผู้ปฏิบัติหน้าที่ราชการตามที่กำหนดในกฎหมายภายในของประเทศภาคีสมาชิกและตามที่ใช้บังคับอยู่ในกฎหมายอาญาของประเทศภาคีซึ่งบุคคลนั้นปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว

1.2.8 การฟ้องร้องดำเนินคดี การพิจารณาพิพากษาคดีและการลงโทษ¹³²

1) ประเทศภาคีสมาชิกของแต่ละประเทศพึงกำหนดให้การกระทำความผิดประเภทที่ระบุไว้ในข้อ 5 ข้อ 6 ข้อ 8 และข้อ 23 เป็นความผิดที่ต้องได้รับการลงโทษโดยคำนึงถึงความผิดร้ายแรงนั้น

2) ประเทศภาคีสมาชิกแต่ละประเทศต้องพยายามดำเนินการให้เกิดความแน่นอนว่าการใช้อำนาจและดุลพินิจภายใต้กฎหมายภายในของประเทศนั้นเกี่ยวกับการฟ้องร้องดำเนินคดีต่อบุคคลสำหรับความผิดประเภทที่ระบุไว้ในอนุสัญญาฉบับนี้จะไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดในการบังคับใช้กฎหมายและโดยคำนึงถึงความจำเป็นในการปราบปรามการกระทำความผิดดังกล่าว

3) สำหรับความผิดที่ระบุไว้ในข้อ 5 ข้อ 8 และข้อ 23 ของอนุสัญญาฉบับนี้

ประเทศภาคีแต่ละประเทศพึงดำเนินมาตรการที่เหมาะสมโดยสอดคล้องกับกฎหมายภายในของประเทศนั้นเพื่อให้เกิดความแน่นอนว่าเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในคำสั่งให้ปล่อยตัวชั่วคราวระหว่างการดำเนินคดีหรือระหว่างอุทธรณ์ฎีกานั้นได้คำนึงถึงความจำเป็นที่จะประกันการปรากฏตัวของผู้กล่าวหา นั้นตามขั้นตอนการดำเนินคดีตามกฎหมาย ทั้งนี้โดยคำนึงถึงสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาด้วย

4) ประเทศภาคีแต่ละประเทศพึงดำเนินการให้เกิดความแน่นอนว่า ศาลหรือหน่วยงานอื่นที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องจะคำนึงถึงสภาพความร้ายแรงของความผิดประเภทที่ระบุไว้ในอนุสัญญาฉบับนี้ในการพิจารณาถึงผลที่จะเกิดขึ้นตามมาของการพักการลงโทษหรือการปล่อยตัวโดยมีเงื่อนไข สำหรับบุคคลที่ต้องคำพิพากษาว่ามีความผิดดังกล่าว

¹³² กิตติพงษ์ กิตติยารักษ์ และคณะ. 2548. อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม. กรุงเทพฯ: มูลนิธิพัฒนากระทรวงยุติธรรม. หน้า 124-125

5) ประเทศภาคีแต่ละประเทศพึงกำหนดอายุความสำหรับความผิดประเภทที่ระบุไว้ในอนุสัญญาฉบับนี้ให้มีระยะเวลาที่ยาวพอสมควรสำหรับการฟ้องร้องดำเนินคดีตามกฎหมายภายในของประเทศนั้น และพึงกำหนดอายุความให้มีระยะเวลายาวนานมากขึ้นสำหรับกรณีที่ถูกกล่าวหาหลบหนีกระบวนการยุติธรรม

6) ไม่มีความใดในอนุสัญญาฉบับนี้จะกระทบต่อหลักการที่ว่าในรายละเอียดของลักษณะความผิดประเภทที่ระบุไว้ในอนุสัญญาฉบับนี้ และลักษณะของข้อต่อสู้ทางกฎหมายหรือหลักการอื่นทางกฎหมายที่กำหนดครรลองของการบังคับใช้กฎหมายให้เป็นโดยถูกต้องขอขบธรรมเนียมนั้น จะต้องเป็นไปตามกฎหมายภายในของประเทศภาคี อีกทั้งไม่มีความใดในอนุสัญญาฉบับนี้จะกระทบต่อหลักการที่ว่า การฟ้องร้องดำเนินคดีและการลงโทษในความดังกล่าวย่อมต้องเป็นไปตามกฎหมายภายในของประเทศภาคีนั้น

1.2.9 เขตอำนาจดำเนินคดี¹³³

1) ให้ประเทศภาคีแต่ละประเทศจัดให้มีมาตรการที่จำเป็นเพื่อกำหนดเขตอำนาจการดำเนินคดีของประเทศนั้นเหนือความผิดประเภทที่ระบุไว้ในข้อ 5 ข้อ 6 ข้อ 8 และข้อ 23 ของอนุสัญญาฉบับนี้สำหรับกรณีดังต่อไปนี้

(ก) ความผิดนั้นได้กระทำในอาณาเขตของประเทศภาคีนั้น หรือ

(ข) ความผิดนั้นได้กระทำในเรือที่ชักธงของประเทศภาคีนั้น หรือในอากาศยานที่ได้จดทะเบียนภายใต้กฎหมายของประเทศภาคีนั้น ในขณะที่มีการกระทำความผิดดังกล่าว

2) ภายใต้บังคับของข้อ 4 ของอนุสัญญาฉบับนี้ ประเทศภาคีอาจกำหนดเขตอำนาจการดำเนินคดีของประเทศนั้นเหนือความผิดประเภทดังกล่าวสำหรับกรณีดังต่อไปนี้

(ก) ความผิดนั้นกระทำต่อบุคคลในสัญชาติของประเทศนั้น

(ข) ความผิดนั้นกระทำโดยบุคคลในสัญชาติของประเทศนั้นหรือโดยบุคคลไร้สัญชาติซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในอาณาเขตของประเทศนั้น หรือ

(ค) เมื่อความผิดนั้นเป็น

(1) ความผิดอย่างใดอย่างหนึ่งในบรรดาประเภทที่ระบุไว้ในข้อ 5 วรรคหนึ่ง ของอนุสัญญาฉบับนี้และเป็นความผิดที่กระทำนอกอาณาเขตของประเทศนั้นแต่มุ่งหมายให้เกิดการก่ออาชญากรรมร้ายแรงภายในอาณาเขตของประเทศนั้น

(2) ความผิดอย่างใดอย่างหนึ่งในบรรดาประเภทที่ระบุไว้ในข้อ 6 วรรค 1 (ข) (2) ของอนุสัญญาฉบับนี้และเป็นความผิดที่กระทำนอกอาณาเขตของประเทศนั้นแต่มุ่งหมายให้เกิดการกระทำความผิดประเภทที่ระบุไว้ในข้อ 6 วรรคหนึ่ง (ก) (1) หรือ (2) หรือ (ข) (1) ของอนุสัญญานี้ ในอาณาเขตของประเทศนั้น

1.2.10 การส่งผู้ร้ายข้ามแดน¹³⁴

1) ให้นำบทบัญญัติของข้อนี้มาใช้บังคับกับความผิดประเภทที่ระบุไว้ในอนุสัญญาฉบับนี้หรือกรณีความผิดประเภทที่ระบุไว้ในข้อ 3 วรรคหนึ่ง (ก) หรือ (ข) ที่เกี่ยวข้องกับองค์กรอาชญากรรมและผู้ซึ่งถูกร้องขอให้ส่งตัวเป็นผู้ร้ายข้ามแดนอาศัยอยู่ในอาณาเขตของประเทศภาคีที่ถูกร้องขอนั้น

¹³³ Article 15. Jurisdiction

¹³⁴ Article 16. Extradition

ทั้งนี้ ความผิดที่ขอให้มีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนนั้นต้องเป็นความผิดที่อาจลงโทษได้ภายใต้กฎหมายภายในทั้งของประเทศที่ร้องขอและของประเทศที่ถูกร้องขอ

2) หากคำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับอาชญากรรมร้ายแรงซึ่งแยกจากกันได้เป็นหลายฐานความผิด โดยที่บางฐานความผิดก็ไม่ได้อยู่หลักเกณฑ์ของข้อนี้ ประเทศภาคีที่ถูกร้องขออาจนำความในข้อนี้มาใช้บังคับกับฐานความผิดที่ไม่ได้อยู่หลักเกณฑ์ของข้อนี้ได้ด้วย

3) ความผิดประเภทที่อยู่ในบังคับของข้อนี้ ให้ถือว่ารวมอยู่ในความผิดที่สามารถจะดำเนินการส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ในสนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนฉบับใดๆ ที่มีอยู่ระหว่างประเทศภาคีนั้นให้ประเทศภาคีดำเนินการนำเอาความผิดประเภทดังกล่าวไปรวมอยู่ในความผิดที่สามารถจะดำเนินการส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ในสนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนทุกฉบับที่จะมีการจัดทำในระหว่างประเทศภาคีนั้น¹³⁵

1.2.11 การช่วยเหลือทางกฎหมายซึ่งกันและกัน¹³⁶

1) ประเทศภาคีทั้งหลายพึงจัดให้มีมาตรการอย่างกว้างขวางที่สุดของการช่วยเหลือทางอาญาซึ่งกันและกันให้ประเทศภาคีประเทศอื่นเพื่อการสอบสวน การฟ้องร้องดำเนินคดีและการพิจารณาคดีในทำนองเดียวกันเป็นการต่างตอบแทนในกรณีประเทศภาคีที่ร้องขอมิเหตุอันควรสงสัยว่าความผิดดังกล่าวในข้อ 3 วรรคหนึ่ง (ก) หรือ (ข) มีลักษณะข้ามชาติ รวมทั้งกรณีและผู้เสียหาย พยาน ที่ได้มาจากการกระทำความผิด สิ่งที่ใช้ในการกระทำความผิดหรือพยานหลักฐานของการกระทำความผิดดังกล่าวอยู่ในประเทศภาคีที่ถูกร้องขอ และความผิดนั้นเกี่ยวข้องกัองค์กรอาชญากรรมนั้น

2) การช่วยเหลือทางกฎหมายซึ่งกันและกันนั้นพึงจัดให้มีขอบเขตที่สมบูรณ์ที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ภายใต้กฎหมาย สนธิสัญญา ข้อตกลง และแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องของประเทศภาคีที่ถูกร้องขอนั้นสำหรับการสอบสวน การฟ้องร้องดำเนินคดี และการพิจารณาคดีในศาลเกี่ยวกับความผิดซึ่งนิติบุคคลอาจต้องรับผิดชอบได้ตามข้อ¹³⁷

1.3 ข้อเสนอของคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force Recommendation : FATF Recommendation)

คณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (FATF) เป็นองค์การระหว่างรัฐบาลที่บรรดารัฐมนตรีของประเทศสมาชิกร่วมกันจัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2532 อาณัติของคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน คือ การจัดตั้งมาตรฐานด้านต่างๆ และส่งเสริมให้มีการใช้มาตรการทางกฎหมาย มาตรการด้านการกำกับดูแลและมาตรการด้านปฏิบัติการ อย่างบังเกิดผลในการต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และการแพร่ขยายทางอาวุธ ตลอดจนภัยอื่นๆ จะกระทบต่อระบบการเงินระหว่างประเทศ นอกจากนี้ FATF ยังร่วมมือกับ

¹³⁵ กิตติพงษ์ กิตติยารักษ์ และคณะ. 2548. อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม. กรุงเทพฯ: มูลนิธิพัฒนากระทรวงยุติธรรม. หน้า 124

¹³⁶ Article 18. Mutual legal assistance

¹³⁷ United Nations. United Nations Convention against Transnational Organized Crime. <https://www.unodc.org/documents/treaties/UNTOC/Publications/TOC%20Convention/TOCebook-e.pdf>

หน่วยงานระหว่างประเทศอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อระบุจุดอ่อนด้านต่างๆ ในระดับชาติ โดยมีเป้าหมายเพื่อคุ้มครองมิให้มีการนำระบบการเงินระหว่างประเทศไปใช้กระทำความผิด

ข้อเสนอแนะของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน นี้จะกำหนดรายละเอียดของมาตรการต่างๆ อย่างครอบคลุม ครอบคลุมและสอดคล้องกัน ซึ่งประเทศต่างๆ ควรจะนำไปปฏิบัติเพื่อต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ตลอดจนให้การสนับสนุนทางการเงินแก่การแพร่ขยายอาวุธที่มีพลังทำลายล้างสูง แต่แต่ละประเทศมีกรอบทางกฎหมาย การบริหารและทางการปฏิบัติการต่างๆ ที่หลากหลาย และมีระบบการเงินที่แตกต่างกัน ดังนั้นแต่ละประเทศไม่สามารถใช้มาตรการอย่างเดียวกันในการตอบโต้ภัยคุกคามเหล่านี้ ข้อเสนอแนะ FATF คงกำหนดมาตรฐานสากลขึ้นมา ซึ่งแต่ละประเทศควรนำไปใช้ โดยปรับให้สอดคล้องกับสภาพการณ์เฉพาะของแต่ละประเทศ ข้อเสนอแนะของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน กำหนดรายละเอียดต่างๆ ที่จำเป็น ซึ่งแต่ละประเทศควรมีพร้อมใช้เพื่อ

- (1) ระบุความเสี่ยงต่างๆ และจัดทำนโยบายและการประสานงานภายในประเทศ
- (2) ติดตามการฟอกเงิน และการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และการแพร่ขยายทางอาวุธ
- (3) ใช้มาตรการป้องกันในภาคส่วนการเงิน และภาคส่วนอื่นตามที่กำหนด
- (4) กำหนดอำนาจและความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ (เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวน เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายและเจ้าหน้าที่กำกับดูแล) และมาตรการอื่นๆ ของสถาบัน
- (5) ส่งเสริมความโปร่งใสและส่งเสริมการมีข้อมูลเกี่ยวกับการเป็นเจ้าของผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงของนิติบุคคลและบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย และ
- (6) อำนวยความสะดวกในความร่วมมือระหว่างประเทศ

ข้อเสนอแนะของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน ชุดเดิม 40 ข้อจัดทำขึ้นในปี พ.ศ. 2533 นับเป็นการริเริ่มการต่อต้านการใช้ระบบการเงินของประเทศต่างๆ ไปเพื่อการฟอกเงินจากการค้ายาเสพติดในปี พ.ศ. 2539 ข้อเสนอแนะของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน ดังกล่าวได้รับการเปลี่ยนแปลงเป็นครั้งแรก เพื่อให้สอดคล้องกับแนวโน้มและเทคนิคในการฟอกเงินใหม่ๆ และเพื่อขยายขอบเขตของข้อเสนอแนะเพิ่มขึ้นนอกเหนือจากการฟอกเงินที่ได้จากยาเสพติด ในเดือนตุลาคม ปี พ.ศ. 2544 คณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินได้เพิ่มประเด็นการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและองค์กรก่อการร้าย โดยจัดทำข้อเสนอแนะพิเศษ 8 ข้อ ว่าด้วยการต่อต้าน TF (ต่อมาขยายเป็น 9 ข้อ) ข้อเสนอแนะของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน ได้รับการแก้ไขเปลี่ยนแปลงอีกครั้งที่สองในปี พ.ศ. 2546 ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากประเทศต่างๆ จำนวน 180 ประเทศ และเป็นที่ยอมรับว่าเป็นมาตรฐานสากลระหว่างประเทศในการต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (AML/CFT)¹³⁸

คณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินขอเรียกร้องให้ทุกประเทศนำมาตรการเหล่านี้ไปปฏิบัติเพื่อให้ระบบการต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

¹³⁸ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน. คำแปลข้อเสนอแนะของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน. http://www.amlo.go.th/amlo-intranet/media/k2/attachments/FATFZRecommendationsZ2012Zcolumns8_6819.pdf. สืบค้นวันที่ 15 มีนาคม 2563

และการสนับสนุนทางการเงินแก่การแพร่ขยายทางอาวุธของแต่ละประเทศเป็นไปตามข้อแนะนำที่แก้ไขใหม่นี้

1) นโยบายการต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และการประสานงาน

ในการประเมินความเสี่ยงและกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงนั้น ให้แต่ละประเทศควรระบุความเสี่ยงเกี่ยวกับการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายในประเทศของตน แล้วจึงประเมินความเสี่ยงและทำความเข้าใจความเสี่ยงนั้น และควรดำเนินการที่รวมถึงการกำหนดหน่วยงานหรือกลไกประสานงานในการประเมินความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อประเมินดังกล่าวแล้ว แต่ละประเทศควรจะใช้กระบวนการบริหารจัดการตามความเสี่ยงเพื่อให้มั่นใจว่ามาตรการป้องกันและบรรเทา การฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายนั้นเหมาะสมกับความเสี่ยงที่ระบุไว้ กระบวนการดังกล่าวนี้ควรถือเป็นพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพทั้งระบบ AML/CFT และเพื่อดำเนินมาตรการบริหารจัดการความเสี่ยงที่สอดคล้องกับข้อแนะนำของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน ทุกข้อ ในกรณีที่แตกต่างกัน ประเทศต่างๆ ระบุว่ามีความเสี่ยงสูง ประเทศเหล่านั้นก็ควรดำเนินการให้มั่นใจว่า ระบบ AML/CFT ของประเทศตนมีวิธีแก้ปัญหาความเสี่ยงดังกล่าวได้อย่างเพียงพอ ในกรณีที่ประเทศใดระบุว่าตนมีความเสี่ยงต่ำ ประเทศนั้นอาจจะตัดสินใจอนุญาตให้ใช้มาตรการที่ไม่ซับซ้อนในการปฏิบัติตามข้อแนะนำ FATF บางข้อได้ โดยอยู่ภายใต้เงื่อนไขบางประการ

2) การฟอกเงินและการริบทรัพย์

ความผิดฐานฟอกเงิน แต่ละประเทศควรกำหนดให้การฟอกเงินเป็นความผิดทางอาญา ตามอนุสัญญาเวียนนา และอนุสัญญาพาเลโอโม และควรกำหนดให้ความผิดร้ายแรงทุกประเภทเป็นความผิดฐานฟอกเงิน โดยมีเจตนาเพื่อกำหนดความผิดมูลฐานให้ครอบคลุมขอบเขตกว้างขวางที่สุด โดยมีอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อแนะนำที่ 3 ดังนี้

2.1) ความผิดฐานฟอกเงิน แต่ละประเทศควรกำหนดให้การฟอกเงินเป็นความผิดอาญาตามอนุสัญญาเวียนนา และอนุสัญญาพาเลโอโม และควรกำหนดความผิดร้ายแรงทุกประเภทเป็นความผิดฐานฟอกเงิน โดยมีการกำหนดความผิดมูลฐานให้ครอบคลุมขอบเขตกว้างขวางที่สุด

2.2) แต่ละประเทศควรนำความผิดฐานฟอกเงินมาใช้กับความผิดร้ายแรงทั้งหมดโดยควรมุ่งกำหนดความผิดมูลฐานให้ครอบคลุมขอบเขตกว้างขวางที่สุด ความผิดมูลฐานอาจอ้างถึงความผิดทั้งหมด หรือตามการกำหนดโทษในการกระทำความผิดร้ายแรงประเภทหนึ่ง หรือโทษจำคุกที่ใช้กับความผิดมูลฐาน (threshold approach) หรือกำหนดตามประเภทความผิดมูลฐานต่างๆ หรือทุกวิธีรวมกัน

2.3) ในกรณีที่แต่ละประเทศใช้วิธีกำหนดระดับขั้นต่ำ (Threshold) ความผิดมูลฐานทั้งหลายอย่างน้อยที่สุด ควรประกอบด้วยความผิดทั้งหมดที่อยู่ภายในกรอบของความผิดร้ายแรงตามกฎหมายในประเทศ หรือควรจะรวมความผิดที่กำหนดโทษสูงสุดคือโทษจำคุกมากกว่า 1 ปีขึ้นไป หรือสำหรับประเทศที่กำหนดความผิดขั้นต่ำในกฎหมาย ความผิดมูลฐานควรประกอบด้วยความผิดทั้งหมดที่มีบทลงโทษจำคุกอย่างน้อยมากกว่า 6 เดือนขึ้นไป

2.4) ไม่ว่าจะนำวิธีใดมาใช้ อย่างน้อยที่สุดแต่ละประเทศควรกำหนดความผิดตามประเภทของความผิดที่คณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินกำหนดไว้ ความผิดฐานฟอกเงินควรขยายไปครอบคลุมถึงทรัพย์สินประเภทใดที่ได้จากอาชญากรรมไม่ว่าจะโดยทางตรง หรือทางอ้อม และไม่ว่าจะมีมูลค่าเท่าใด ในการพิสูจน์ว่าทรัพย์สินได้จากอาชญากรรมหรือไม่นั้น ไม่จำเป็นต้องมีคำพิพากษาว่าบุคคลนั้นเป็นผู้กระทำความผิดมูลฐาน

ประเภทของความผิดที่กำหนดไว้ หมายถึง

- การเข้าร่วมในกลุ่มองค์กรอาชญากรรมและแก๊งค์เชี่ยเรียกค่าคุ้มครอง
- การก่อการร้าย รวมถึงการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย
- การค้ามนุษย์ และการลักลอบขนผู้ย้ายถิ่นฐาน
- การเอารัดเอาเปรียบทางเพศ รวมถึงการเอารัดเอาเปรียบทางเพศกับเด็ก
- การลักลอบค้ายาเสพติดและสารที่ออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท
- การลักลอบค้าอาวุธ
- การลักลอบค้าของโจรสลัดและสินค้าอื่นๆ
- การฉ้อราษฎร์บังหลวง และการให้สินบน
- การฉ้อโกง
- การปลอมแปลงเงินตรา
- การปลอมผลิตภัณฑ์และการละเมิดลิขสิทธิ์ผลิตภัณฑ์
- อาชญากรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
- ฆาตกรรม, การประทุษร้ายร่างกายจนได้รับบาดเจ็บสาหัส
- การลักพาตัว การกักขังหน่วงเหนี่ยวโดยผิดกฎหมายและการจับเป็นตัวประกัน
- การปล้นหรือลักทรัพย์
- การลักลอบขน (รวมถึงในแง่ที่เกี่ยวกับศุลกากร และภาษีสรรพสามิต และภาษีทั่วไป)
- อาชญากรรมเกี่ยวกับภาษี (เกี่ยวกับภาษีโดยตรงและทางอ้อม)
- การข่มขู่กรรโชก
- การปลอมแปลง
- การกระทำอันเป็นโจรสลัด
- การซื้อขายหุ้นด้วยข้อมูลภายในและการปั่นหุ้น

เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับความผิดประเภทต่างๆ ที่จะนำมารวมไว้เป็นความผิดมูลฐานภายใต้หัวข้อแต่ละหัวข้อข้างต้นนั้นแต่ละประเทศอาจจะพิจารณาจากกฎหมายภายในประเทศของตนว่าจะกำหนดหรือนิยามการกระทำความผิดเหล่านั้นอย่างไร และลักษณะขององค์ประกอบความผิดแต่ละอย่างนั้นจะเป็นอย่างไรจึงจะทำให้ความผิดเหล่านั้นเป็นความผิดร้ายแรง¹³⁹

5) ความผิดมูลฐานสำหรับการฟอกเงินควรขยายไปครอบคลุมถึงการกระทำที่เกิดขึ้นในอีกประเทศหนึ่ง ซึ่งเป็นความผิดในประเทศนั้น และจะเป็นความผิดมูลฐานหากการกระทำเกิดขึ้นใน

¹³⁹ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน. คำแปลข้อเสนอแนะของคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน. http://www.amlo.go.th/amlo-intranet/media/k2/attachments/FATFZRecommendationsZ2012Zcolumns8_6819.pdf. สืบค้นวันที่ 15 มีนาคม 2563

ประเทศ แต่ละประเทศอาจกำหนดไว้ว่าเงื่อนไขเพียงประการเดียวที่ต้องเกิดขึ้นก่อน ก็คือการกระทำดังกล่าวจะเป็นความผิดมูลฐานหากความผิดเกิดขึ้นภายในประเทศ¹⁴⁰

การริบทรัพย์และมาตรการชั่วคราว กำหนดให้แต่ละประเทศควรใช้มาตรการที่คล้ายคลึงกับ มาตรการทั้งหลายที่กำหนดไว้ในอนุสัญญากรุงเวียนนา อนุสัญญาพาเลโม และอนุสัญญา สหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายรวมถึงมาตรการทางนิติ บัญญัติเพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของตนสามารถอายัดหรือยึดและริบสิ่งต่อไปนี้ได้ โดยไม่ทำให้ สิทธิโดยสุจริตของบุคคลที่สามเสียหาย คือ

(a) ทรัพย์สินได้มาจากการฟอกเงิน

(b) รายได้จากการฟอกเงิน หรือความผิดมูลฐานหรือเครื่องมือต่างๆ ที่ใช้หรือมีเจตนาจะใช้ ในการฟอกเงินหรือความผิดมูลฐาน

(c) ทรัพย์สินที่ได้หรือที่ใช้หรือมีเจตนาจะใช้ หรือจัดสรรเพื่อใช้ในสนับสนุนทางการเงินแก่ การก่อการร้ายหรือการกระทำอันเป็นการก่อการร้าย หรือองค์การก่อการร้าย หรือ

(d) ทรัพย์สินที่มีมูลค่าเท่ากัน

มาตรการเช่นว่าควรรวมถึงอำนาจที่จะ

(a) ระบุ ติดตาม ร่องรอย และประเมินทรัพย์สินที่ตกอยู่ในข่ายจะถูกริบ

(b) ใช้มาตรการชั่วคราว เช่น ยึดและอายัด เพื่อป้องกันการซื้อขาย การโอนหรือการจำหน่าย ทรัพย์สินดังกล่าวออกไป

(c) ดำเนินการป้องกันหรือยกเลิกการกระทำที่จะเป็นอุปสรรคในอันที่จะยึดหรืออายัด หรือ กอบกู้ทรัพย์สินที่ตกอยู่ในข่ายจะถูกริบนั้นกลับคืนมาและ

(d) มาตรการสืบสวนสอบสวนที่เหมาะสม

แต่ละประเทศควรพิจารณาใช้มาตรการที่อนุญาตให้ริบรายได้หรือเครื่องมือต่างๆ โดยไม่ต้อง กำหนดให้มีคำพิพากษาว่ามีความผิดทางอาญาก่อน (คือเป็นการริบทางแพ่ง) หรือใช้มาตรการที่ กำหนดให้จำเลยมีหน้าที่พิสูจน์ว่า ทรัพย์สินที่จะถูกริบนั้นเป็นทรัพย์ที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย ตราบเท่าที่ข้อกำหนดดังกล่าวนั้นสอดคล้องกับหลักการของกฎหมายภายในประเทศ

ความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย แต่ละประเทศควรกำหนดให้การ สนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเป็นความผิดทางอาญาโดยอาศัยอนุสัญญาสหประชาชาติว่า ด้วยการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย เป็นพื้นฐาน และไม่เพียงแต่จะกำหนดให้ TF เป็นความผิดทางอาญาเท่านั้น แต่ควรกำหนดให้การสนับสนุนทางการเงินแก่องค์กรก่อการร้าย และผู้ก่อการร้ายรายบุคคล เป็นความผิดทางอาญาด้วย แต่ในกรณีที่ไม่มีความเชื่อมโยงกันเลยกับ การก่อการร้ายครั้งหนึ่งครั้งใดเป็นการเฉพาะหรือหลายครั้งก็ตาม แต่ละประเทศควรดำเนินการให้ มั่นใจว่าได้กำหนดให้ความผิดเช่นนั้นเป็นความผิดมูลฐานของการฟอกเงิน

สำหรับในด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ กรมสารระหว่างประเทศ แต่ละประเทศควร ดำเนินการตามขั้นตอนโดยเร็วเพื่อเข้าเป็นภาคีอนุสัญญากรุงเวียนนา ค.ศ. 1988 อนุสัญญาพาเลโม

¹⁴⁰ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน คำแปลข้อแนะนำของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการ ทางการเงิน. http://www.amlo.go.th/amlo-intranet/media/k2/attachments/FATFZRecommendations Z2012Zcolumns8_6819.pdf. สืบค้นวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2563

ค.ศ. 2000 และให้นำอนุสัญญาดังกล่าวไปปฏิบัติให้ครบถ้วน ในกรณีที่ปฏิบัติได้ ควรสนับสนุนให้แต่ละประเทศให้สัตยาบันอนุสัญญาระหว่างประเทศอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและให้นำอนุสัญญาเหล่านั้นไปปฏิบัติให้บรรลุผล¹⁴¹

การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายระหว่างกัน (Mutual legal assistance) กำหนดให้แต่ละประเทศควรให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายระหว่างกันในขอบเขตที่กว้างขวางที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ด้วยความรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวน การดำเนินคดี และการพิจารณาคดีเกี่ยวกับการพอกเงินและความผิดมูลฐานเกี่ยวข้องรวมทั้งการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายด้วย แต่ละประเทศควรมีฐานกฎหมายอย่างเพียงพอเพื่อเป็นพื้นฐานในการให้ความช่วยเหลือ และในกรณีที่เหมาะสม ควรมีสันติสัญญาและการทำความตกลงด้านต่างๆ ตลอดจนกลไกอื่นๆ พร้อมใช้บังคับ เพื่อเสริมสร้างการร่วมมือให้ดีขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งแต่ละประเทศควรดำเนินการดังต่อไปนี้¹⁴²

(a) ไม่ห้ามให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายระหว่างกัน หรือไม่กำหนดเงื่อนไขอันเป็นข้อจำกัดที่ไม่สมเหตุผล หรือเกินขอบเขต ในเรื่องดังกล่าว

(b) ดำเนินการให้มั่นใจว่าประเทศของตนมีกระบวนการที่มีประสิทธิภาพและชัดเจนในการจัดลำดับความสำคัญและปฏิบัติตามคำร้องขอความช่วยเหลือทางกฎหมายระหว่างกันดังกล่าวให้ทันต่อเวลา แต่ละประเทศควรใช้หน่วยงานกลาง หรือกลไกที่จัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการ ในการส่งคำร้องขอและปฏิบัติตามคำร้องขอ แต่ละประเทศควรมีระบบในการบริหารจัดการคดี เพื่อให้สามารถติดตามความคืบหน้าเกี่ยวกับคำร้องขอนั้น

(c) ต้องไม่ปฏิเสธที่จะดำเนินการตามคำร้องขอความช่วยเหลือทางกฎหมายระหว่างกันด้วยเหตุผลเพียงเพราะว่า ความผิดนั้นถือเป็นความผิดที่เกี่ยวข้องกับการคลังด้วย

(d) ต้องไม่ปฏิเสธที่จะดำเนินการตามคำร้องขอความช่วยเหลือทางกฎหมายระหว่างกันโดยการอ้างเหตุผลว่ากฎหมายกำหนดให้สถาบันการเงินต้องรักษาความลับ

(e) รักษาความลับเกี่ยวกับคำร้องขอความช่วยเหลือทางกฎหมายระหว่างกันที่แต่ละประเทศได้รับ และข้อมูลที่มีอยู่ในคำร้องขอดังกล่าว ทั้งนี้ จะต้องอยู่ภายใต้หลักการพื้นฐานของกฎหมายภายในประเทศ เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของการสืบสวนสอบสวนหรือการไต่สวน ถ้าประเทศผู้รับคำร้องขอไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดให้รักษาความลับได้ ประเทศผู้รับคำร้องขอควรแจ้งให้ประเทศที่ผู้ร้องขอทราบทันที

แต่ละประเทศควรให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายระหว่างกัน แม้ไม่มีหลักการเป็นความผิดเดียวกันของทั้งสองรัฐ ใช้บังคับระหว่างกันอยู่ก็ตาม ถ้าความช่วยเหลือดังกล่าวไม่เกี่ยวกับการใช้กำลังบังคับ แต่ละประเทศควรพิจารณานำมาตรการต่างๆ มาใช้ตามความจำเป็นเพื่อให้ตนสามารถให้ความช่วยเหลือในขอบข่ายที่กว้างขวางแม้ในกรณีไม่มีหลักการเป็นความผิดเดียวกันของทั้งสองรัฐ ก็ตาม

ในกรณีที่มีข้อกำหนดให้ต้องเป็นความผิดเดียวกันของทั้งสองรัฐ จึงจะสามารถให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายระหว่างกันได้ ให้ถือว่าได้มีการปฏิบัติตามข้อกำหนดดังกล่าวแล้ว ไม่ว่าทั้งสองประเทศจะกำหนดให้ความผิดดังกล่าวอยู่ในประเภทของความผิดเดียวกันหรือกำหนดชื่อความผิดโดย

¹⁴¹ G. INTERNATIONAL COOPERATION Article 36. International instruments

¹⁴² G. INTERNATIONAL COOPERATION Article 37. Mutual legal assistance

ใช้ศัพท์เดียวกันหรือไม่ก็ตาม ทั้งนี้ โดยมีเงื่อนไขว่าทั้งสองประเทศจะต้องกำหนดให้การกระทำ ความผิดนั้นเป็นความผิดอาญา

เมื่อร้องขอความช่วยเหลือทางกฎหมายระหว่างกัน แต่ละประเทศควรใช้ความพยายามสูงสุด ในการจัดหาข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงและถูกต้องตามกฎหมายอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ซึ่งจะทำได้ สามารถดำเนินการตามคำร้องขอได้ทันเวลาและมีประสิทธิภาพ รวมถึงกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน และควรส่งคำร้องขอด้วยวิธีการที่เร่งด่วน ก่อนส่งคำร้องขอ แต่ละประเทศควรใช้ความพยายามสูงสุด เพื่อให้มั่นใจในข้อกำหนดทางกฎหมายและพิธีการทั้งหลายในการขอรับความช่วยเหลือ

การให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางอาญา การอายัดและการริบ กำหนดให้แต่ละประเทศ ควรดำเนินการให้มั่นใจว่าประเทศของตนมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการได้ทันทีอย่างมีประสิทธิภาพในการตอบสนองคำร้องขอจากต่างประเทศที่ร้องขอให้ ระบุ อายัด ยึด และริบทรัพย์สิน ที่ได้จากการฟอกเงินตลอดจนทรัพย์สินที่ได้จากการฟอกเงิน และจากความผิดมูลฐาน รวมทั้งการ สนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ตราสารที่ใช้หรือตั้งใจจะนำมาใช้ในการกระทำความผิด เหล่านี้ หรือทรัพย์สินที่มีมูลค่าเท่ากัน อำนาจหน้าที่ดังกล่าวนี้ควรจะรวมถึงความสามารถในการ ตอบสนองคำร้องขอที่ส่งมาโดยอาศัยกระบวนการพิจารณาดีเพื่อริบทรัพย์สินทางแพ่ง และมาตรการ ชั่วคราวที่เกี่ยวข้องเป็นหลัก เว้นเสียแต่ว่าการกระทำดังกล่าวนี้ไม่สอดคล้องกับหลักการขั้นพื้นฐาน ของกฎหมายภายในของประเทศของตน แต่ละประเทศควรมีกลไกที่มีประสิทธิภาพที่มีมูลค่าเท่ากัน และจัดการตกลงกันให้มีการประสานงานด้านการพิจารณาดีเพื่อการยึดและริบทรัพย์สิน ซึ่งควรรวมถึง การประสานงานเพื่อการแบ่งปันทรัพย์สินที่ถูกริบด้วย¹⁴³

2. ประชาคมอาเซียน

ประชาคมอาเซียนซึ่งประกอบไปด้วย 10 ประเทศ ซึ่งเป็นประเทศภาคีสมาชิกขององค์การ สหประชาชาติ ทำให้แต่ละประเทศจะต้องปฏิบัติตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติที่ 1617 ที่กำหนดให้ ประเทศภาคีสมาชิกขององค์การสหประชาชาติจะต้องปฏิบัติตามข้อแนะนำของ คณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน แต่ละประเทศจึงได้มีการออกกฎหมายป้องกัน และปราบปรามการฟอกเงิน หรือกฎหมายต่อต้านการฟอกเงิน และได้มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม กฎหมายภายในประเทศของตนให้สอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการ ลักลอบค้ายาเสพติดและวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ค.ศ. 1988 (Vienna Convention) อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000 (Palermo Convention) และข้อแนะนำ 40 ของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทาง การเงิน (Financial Action Task Force Recommendation)

¹⁴³ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน. คำแปลข้อแนะนำของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน. http://www.amlo.go.th/amlo-intranet/media/k2/attachments/FATFZRecommendations_Z2012Zcolumns8_6819.pdf สืบค้นวันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2563.

2.1 ราชอาณาจักรกัมพูชา

ราชอาณาจักรกัมพูชาไม่เป็นประเทศที่เป็นศูนย์กลางของภูมิภาคหรือเป็นศูนย์กลางทางการเงิน ซึ่งช่องโหว่ในการฟอกเงินของราชอาณาจักรกัมพูชา รวมถึงระบบที่อ่อนแอของการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินที่เกิดจากการใช้เงินสด เศรษฐกิจส่วนใหญ่ที่ใช้ดอลลาร์สหรัฐ และมีช่องทางเข้าออกได้จำนวนมาก การกำกับดูแลคาสีโนที่ไม่มีประสิทธิภาพ และธนาคารแห่งชาติของราชอาณาจักรกัมพูชาที่มีข้อจำกัดในการกำกับดูแลอุตสาหกรรมการเงินและการธนาคาร ความไม่มีประสิทธิภาพของระบบกระบวนการยุติธรรมและการทุจริตทำให้มีข้อจำกัดในการใช้บังคับกฎหมาย

ราชอาณาจักรกัมพูชามีตลาดมืดอันเป็นแหล่งสำคัญที่มีการลักลอบนำเข้าสินค้ารวมถึงยาเสพติดและสารที่เป็นส่วนสำคัญที่นำมาผลิตเมทแอมเฟตามีน ซึ่งมีทั้งการทำธุรกรรมที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย โดยไม่สามารถประมาณได้อันเนื่องมาจากมักเป็นการดำเนินการในรูปแบบที่ไม่ผ่านสถาบันการเงิน ทำให้ยากต่อการตรวจสอบ ส่วนเงินสดที่ได้มาจากการกระทำความผิดจะถูกแปรสภาพเป็นอสังหาริมทรัพย์ ที่อยู่อาศัย สินค้าที่มีราคาแพง ยานพาหนะและทรัพย์สินต่างๆ โดยไม่ต้องผ่านธนาคาร และยังมีอีกช่องทางหนึ่งคือ การใช้ช่องทางฟอกเงินผ่านทางคาสีโนที่อยู่ตามแนวชายแดนระหว่างราชอาณาจักรกัมพูชาและประเทศไทย

ช่องโหว่และรูปแบบที่คาดหมายของราชอาณาจักรกัมพูชาจะเกิดจากข้อมูลที่เป็นแหล่งของเงินทุนที่ผิดกฎหมายที่ไม่สามารถระบุได้ โดยการประเมินความเสี่ยงระดับประเทศ (National Risk Assessment: NRA) ที่ได้รับการร่างโดยหน่วยข่าวกรองทางการเงินราชอาณาจักรกัมพูชา (The Cambodian Financial Intelligence Unit (CAFIU)) เพื่อช่วยระบุกลุ่มที่มาของเงินทุนที่ผิดกฎหมาย ซึ่งตามร่างการประเมินความเสี่ยงระดับประเทศจะมีการระบุการร้องขอไปที่เจ้าหน้าที่ภายในประเทศและต่างประเทศในกรณีที่มีการฟอกเงินที่เกี่ยวกับการฉ้อโกงและกรณีที่มีการหลอกลวงจึงจำเป็นต้องส่งให้เจ้าหน้าที่ที่บังคับใช้กฎหมายสืบสวนสอบสวน

สำหรับความผิดเกี่ยวกับการพนัน แม้ว่าการพนันจะผิดกฎหมายสำหรับประชาชนของราชอาณาจักรกัมพูชา แต่การเล่นการพนันนั้นก็สร้างความเจริญ การพนันที่ถูกกฎหมายสำหรับชาวต่างชาติและมีคาสีโนที่ถูกกฎหมาย 57 แห่ง เห็นได้จาก การที่เมืองปอยเปตที่อยู่ตามแนวชายแดนประเทศไทยกับราชอาณาจักรกัมพูชานั้นมีคาสีโน 10 แห่ง และจากรายงานพบว่ากว่า 90% มีหุ้นส่วนเป็นคนไทย ประชาชนของประเทศไทยไม่ต้องขอวีซ่าและสกุลเงินบาทเป็นที่ยอมรับด้วยเหตุนี้ ทำให้กระแสเงินสดจำนวนมากไหลเข้าที่คาสีโนปอยเปต ในปี พ.ศ. 2558 คาดว่าจะมีเงินสดจำนวนประมาณ 12 ล้านที่ข้ามพรมแดนมาคาสีโนที่ปอยเปต¹⁴⁴

ต่อมาในปี พ.ศ. 2550 รัฐบาลของราชอาณาจักรกัมพูชาได้รับรองกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน โดยกฎหมายจะให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในการอายัด (Freeze) ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงินจนกระทั่งมีคำพิพากษาของศาล และในปี พ.ศ. 2557 ราชอาณาจักรกัมพูชาได้มีการปรับปรุงยุทธศาสตร์ชาติเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน 2556-2559 โดยเพิ่มขีดความสามารถในการดำเนินการของ CAFIU และหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายและเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศ

¹⁴⁴ United States Department of State. 2018. International Narcotics Control Strategy Report Volume II Money Laundering March. p.74

คณะกรรมการประสานงานความร่วมมือแห่งชาติในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (NCC) เป็นหน่วยงานหลัก และระดับมีระดับหัวหน้าที่เป็นกลไกในการประสานงานการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย รับผิดชอบในการตรวจสอบการใช้บังคับกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งพัฒนานโยบายระดับชาติและพัฒนาระบบติดตามการดำเนินการของมาตรการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

กลุ่มคณะทำงานในประเทศได้ถูกสร้างขึ้นโดยคณะกรรมการประสานงานความร่วมมือแห่งชาติในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (NCC) เพื่อดำเนินการตามคำแนะนำจากการประเมินผลร่วมกันของประเทศ ที่มาจากการประเมินการปฏิบัติตามเชิงเทคนิคและการประเมินประสิทธิภาพ โดยกลุ่มคณะทำงานดังกล่าวประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ที่เป็นตัวแทนรัฐมนตรีจากหลายกระทรวง และผู้แทนภาคเอกชน

เมื่อร่างประเมินความเสี่ยงของประเทศได้ผลสรุปแล้ว รัฐบาลของราชอาณาจักรกัมพูชาก็มีเจตนาที่จะวางแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ที่จะเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน นอกจากนี้แล้วราชอาณาจักรกัมพูชายังมีความต้องการที่จะการจัดให้ลูกค้าแสดงตนและการรายงานธุรกรรมที่ต้องสงสัยด้วย¹⁴⁵

2.1.1 กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

1) กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (Law on Anti Money laundering and Combating the Financing of Terrorism)¹⁴⁶

ในปี พ.ศ. 2550 ความร่วมมือระหว่างประเทศทางอาญา กัมพูชาได้รับการจัดอันดับว่าไม่ปฏิบัติตามข้อแนะนำของ FATF ข้อ 1 และ 2 การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย การปลอมแปลงผลิตภัณฑ์และการละเมิดลิขสิทธิ์ การขยายความผิดมูลฐานที่นำไปสู่การฟอกเงินนั้นในจำกัดอยู่ที่ความผิดเกี่ยวยาเสพติด และยังไม่แน่ชัดว่าความผิดนั้นจะขยายไปสู่ต่างประเทศและมีการฟอกตนเอง

กัมพูชาได้ดำเนินการเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องภายใต้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและในปี พ.ศ. 2557 มีการรายงานว่า พบว่ามีความก้าวหน้าในการปฏิบัติตามข้อแนะนำข้อที่ 1 แต่ยังไม่ได้มีการทำตามข้อแนะนำข้อที่ 5

การฟอกเงินเป็นความผิดทางอาญาภายใต้มาตรา 29 โดยแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย¹⁴⁷

¹⁴⁵ United States Department of State. (2018). International Narcotics Control Strategy Report Volume II Money Laundering March. p.73

¹⁴⁶ Law on Anti Money laundering and Combating the Financing of Terrorism. (Online) Available from: https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/EconMakhongCanelArea/Cambodia/Doelib_Cambodia_Article/law_on_anti_money_50.pdf [2019, June 25]

¹⁴⁷ APG. (2017). Anti-money laundering and counter-terrorist financing measures Cambodia. (Online) Available from: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/mer-fsr/Cambodia%200%20MER%202017%20-%20published%20version.pdf>. [2019, June 25]

องค์ประกอบทางกายภาพและการกระทำทั้งหมดของความผิดฐานฟอกเงินกำหนดอยู่ในข้อ 3 ของกฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ซึ่งสอดคล้องกับอนุสัญญากรุงเวียนนาและอนุสัญญาพาเลโอโม ดังนี้

มาตรา 3 (a) การฟอกเงิน หมายถึง:

(i) การแปลงหรือโอนทรัพย์สินโดยรู้ว่าทรัพย์สินดังกล่าวเป็นเงินที่ได้จากการกระทำความผิดใด ๆ เพื่อวัตถุประสงค์ในการปกปิด หรืออำพรางแหล่งที่มาของทรัพย์สินที่ผิดกฎหมายหรือช่วยเหลือบุคคลที่เกี่ยวข้องในการกระทำความผิดมูลฐาน เพื่อหลีกเลี่ยงผลทางกฎหมายที่เกิดจากการกระทำดังกล่าว

(ii) การปกปิดหรืออำพรางลักษณะที่แท้จริง การได้มา แหล่งที่ตั้ง การเคลื่อนไหว การเคลื่อนย้ายหรือการโอนความเป็นเจ้าของหรือกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน โดยรู้ว่าทรัพย์สินดังกล่าวเป็นรายได้ของการกระทำความผิด

(iii) ได้มา ครอบครองหรือใช้ทรัพย์สิน โดยรู้ว่าทรัพย์สินนั้นเป็นเงินที่ได้จากการกระทำความผิดใด ๆ หรือ

(iv) การมีส่วนร่วมในรูปแบบใด ๆ และพยายามกระทำความผิด การช่วยเหลือและบังคับให้บุคคลกระทำการใด ๆ ที่มีการนิยามไว้ตามมาตรา 3 ของกฎหมายหลัก¹⁴⁸

มาตรา 3(b) ของการแก้ไขกฎหมายเพิ่มเติมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้กำหนดให้การได้ทรัพย์สินจากการกระทำความผิดนั้นรวมถึงทรัพย์สินใดๆ ที่ได้มาจากหรือได้รับโดยตรงหรือโดยอ้อม ผ่านการกระทำความผิดใดที่เป็นความผิดมูลฐาน

เพิ่มเติมในมาตรา 3(c) คำนิยามของทรัพย์สิน อย่างกว้างรวมถึงสินทรัพย์ทุกชนิด ไม่ว่าจะ เป็นสังหาริมทรัพย์หรือสังหาริมทรัพย์ที่จับต้องได้หรือจับต้องไม่ได้ และเอกสารทางกฎหมายหรือ พยานวัตถุ หรือผลประโยชน์ในสินทรัพย์ดังกล่าว¹⁴⁹

มาตรา 3 (e) ความผิดมูลฐาน หมายถึง การกระทำความผิดอาญาร้ายแรงหรือการกระทำความผิดเล็กน้อย แม้ว่าจะเป็นกรกระทำนอกราชอาณาจักร การกระทำนั้นจะต้องได้รายได้มาจากการกระทำความผิด และมีรายได้นั้นได้มีการฟอกเงินตามคำนิยามในมาตรา 3 (a) ของกฎหมายนี้

เพื่อที่จะใช้เป็นพื้นฐานสำหรับการดำเนินการเกี่ยวกับการฟอกเงินความผิดที่กระทำในต่างประเทศจะต้องมีลักษณะของการกระทำผิดกฎหมายในประเทศที่มีการกระทำและภายใต้กฎหมายของประเทศกัมพูชาเว้นแต่จะมีข้อตกลงพิเศษที่ระบุไว้เป็นอย่างอื่น ความผิดที่สรุปจะรวมถึงต่อไปนี้

- การเข้าร่วมในกลุ่มองค์กรอาชญากรรมและแก๊งค์เชี่ยเรียกค่าคุ้มครอง
- การก่อการร้าย รวมถึง TF
- การค้ำมนุษย์ และการลักลอบขนผู้ย้ายถิ่นฐาน
- การเอารัดเอาเปรียบทางเพศ รวมถึงการเอารัดเอาเปรียบทางเพศกับเด็ก

¹⁴⁸ Law on Anti Money laundering and Combating the Financing of Terrorism. Article 3 (a)

¹⁴⁹ APG. (2017). Anti-money laundering and counter-terrorist financing measures Cambodia. <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/mer-fsrb/Cambodia%20MER%202017%20-%20published%20version.pdf>. P.105

- การลักลอบค้ายาเสพติดและสารที่ออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท
- การลักลอบค้าอาวุธ
- การลักลอบค้าของโจรและสินค้าอื่นๆ
- การฉ้อราษฎร์บังหลวง และการให้สินบน
- การฉ้อโกง
- การปลอมแปลงเงินตรา
- การปลอมผลิตภัณฑ์และการละเมิดลิขสิทธิ์ผลิตภัณฑ์
- อาชญากรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
- ฆาตกรรม, การประทุษร้ายร่างกายจนได้รับบาดเจ็บสาหัส
- การลักพาตัว การกักขังหน่วงเหนี่ยวโดยผิดกฎหมายและการจับเป็นตัวประกัน
- การปล้นหรือลักทรัพย์
- การลักลอบขน
- การข่มขู่กรรโชก
- การปลอมแปลง
- การกระทำอันเป็นโจรสลัด
- อาชญากรรมเกี่ยวกับภาษี (เกี่ยวกับภาษีโดยตรงและทางอ้อม)
- การซื้อขายหุ้นด้วยข้อมูลภายในและการปั่นหุ้น¹⁵⁰

ความผิดฐานฟอกเงินนั้นสามารถนำไปใช้กับความผิดมูลฐานทั้งหมดที่ทำให้ทรัพย์สินมาจากการกระทำความผิด ความผิดมูลฐานมีการกำหนดอย่างกว้างไว้ในมาตรา 3(e) ของกฎหมายป้องกันและปราบปรามฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเพื่อรวมทุกความผิดทางอาญาร้ายแรงและความผิดอาญาที่ไม่ร้ายแรง แม้ว่าจะกระทำในต่างประเทศจะเป็นผลให้ได้รายได้จากการกระทำ

คำนิยามของความผิดมูลฐาน ยังรวมถึง 21 ประเภทของความผิดตามข้อเสนอแนะของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน แต่ไม่สามารถใช้ได้ เนื่องจากประเทศกัมพูชาไม่ได้ใช้แนวทางการกำหนดโทษขั้นต่ำหรือแนวทางแบบผสม แต่พื้นฐานของความผิดมูลฐานสำหรับการฟอกเงินจะถูกกำหนดโดยการอ้างอิงถึงความผิดอาญาทั้งหมด

2.2 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป. ลาว)

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นประเทศมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว แต่มีการกำกับดูแลที่อ่อนแอ และภูมิศาสตร์ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเป็นหัวใจที่สำคัญในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีการรวมตัวเพื่อจัดการความเสี่ยงในการฟอกเงิน

ในภาคธุรกิจธนาคารในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีการขยายตัวอย่างรวดเร็วในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ในขณะที่รัฐบาลมีการบัญญัติกฎระเบียบใหม่ๆ หลายฉบับเพื่อป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน แต่เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ยังมีจำนวนน้อยและการดำเนินการก็ไม่ได้มีการฝึกอบรม ทำให้ลาวกลายเป็นประเทศที่เป้าหมายของนักฟอกเงินจำนวนมาก

¹⁵⁰ Law on Anti Money laundering and Combating the Financing of Terrorism article 3 (e)

การทุจริตก็มีอย่างกว้างขวาง การลักลอบค้ายาเสพติด อาชญากรรมสิ่งแวดล้อม คาสีโน การค้ามนุษย์ ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ในปัจจุบันสำหรับระบบการต่อต้านการฟอกเงินของสปป.ลาว คือ การฟอกเงินส่วนใหญ่มาจากความผิดเกี่ยวกับการผลิตและลักลอบค้ายาเสพติด

เศรษฐกิจที่มีพื้นฐานมาจากเงิน ชีตความสามารถของภาคกฎหมายที่จำกัด และการบังคับใช้กฎหมายที่อ่อนแอทำให้ สปป.ลาว มีสภาพแวดล้อมที่น่าดึงดูดสำหรับองค์กรอาชญากรรม สินค้าที่มีมูลค่าที่สูง รวมทั้งอสังหาริมทรัพย์ ทรัพย์สิน และยานพาหนะที่มีราคาแพง บ่อยครั้งที่มีการซื้อขายด้วยเงินสด

สปป.ลาว มีเศรษฐกิจขนาดใหญ่แต่ไม่เป็นระบบ การระบบการแลกเปลี่ยนที่มีราคาไม่เป็นการ นอกเหนือจากการข้ามชายแดนอย่างเป็นทางการ ชายแดน สปป.ลาว มีช่องทางที่เข้าได้หลายทาง ทำให้มีผู้ลักลอบขนสินค้าข้ามเข้ามาได้อย่างง่ายดาย

กฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่สำคัญ

ในปี พ.ศ. 2554 สปป.ลาว ได้ยอมรับแนวทางการกำหนดความผิดมูลฐานมาใช้ในการกำหนดความผิดมูลฐานในประเทศของตนโดย ได้นำแนวทางการกำหนดแบบผสมมาใช้ โดยเป็นการผสมผสานระหว่างการกำหนดขั้นต่ำและการกำหนดรายชื่อมาใช้¹⁵¹

ในช่วงไม่กี่ปีมานี้ สปป.ลาว ได้มีการทำการปรับปรุงเทคนิคจำนวนมาก รวมถึงการดำเนินการผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับฟอกเงิน การขยายอำนาจของกฎหมายสำหรับการยึดหรือริบ การเสริมสร้างความเป็นอิสระและความสามารถของ FIU และปรับปรุงระบบขเงินสดข้ามพรมแดน การกำกับดูแลสถาบันการเงิน และการกำหนดให้ต้องรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย การดำเนินงานและการบังคับใช้จะต้องมีอย่างต่อเนื่อง

ในปี พ.ศ. 2557 ลาวได้ออกกฎหมายต่อต้านการฟอกเงินฉบับใหม่ ทำให้แนวทางการกำหนดความผิดมูลฐานได้เปลี่ยนเป็นการกำหนดจากความผิดอาญาทั้งหมดให้เป็นความผิดมูลฐาน โดยได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการประสานงานแห่งชาติในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เพื่อดูแลการดำเนินงานต่อต้านการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

คณะกรรมการประสานงานแห่งชาติเป็นกลุ่มที่ไม่มีตำแหน่งประกอบด้วยข้าราชการระดับอาวุโสโดยได้รับการแต่งตั้งจากนายกรัฐมนตรี ด้วยการกำกับดูแลของคณะกรรมการประสานงานแห่งชาติ รัฐบาลได้มีการออกกฎระเบียบ คำแนะนำ และแนวปฏิบัติหลายประการตลอดจนสิ้นปี 2558

สำนักงานต่อต้านการฟอกเงิน (The Anti-Money Laundering Intelligence Office (AMLO) หรือ FIU ของลาวได้มีการลงนามในบันทึกความร่วมมือกับอีก 8 ประเทศ ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับรายชื่อของบุคคลหรือบริษัทที่อยู่ระหว่างการสืบสวนสอบสวน สปป.ลาว ไม่ได้มีกลไกในการบันทึกแลกเปลี่ยนกับสหรัฐอเมริกา แต่ความตกลงความช่วยเหลือทางกฎหมายนั้นเป็นไปได้โดยการทำพหุภาคี

¹⁵¹ ASIA/PACIFIC GROUP ON MONEY LAUNDERING. Mutual Evaluation Report Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism. Online Available from: <http://documents.worldbank.org/curated/en/419831468045544962/pdf/Lao-Peoples-Democratic-Republic-Anti-money-laundering-and-combating-the-financing-of-terrorism.pdf>. [2019, 9 March]

กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

1) กฎหมายต่อต้านการฟอกเงินและต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Law on Anti-Money Laundering and Counter-Financing of Terrorism No. 50/NA dated 21 July 2014)¹⁵²

โดยประมวลกฎหมายต่อต้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายนั้น มีรายละเอียดและสาระสำคัญ ดังนี้

(1) การฟอกเงิน (มาตรา 2)

การฟอกเงินเป็นการแปรสภาพ การใช้ การเคลื่อนย้าย การแลกเปลี่ยน การครอบครอง การโอนความเป็นเจ้าของ การโอนเงินหรือทรัพย์สินอื่นๆ โดยบุคคลธรรมดา นิติบุคคล หรือองค์กร ที่รู้หรือควรรู้หรือสงสัยว่าเงินหรือทรัพย์สินดังกล่าวได้มาจากการกระทำความผิดมูลฐานที่มีการปกปิดหรือปลอมแปลงลักษณะของที่มาและที่ตั้งในการทำให้เงินทุนหรือทรัพย์สินถูกต้องตามกฎหมาย¹⁵³

(2) การป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (มาตรา 4)

การป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเป็นการกระทำของบุคคลธรรมดา นิติบุคคล หรือหน่วยงานต่างๆ ที่มีหน้าที่โดยตรงที่ต้องความรู้จักกับตัวตนของลูกค้า การต่อสู้ การป้องกัน การควบคุมและจัดการกับการฟอกเงินตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 2 ของกฎหมายนี้ ซึ่งการกระทำความผิดนี้เป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของประเทศ และเป็นสาเหตุทำให้เกิดความเสียหายต่อโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมของชาติ¹⁵⁴

(3) การกระทำที่เป็นการฟอกเงิน (มาตรา 6)

การกระทำที่เป็นการฟอกเงิน มีดังนี้¹⁵⁵

(3.1) การปลอมแปลงและการแลกเปลี่ยนเงินทุนหรือทรัพย์สินที่กระทำโดยเจตนาที่จะปกปิดหรือปิดบังการได้ทรัพย์สินมาจากการกระทำความผิด การช่วยเหลือและสนับสนุนผู้กระทำความผิดมูลฐานที่นำไปสู่การหลีกเลี่ยงผลทางกฎหมาย

(3.2) การปกปิดหรือปิดบังแหล่งที่มาหรือที่ตั้งของเงินทุนหรือทรัพย์สิน การครอบครอง การเคลื่อนย้าย หรือ การโอนกรรมสิทธิ์เงินทุนหรือทรัพย์สินที่ได้มานั้น

(3.3) การได้มา การครอบครอง หรือใช้เงินทุนหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากความผิดมูลฐาน เช่น การให้กู้ยืมเงินทุนหรือทรัพย์สินที่ผิดกฎหมาย การใช้เงินทุนหรือทรัพย์สินไปลงทุนโดยตรง

(3.4) การสมคบกันวางแผน การพยายาม หรือการช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน หรือการให้คำแนะนำการกระทำความผิดตามที่กำหนดไว้ในอนุมาตรา (1) (2) (3)

นอกเหนือจากที่กล่าวมาข้างต้น การฟอกเงินจะต้องเป็นมีดังนี้

(1) การรับรู้ด้วยเจตนาเกี่ยวกับการกระทำความผิดที่นำไปสู่การฟอกเงิน

¹⁵² LAO PEOPLE'S DEMOCRATIC REPUBLIC PEACE INDEPENDENCE DEMOCRACY UNITY PROSPERITY. <http://aml.io.gov.la/eng/files/regulation/Law%20on%20AML-CFT%2050.pdf>. [2019, 14 March]

¹⁵³ Law on Anti-Money Laundering and Counter-Financing of Terrorism Article 2

¹⁵⁴ Law on Anti-Money Laundering and Counter-Financing of Terrorism Article 4

¹⁵⁵ Law on Anti-Money Laundering and Counter-Financing of Terrorism Article 6

(2) เหตุการณ์หรือพยานหลักฐานที่พิสูจน์เงินทุนหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากความผิดมูลฐาน โดยไม่จำเป็นจะต้องมีคำวินิจฉัยของศาล

(4) คำนิยามศัพท์ (มาตรา 8)

ถ้อยคำในกฎหมายนี้มีความหมายดังต่อไปนี้¹⁵⁶

“ความผิดมูลฐาน” หมายถึง การกระทำความผิดทางอาญาใดๆ ที่เป็นสาเหตุของการฟอกเงิน รวมถึงความผิดที่กระทำนอกราชอาณาเขตของ สปป.ลาว ซึ่งการได้ทรัพย์สินมาจากความผิดมูลฐาน

การกระทำเหล่านี้รวมถึงการฉ้อโกง การโจรกรรม การฆาตกรรมและการทำร้ายร่างกาย การลักพาตัว การกักขังและจับตัวประกัน การขายสินค้าที่ผิดกฎหมาย การปลอมแปลงเงินตรา รวมถึงการปลอมเช็ค การใช้เงินตราหรือเช็คหรือพันธบัตรปลอม การปลอมแปลงเอกสารหรือการใช้เอกสารปลอมที่เป็นการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา การทุจริตรวมถึงการให้และรับสินบน การค้าประเวณีในเด็กและผู้ใหญ่ การค้ามนุษย์ การลักลอบขนคนเข้าเมือง การผลิตและลักลอบค้ายาเสพติด การค้าอาวุธสงครามและวัตถุระเบิด การมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมและแก๊งค์ผู้เรียกค่าคุ้มครอง การก่อการร้ายรวมถึงการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย อาชญากรรมสิ่งแวดล้อม อาชญากรรมทางภาษี การซื้อขายหลักทรัพย์โดยใช้ข้อมูลภายในและการปั่นหุ้นในตลาด การหลบเลี่ยงภาษีและภาษีศุลกากร การกรรโชกทรัพย์ โจรสลัด และความผิดอื่น

“การได้ทรัพย์สินมาจากการกระทำความผิดมูลฐาน” หมายถึง เงินทุนหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยตรงหรือโดยอ้อมจากความผิดมูลฐาน ทรัพย์สินที่ได้มาจากการแปรสภาพทั้งหมดหรือบางส่วนไปจนอยู่ในรูปแบบทรัพย์สินอื่นๆ รวมถึงผลตอบแทนจากการลงทุน

“แก๊งค์ผู้เรียกค่าคุ้มครอง” หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ข่มขู่คุกคามบุคคลธรรมดา นิติบุคคลหรือหน่วยงาน เพื่อเรียกเงินหรือทรัพย์สินของพวกเขา

“อาชญากรรมสิ่งแวดล้อม” หมายถึง ความผิดที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การลักลอบค้าสัตว์ป่าและสัตว์น้ำคุ้มครอง และการขูดทรัพยากรธรรมชาติ การลักลอบค้าไม้ การทำลายพืชผล การบุกรุกผิดกฎหมาย การทำประมงผิดกฎหมาย

จากคำนิยามศัพท์ตามมาตรา 8 ทำให้เห็นว่า การกำหนดความผิดมูลฐานของ สปป.ลาว นั้นได้เป็นไปตามแนวทางการกำหนดความผิดมูลฐานที่กำหนดให้ความผิดอาญาทั้งหมดเป็นความผิดมูลฐาน โดยพิจารณาว่าถ้าความผิดใดได้ทรัพย์สินมาจากการกระทำความผิดก็จะมีคุณสมบัติฐานฟอกเงินได้ตามมาตรา 6

2.3 สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

ในปี พ.ศ. 2551 สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาได้รับการประเมินผลว่า การกระทำความผิดฐานฟอกเงินนั้นไม่สอดคล้องกับอนุสัญญากรุงเวียนนาและอนุสัญญาพาเลโอโม โดยคำจำกัดความคำว่า “ทรัพย์สิน” ก็ไม่ได้รวมถึงทรัพย์สินทั้งหมดทุกประเภท การไม่มีการระบุถึงประเภทความผิดที่กำหนดไว้ รวมถึงการช่วยเหลือการกระทำความผิดอื่นเป็นการจำกัดความผิดทางการเงิน

และต่อมาในปี พ.ศ. 2557 ได้มีการออกกฎหมายต่อต้านการฟอกเงิน พ.ศ. 2557 (The Anti-Money Laundering Law 2014) แล้วได้ยกเลิกกฎหมายการควบคุมการฟอกเงิน พ.ศ. 2545

¹⁵⁶ Law on Anti-Money Laundering and Counter-Financing of Terrorism Article 8

โดยมาตรา 43 ของกฎหมายต่อต้านการฟอกเงินได้กำหนดให้การฟอกเงินเป็นความผิดทางอาญา และกฎหมายดังกล่าวได้มีการเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล¹⁵⁷

ส่วนองค์ประกอบของความผิดฐานฟอกเงินนั้นได้มีอยู่คำนิยามศัพท์ในบทบัญญัติมาตรา 3(ก) ของกฎหมายต่อต้านการฟอกเงิน โดยมีการกำหนดให้กว้างขวางและสอดคล้องกับมาตรฐานและรวมถึงการมีเข้ามามีส่วนร่วม การสมคบ การช่วยเหลือ สนับสนุน อำนวยความสะดวก การจัดการ การให้คำปรึกษา และการเข้าเป็นสมาชิกขององค์กร การยุยงให้กระทำความผิดโดยวิธีอื่นใด โดยกระทำหรือละเว้นการกระทำ พยายามกระทำ การสมคบคิดที่จะกระทำความผิดใดๆ ที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการสมคบ และทฤษฎีการช่วยเหลือและสนับสนุน

โดยในความผิดฐานฟอกเงินนั้น มีองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญ ก็คือ จะต้องเป็นการฟอกทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด ซึ่ง คำว่า “ได้ทรัพย์สินมาจากการกระทำความผิด” (proceeds of crime) ไม่ได้มีการกำหนดคำนิยามไว้ในกฎหมายต่อต้านการฟอกเงิน แต่มาตรา 3 (q) ได้นิยามคำว่า “เงินและทรัพย์สินที่ได้รับมาจากการกระทำความผิด” (money and property obtained by illegal) หมายถึง เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับโดยตรงหรือโดยอ้อมจากการกระทำความผิดใดๆ ที่กฎหมายต่อต้านการฟอกเงินใช้บังคับ หรือการกระทำหรือละเว้นการกระทำความผิดใดๆ คำนิยามนี้จะไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งหรือเป็นองค์ประกอบของความผิดฐานฟอกเงิน และกฎหมายเกี่ยวกับการตีความการแสดงเจตนา 1973 (The Interpretation of Expressions Law 1973) ระบุว่า อนุญาตให้ตีความกฎหมายใดๆ ในบริบทสามัญและใช้ในชีวิตประจำวันและทำให้บทบัญญัติดังกล่าวสามารถใช้งานได้

มาตรา 5 ของกฎหมายต่อต้านการฟอกเงินและคำสั่งของรัฐบาลสหภาพที่ 24/2015 (the Union Government Order No.24/2015) จะระบุรายชื่อประเภทของความผิดมูลฐานที่นำไปสู่การฟอกเงินเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

มาตรา 5 ของกฎหมายต่อต้านการฟอกเงินระบุรายชื่อของประเภทความผิดมูลฐานที่นำไปสู่การฟอกเงินและรวมถึงการกระทำความผิดใดๆ ที่มีโทษจำคุกขั้นต่ำตั้งแต่ 1 ปี ขึ้นไป ภายใต้กฎหมายที่มีอยู่ของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

ความผิดฐานฟอกเงินรวมถึงประเภททั้งหมดของทรัพย์สินที่ได้รับมาโดยตรงหรือโดยอ้อมจากการกระทำความผิดใดๆ ภายใต้บังคับของกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ทั้งนี้ ไม่ได้คำนึงถึงมูลค่าของทรัพย์สิน

ทรัพย์สินได้มีการกำหนดคำนิยามไว้ในมาตรา 3 ว่าเป็น ทรัพย์สินที่เคลื่อนที่ได้หรือเคลื่อนที่ไม่ได้ มีรูปร่างหรือไม่รูปร่าง จับต้องได้หรือจับต้องไม่ได้¹⁵⁸

สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาใช้สองแนวทางคือ แนวทางการผสมผสานระหว่างแนวทางการกำหนดขั้นต่ำและแนวทางรายชื่อที่กำหนดความผิดมูลฐานที่นำไปสู่การฟอกเงิน การกระทำ

¹⁵⁷ APG (2018), Anti-money laundering and counter-terrorist financing measures - Myanmar, Third Round Mutual Evaluation Report, APG, Sydney. [Online] <http://www.apgml.org/includes/handlers/get-document.ashx?d=ea1ade20-f05e-4e07-b0f8-afd4aeeafb5e>. [2019, 14 March]

¹⁵⁸ APG (2018), Anti-money laundering and counter-terrorist financing measures - Myanmar, Third Round Mutual Evaluation Report, APG, Sydney. p.116

ความผิดใดๆ ที่มีโทษจำคุกขั้นต่ำตั้งแต่ 1 ปี ขึ้นไป ถือว่าเป็นความผิดมูลฐาน ส่วนการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายในกฎหมายต่อต้านการก่อการร้ายทั้งหมดมีอัตราโทษจำคุกขั้นต่ำตั้งแต่ 3 ปี หรือ 10 ปี ประกาศฉบับที่ 24 เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2558 กำหนดรายชื่อการกระทำความผิดที่เป็นความผิดมูลฐานที่อยู่ภายใต้กฎหมายต่อต้านการฟอกเงิน รวมถึงการก่อการร้ายและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ดังนั้น ความผิดเกี่ยวกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายถือว่าเป็นความผิดมูลฐานที่นำไปสู่การฟอกเงิน¹⁵⁹

กฎหมายต่อต้านการฟอกเงิน พ.ศ. 2557 (The Anti-Money Laundering Law (2014)) การกระทำความผิดที่ใช้บังคับตามกฎหมายฉบับนี้ (Offences Applicable to this Law) มาตรา 5. การฟอกเงินและทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดใดๆ ดังต่อไปนี้ จะความผิดตามกฎหมายนี้

- (a) การกระทำความผิดโดยองค์กรอาชญากรรม
- (b) การกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้าประเวณีรวมถึงการค้าประเวณีเด็ก
- (c) การกระทำความผิดเกี่ยวกับการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา (ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา)
- (d) ความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมสิ่งแวดล้อม
- (e) ความผิดเกี่ยวกับการหลอกลวงและอาชญากรรมทางภาษีอื่นๆ
- (f) ความผิดเกี่ยวกับโจรสลัด
- (g) ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย
- (h) ความผิดเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์โดยใช้ข้อมูลภายในเพื่อได้ผลประโยชน์จากบุคคล โดยบุคคลนั้นเป็นผู้ทราบข้อมูลและมีการใช้ข้อมูลดังกล่าวด้วยตนเองหรือจัดหาให้แก่บุคคลอื่นและบันทึก
- (i) การกระทำความผิดใดๆ ที่มีโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปี ขึ้นไป ภายใต้กฎหมายของประเทศ
- (j) การกระทำความผิดที่กำหนดโดยรัฐบาลสหภาพ โดยให้มีผลใช้บังคับภายใต้กฎหมายฉบับนี้
- (k) การเข้ามามีส่วนร่วม การสนับสนุน การส่งเสริม การจัดหา การจัดการ การให้คำปรึกษา และการเข้ามาเป็นสมาชิกขององค์กรอาชญากรรม และการกระทำอื่นๆ ที่เป็นความผิดด้วย เช่น การกระทำ หรือการงดเว้นการกระทำ การพยายามการกระทำ การสมคบคิดที่จะกระทำความผิดใดๆ ที่อยู่ในอนุมาตรา (a)-(j)¹⁶⁰

นอกจากกฎหมายต่อต้านการฟอกเงินแล้ว สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมายังได้มีประกาศรัฐบาลสหภาพของสาธารณรัฐสหภาพเมียนมา (The Republic of the Union of Myanmar The Government of the Union Notification No (24/2015) 11th Waxing of Tagu 1376 M.E.(30 March, 2015) ที่มีรายละเอียดละเอียดเกี่ยวกับการใช้อำนาจตามอนุมาตรา 5(j)

¹⁵⁹ APG (2018), Anti-money laundering and counter-terrorist financing measures - Myanmar, Third Round Mutual Evaluation Report, APG, Sydney. p.123

¹⁶⁰ The Anti-Money Laundering Law. [Online] Available From: https://myanmareiti.org/sites/myanmareiti.org/files/anti_money_laundering_law_eng2014.pdf. [14 March 2563]

ในการใช้อำนาจอนุมาตรา (j) แห่งมาตรา 5 ของกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินแห่งรัฐบาลสหภาพของสาธารณรัฐสหภาพเมียนมาจึงได้ออกประกาศฉบับนี้

ความผิดดังต่อไปนี้เป็นความผิดมูลฐานที่กำหนดตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

(1) การก่อการร้ายและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Terrorism including financing of terrorism)

(2) การค้ามนุษย์และการลักลอบขนย้ายถิ่นฐาน (Trafficking in human beings and migrant smuggling)

(3) การลักลอบค้ายาเสพติดและวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท (Illicit trafficking in narcotic drugs and psychotropic substances)

(4) การลักลอบค้าอาวุธ (Illicit arms trafficking)

(5) การลักลอบขนสินค้าที่ถูกขโมยและสินค้าอื่นๆ ที่ผิดกฎหมาย (Illicit trafficking in stolen and other goods)

(6) การทุจริตและการติดสินบน (Corruption and bribery)

(7) การฉ้อโกง (Fraud)

(8) การปลอมแปลงเงินตรา (Counterfeiting currency)

(9) การฆาตกรรมและการทำร้ายอันตรายสาหัส (Murder and grievous bodily injury)

(10) การลักพาตัว การจับตัวไปเรียกค่าไถ่ (Kidnapping, illegal restraint and hostage-taking)

(11) การชิงทรัพย์และลักทรัพย์ (Robbery or theft)

(12) การหลบเลี่ยงรวมถึงภาษีศุลกากรและภาษีสรรพสามิต (Smuggling including in relation to customs and excise duties and taxes)

(13) การกรรโชก (Extortion)

(14) การปลอมเอกสาร (Forgery)¹⁶¹

2.4 สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามไม่ได้เป็นประเทศที่เป็นศูนย์กลางทางการเงิน เศรษฐกิจส่วนใหญ่ในเวียดนามยังคงใช้เงินสด ได้รับความช่วยเหลือจากสกุลเงินที่มีความเสถียรภาพและอัตราเงินเฟ้อต่ำ และรัฐบาลได้ลดการใช้ทองคำและเงินดอลลาร์สหรัฐ การที่สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามกำลังประสบความสำเร็จในตลาดเงินดอลลาร์ในทางเศรษฐกิจ ทำให้สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามมีความสอดคล้องทางเทคนิคกับมาตรฐานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินระหว่างประเทศและมีความก้าวหน้าในหลายๆ ด้าน รวมถึงการบัญญัติกฎหมายสำหรับเก็บข้อมูลและความร่วมมือระหว่างประเทศ

¹⁶¹ APG (2018), Anti-money laundering and counter-terrorist financing measures - Myanmar, Third Round Mutual Evaluation Report, APG, Sydney. [Online]. <http://www.apgml.org/includes/handlers/get-document.ashx?d=ea1ade20-f05e-4e07-b0f8-afd4aeeafb5e>. [14 March 2563]

แหล่งที่มาของเงินทุนผิดกฎหมายในเวียดนามนั้นมาจากการทุจริตภาครัฐ การฉ้อโกง การพนัน การค้าประเวณี การขายสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ การค้ามนุษย์ การค้ายาเสพติด การค้าสัตว์ป่า และสินค้าที่เกี่ยวข้อง การส่งเงินจากองค์กรอาชญากรรมเวียดนามในสหภาพยุโรป ออสเตรเลีย อเมริกาเหนือ ดำเนินการการแหล่งเงินทุนผิดกฎหมายที่สำคัญเข้าสู่เวียดนาม โดยเฉพาะรายได้จากการค้ายาเสพติดและการลักลอบค้าสัตว์ป่า โดยใช้เวียดนามเป็นประเทศทางผ่าน¹⁶²

สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามได้มีการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา โดยมีผลใช้บังคับในวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2561 ได้มีการแก้ไขการกระทำความผิดฐานฟอกเงินและเพิ่มเติมความรับผิดชอบทางอาญาสำหรับนิติบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงิน เวียดนามได้มีกำหนดให้ต้องมีการแสดงตัวตนของลูกค้าและการรายงานธุรกรรมที่ต้องสงสัย

ประมวลกฎหมายอาญา (CRIMINAL CODE) ได้กำหนดมาตราเกี่ยวกับการดำเนินการกับฟอกเงินนั้นไว้ ในมาตรา 324 การฟอกเงิน (Money laundering) โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1) บุคคลที่กระทำการใดๆ ต่อไปนี้ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปี ถึง 5 ปี

a) การมีส่วนร่วมโดยตรง (Directly) หรือโดยอ้อม (indirectly) ในการทำธุรกรรมทางการเงิน การทำธุรกรรมทางธนาคาร หรือการทำธุรกรรมอื่นๆ ที่มีการปกปิดแหล่งที่มาของเงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับมาจากบุคคลที่กระทำความผิดที่เป็นอาชญากรรม หรือได้รับมาจากบุคคลอื่นๆ ที่รู้ว่าทรัพย์สินนั้นมาจากการกระทำความผิดที่เป็นอาชญากรรม

b) การใช้เงิน (Using money) หรือทรัพย์สินที่ได้รับผ่านทางบุคคลที่ได้การกระทำความผิดที่เป็นอาชญากรรม หรือได้รับผ่านทางบุคคลอื่นที่ได้การกระทำความผิดที่เป็นอาชญากรรม โดยบุคคลนั้นเข้าใจว่าเป็นเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการทำธุรกิจ (doing business) หรือการทำกิจการอื่น (other activities)

c) การปกปิด (Concealing) ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งที่มา (origin) ที่ตั้ง (location) การเคลื่อนย้าย (movement) หรือเงินหรือทรัพย์สินที่เจ้าของได้รับผ่านทางผู้ที่ได้การกระทำความผิดที่เป็นอาชญากรรม หรือได้รับผ่านบุคคลอื่นที่รู้ว่าเป็นทรัพย์สินมาจากการกระทำความผิดที่เป็นอาชญากรรม หรือการขัดขวางการตรวจสอบข้อมูลดังกล่าว

d) การกระทำใดๆ ที่เป็นความผิดอาญาเฉพาะ (the offences specified) ที่ระบุไว้ในข้อ a ถึง c ของมาตรานี้โดยที่รู้เงินหรือทรัพย์สินนั้นได้มาจากการกระทำความผิดโดยการแปรสภาพ การเปลี่ยนแปลงเงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับมาจากบุคคลอื่นที่ได้การกระทำความผิดที่เป็นอาชญากรรม

2) การกระทำความผิดฐานฟอกเงิน ถ้าได้กระทำในกรณีใดๆ ดังต่อไปนี้จะต้องระวางโทษจำคุก (imprisonment) 5 ปี ถึง 10 ปี

a) การกระทำความผิดโดยเป็นองค์กร (organized group)

b) ผู้กระทำความผิดใช้ตำแหน่งหรืออำนาจในทางที่ผิดเพื่อกระทำความผิด

c) การกระทำความผิดที่เป็นการกระทำมากกว่าหนึ่งครั้ง

d) การกระทำความผิดที่เป็นการกระทำของอย่างมืออาชีพ

dd) การกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับการใช้วิธีการหลอกลวง

¹⁶² United States Department of State. 2018. International Narcotics Control Strategy Report Volume II Money Laundering March. p.213

- e) การมีเงินหรือทรัพย์สินผิดกฎหมายเป็นจำนวนเงิน 200 ล้านดองเวียดนาม ถึง 500 ล้านดองเวียดนาม
- g) การได้รับผลประโยชน์ที่ผิดกฎหมายเป็นจำนวนเงิน 50 ล้านดองเวียดนาม ถึง 100 ดองเวียดนาม
- h) การกระทำผิดที่เป็นอันตรายซ้ำ (Dangerous recidivism)
- 3) การกระทำผิดฐานฟอกเงิน ถ้าได้กระทำในกรณีใดๆ ดังต่อไปนี้จะต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 10 ปี ถึง 15 ปี
 - a) การมีเงินหรือทรัพย์สินที่ผิดกฎหมายเป็นจำนวนเงินมากกว่า 500 ล้านดองเวียดนาม
 - b) การได้ผลประโยชน์ที่ผิดกฎหมายมากกว่า 100 ล้านดองเวียดนาม
 - c) การกระทำความผิดที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเงินของประเทศและระบบทางการเงิน (finance system)
- 4) บุคคลที่เตรียมจะกระทำความผิดฐานฟอกเงิน จะต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปี ถึง 5 ปี
- 5) ผู้กระทำความผิดอาจต้องรับผิดชำระเงินค่าปรับตั้งแต่ 20 ล้านดองเวียดนามถึง 100 ล้านดองเวียดนาม หรือห้ามไม่ให้ดำรงตำแหน่งหรือทำงานบางอาชีพเป็นเวลา 1 ปีถึง 5 ปี หรือถูกยึดทรัพย์สินทั้งหมดหรือบางส่วน

2.5 สาธารณรัฐฟิลิปปินส์

ฟิลิปปินส์ได้ยอมรับแนวทางการระบุชื่อที่นำไปสู่การกำหนดขอบเขตของความผิดมูลฐาน โดยมาตรา 3 (i) ของรัฐบัญญัติต่อต้านการฟอกเงิน ค.ศ. 2001 กำหนดขอบเขตของความผิดมูลฐานว่าต้องเป็นอาชญากรรมร้ายแรง ประเภทความผิดที่ได้กำหนดไว้ในคำนิยามของคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน¹⁶³

กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ คือ

1) Anti-money laundering Act of 2001 หรือที่เรียกว่า รัฐบัญญัติสาธารณรัฐ ฉบับที่ 9190 (Republic Act NO.9190) ซึ่งมีจุดประสงค์ในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในกิจการที่ผิดกฎหมายทุกชนิดและป้องกันมิให้สถาบันการเงินในฟิลิปปินส์ถูกใช้เป็นแหล่งฟอกเงิน แต่จุดประสงค์ที่สำคัญคือ การไม่ให้ประเทศฟิลิปปินส์ตกเป็นแหล่งของการฟอกเงินในภูมิภาคนี้ ด้วยเหตุนี้ รัฐบาลฟิลิปปินส์จึงได้เร่งออกกฎหมายต่อต้านการฟอกเงินอย่างเร่งด่วนโดยไม่ได้มีการพินิจพิเคราะห์มากนัก ภายหลังได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมในรัฐบัญญัติสาธารณรัฐ ฉบับที่ 9194 (Republic Act NO.9194)

ความผิดมูลฐาน ได้ถูกกำหนดไว้เป็นรายชื่อในคำนิยามศัพท์ คำว่า "กิจกรรมที่ผิดกฎหมาย" (Unlawful activity) ซึ่งกำหนดไว้ใน มาตรา 3(i) ของรัฐบัญญัติต่อต้านการฟอกเงิน ค.ศ. 2001 และครอบคลุมความผิดมูลฐานที่กว้างที่สุด โดยเฉพาะในอาชญากรรมทางภาษีเท่านั้นที่จะไม่รวมอยู่ในคำนิยามของกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย การเข้าร่วมในกลุ่มองค์กรอาชญากรรม (Participation in an organised criminal group) และแก๊งขู่เรียกค่าคุ้มครอง (racketeering)

¹⁶³ APG. Mutual Evaluation Report Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism Republic of the Philippines. P.46

มาตรา 3(i) กิจกรรมที่ผิดกฎหมาย (Unlawful Activities) หมายถึง

- (1) ความผิดเกี่ยวกับการลักพาตัว
- (2) ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดภายใต้ The Dangerous Drugs Act 1972
- (3) ความผิดเกี่ยวกับการรับสินบนภายใต้ The Anti-Grafted and Corrupted Practice

Act

- (4) ความผิดเกี่ยวกับการเรียกค่าไถ่
- (5) ความผิดเกี่ยวกับการลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาฟิลิปปินส์
- (6) ความผิดเกี่ยวกับการพนัน
- (7) ความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัด
- (8) ความผิดเกี่ยวกับ Qualified Theft
- (9) ความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงประชาชน (Swindling)
- (10) ความผิดเกี่ยวกับการลักลอบขนของผิดกฎหมาย
- (11) ความผิดเกี่ยวกับการทุจริตภายใต้ Electric Commerce Act 2000
- (12) ความผิดเกี่ยวกับสลัดอากาศ การวางเพลิง การฆาตกรรม ตามประมวลกฎหมายอาญา

ที่อาจเกี่ยวกับกระบวนการก่อการร้าย

- (13) การทุจริตเกี่ยวกับหลักทรัพย์ ภายใต้ Security Regulation Code of 2000

(14) ความผิดอาญาร้ายแรงหรือความผิดที่มีลักษณะคล้ายกันซึ่งมีโทษตามประมวลกฎหมายอาญาของประเทศอื่นๆ¹⁶⁴

ต่อมาวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2555 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมคำว่า กิจกรรมที่ผิดกฎหมาย (Unlawful Activity) ใน REPUBLIC ACT 10365 โดยกำหนดกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย (unlawful activity) จากเดิมมีทั้งหมด (1) – (14) มีทั้งหมด 114 ความผิดมูลฐาน เป็น (1) – (34) ซึ่งถ้าการกระทำใดที่อยู่ในความผิดที่กำหนดไว้ หากมีลักษณะการกระทำที่เป็นการฟอกเงิน ก็จะเป็นความผิดฐานฟอกเงินตามมาตรา 4 ต่อไป

โดยกิจกรรมที่ผิดกฎหมายมีการแก้ไขเพิ่มเติมดังนี้

“(1) การลักพาตัวเพื่อเรียกค่าไถ่ (Kidnapping for ransom) ภายใต้มาตรา 267 ของพระราชบัญญัติ ฉบับที่ 3815, หรือที่เรียกว่า ประมวลกฎหมายอาญาที่แก้ไขเพิ่มเติม (Revised Penal Code)

(2) มาตรา 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 and 16 รัฐบัญญัติสาธารณรัฐ ฉบับที่ 9165, หรือที่เรียกว่า รัฐบัญญัติยาเสพติดอันตราย ค.ศ. 2002 (the Comprehensive Dangerous Drugs Act of 2002)

(3) มาตรา 3 บรรทัดที่ B, C, E, G, H and I รัฐบัญญัติสาธารณรัฐ ฉบับที่ 3019, ที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือที่เรียกกันว่า รัฐบัญญัติต่อต้านการรับสินบนและการทุจริต (Anti-Graft and Corrupt Practices Act)

(4) การปล้นทรัพย์ (Plunder) ภายใต้รัฐบัญญัติสาธารณรัฐ ฉบับที่ 7080 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม

¹⁶⁴ <http://www.amlc.gov.ph/laws/money-laundering/2016-revised-implementing-rules-and-regulations-of-republic-act-no-9160-as-amended>. [2019, March 19]

- (5) การชิงทรัพย์และการกรรโชก (Robbery and extortion) ภายใต้มาตรา 294, 295, 296, 299, 300, 301 และ 302 ตามประมวลกฎหมายอาญาที่แก้ไขเพิ่มเติม
- (6) การเล่นเกมพนันที่ผิดกฎหมาย (illegal gambling) ภายใต้คำสั่งประธานาธิบดี ฉบับที่ 1602;
- (7) การโจรกรรมบนทะเลหลวงภายใต้ประมวลกฎหมายอาญาแก้ไขเพิ่มเติม และคำสั่งประธานาธิบดี ฉบับที่ 532
- (8) การโจรกรรมภายใต้มาตรา 315 ตามประมวลกฎหมายอาญาแก้ไขเพิ่มเติม
- (9) การฉ้อโกงภายใต้มาตรา 315 และฉ้อโกงรูปแบบอื่นๆ ภายใต้มาตรา 316 ตามประมวลกฎหมายอาญาที่แก้ไขเพิ่มเติม
- (10) การลักลอบขนภายใต้รัฐบัญญัติสาธารณรัฐ ฉบับที่ 455 และ 1937
- (11) การฝ่าฝืนรัฐบัญญัติสาธารณรัฐ ฉบับที่ 8792 หรือที่เรียกว่า รัฐบัญญัติพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ค.ศ. 2000
- (12) การจี้เครื่องบิน และการฝ่าฝืนอื่นๆ (Hijacking and other violations) ภายใต้รัฐบัญญัติสาธารณรัฐ ฉบับที่ 6235; การลอบวางเพลิงเพื่อทำลายและฆาตกรรม (destructive arson and murder) ภายใต้การแก้ไขเพิ่มเติมในประมวลกฎหมายอาญา
- (13) การก่อการร้ายและการสมคบคิดที่จะก่อการร้ายตามที่กำหนดและถูกลงโทษภายใต้มาตรา 3 และ 4 แห่งพระราชบัญญัติสาธารณรัฐฉบับที่ 9372
- (14) การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Financing of terrorism) ภายใต้มาตรา 4 และความผิดที่ต้องโทษภายใต้มาตรา 5, 6, 7 และ 8 ตามรัฐบัญญัติสาธารณรัฐ ฉบับที่ 10168 หรือที่เรียกว่า รัฐบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ค.ศ. 2012 (the Terrorism Financing Prevention and Suppression Act of 2012)
- (15) การติดสินบน (Bribery) ภายใต้มาตรา 210, 211 และ 211-A แห่งประมวลกฎหมายอาญาที่แก้ไขเพิ่มเติมและการทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐภายใต้มาตรา 212 แห่งประมวลกฎหมายอาญาที่แก้ไขเพิ่มเติม
- (16) การฉ้อโกง (Frauds) และการกระทำที่ผิดกฎหมายและธุรกรรม (Illegal Exactions and Transactions) ภายใต้มาตรา 213, 214, 215 และ 216 แห่งประมวลกฎหมายอาญาที่แก้ไขเพิ่มเติม
- (17) การกระทำผิดกฎหมายของกองทุนสาธารณะ และทรัพย์สิน (Malversation of Public Funds and Property) ภายใต้มาตรา 217 และ 222 แห่งประมวลกฎหมายอาญาที่แก้ไขเพิ่มเติม
- (18) การปลอมแปลงและการปลอมแปลง (Forgeries and Counterfeiting) ภายใต้ข้อ 163, 166, 167, 168, 169 และ 176 ของประมวลกฎหมายอาญาที่ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม
- (19) การฝ่าฝืนมาตรา 4 ถึง 6 แห่งรัฐบัญญัติสาธารณรัฐ ฉบับที่ 9208 หรือที่รู้จักกันในชื่อ รัฐบัญญัติต่อต้านการค้ามนุษย์ ค.ศ. 2003
- (20) การฝ่าฝืนมาตราที่ 78 ถึง 79 ของบทที่สี่ ของคำสั่งประธานาธิบดี ฉบับที่ 705 หรือที่รู้จักกันในชื่อประมวลกฎหมายป่าไม้ของฟิลิปปินส์ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม;

(21) การฝ่าฝืนมาตราที่ 86 ถึง 106 ของบทที่ VI ของรัฐธรรมนูญติสาธารณรัฐ ฉบับที่ 8550 หรือที่รู้จักกันในชื่อ ประมวลกฎหมายการประมงฟิลิปปินส์ ค.ศ. 1998;

(22) การฝ่าฝืนมาตรา 101 ถึง 107 และ 110 รัฐบัญญัติสาธารณรัฐ ฉบับที่ 7942 หรือที่รู้จักกันในชื่อ รัฐบัญญัติการทำเหมืองฟิลิปปินส์ ค.ศ. 1995

(23) การฝ่าฝืนมาตรา 27 (c), (e), (f), (g) และ (i) แห่งรัฐธรรมนูญติสาธารณรัฐ ฉบับที่ 9147 หรือที่รู้จักกันในชื่อ รัฐบัญญัติการอนุรักษ์และคุ้มครองทรัพยากรสัตว์ป่า (the Wildlife Resources Conservation and Protection Act)

(24) การฝ่าฝืนมาตรา 7 (b) แห่ง รัฐบัญญัติสาธารณรัฐฉบับที่ 9072 หรือที่รู้จักกันในชื่อ รัฐบัญญัติคุ้มครองการจัดการทรัพยากรถ้ำและถ้ำแห่งชาติ (the National Caves and Cave Resources Management Protection Act)

(25) การฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญติสาธารณรัฐฉบับที่ 6539 หรือที่รู้จักกันในชื่อ รัฐบัญญัติต่อต้านการโจรกรรมรถยนต์ ค.ศ. 2002 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม (the Anti-Carnapping Act of 2002)

(26) การฝ่าฝืนมาตรา 1, 3 และ 5 ของคำสั่งประธานาธิบดี ฉบับที่ 1866 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม หรือที่รู้จักกันในชื่อ ประมวลกฎหมายของคำสั่งเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการครอบครองสิ่งผิดกฎหมาย หรือที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย , การผลิต, การซื้อขายหรือจำหน่ายอาวุธปืน, กระสุนหรือวัตถุระเบิด ;

(27) การฝ่าฝืนคำสั่งของประธานาธิบดี ฉบับที่ 1612 หรือที่เรียกว่า กฎหมายต่อต้านการรับของโจร (Anti-Fencing Law);

(28) การฝ่าฝืนมาตรา 6 แห่งรัฐธรรมนูญติสาธารณรัฐฉบับที่ 8042 หรือที่รู้จักกันชื่อว่า รัฐบัญญัติการทำงานต่างด้าวและชาวฟิลิปปินส์ในต่างประเทศ ปี ค.ศ. 1995 (the Migrant Workers and Overseas Filipinos Act of 1995) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญติสาธารณรัฐ ฉบับที่ 10022;

(29) การฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญติสาธารณรัฐฉบับที่ 8293 หรือที่รู้จักกันในชื่อ ประมวลกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาฟิลิปปินส์ (Intellectual Property Code of the Philippines)

(30) การฝ่าฝืนมาตรา 4 แห่งรัฐธรรมนูญติสาธารณรัฐฉบับที่ 9995 หรือที่เรียกว่ารัฐธรรมนูญติต่อต้านแอบถ่ายภาพและวิดีโอ ค.ศ. 2009 (the Anti-Photo and Video Voyeurism Act of 2009)

(31) การฝ่าฝืนมาตรา 4 แห่งรัฐธรรมนูญติสาธารณรัฐฉบับที่ 9775 หรือที่เรียกว่ารัฐธรรมนูญติต่อต้านภาพอนาจารเด็ก ค.ศ. 2009 (the Anti-Child Pornography Act of 2009)

(32) การฝ่าฝืนมาตรา 5, 7, 8, 9, 10 (c), (d) และ (e), 11, 12 และ 14 แห่งรัฐธรรมนูญติสาธารณรัฐ ฉบับที่ 7610 หรือที่เรียกว่า รัฐบัญญัติการปกป้องเด็กเป็นพิเศษ การต่อต้านการทารุณกรรมเด็กการแสวงหาประโยชน์จากเด็ก และการเลือกปฏิบัติต่อเด็ก(the Special Protection of Children Against Abuse, Exploitation and Discrimination)

(33) การกระทำที่เป็นการฉ้อโกงและการละเมิดอื่น ๆ ภายใต้รัฐธรรมนูญติสาธารณรัฐ ฉบับที่ 8799 หรือที่รู้จักกันในชื่อ ประมวลกฎหมายกำกับหลักทรัพย์ ค.ศ. 2000 (the Securities Regulation Code of 2000)

(34) ความผิดอาญาร้ายแรงหรือความผิดที่มีลักษณะคล้ายกันซึ่งมีโทษตามประมวลกฎหมายอาญาของประเทศอื่นๆ

มาตรา 4 ของรัฐบัญญัติต่อต้านการฟอกเงิน 2001 ความผิดอาญาของฟอกเงินอยู่บนพื้นฐานของอนุสัญญากรุงเวียนนาและอนุสัญญาพาเลโอโม ความผิดนี้เป็นการรวมถึงการแปลง (conversion) การโอน (transfer) การจำหน่าย (disposal) การยกย้าย (movement) การได้มา (acquisition) การครอบครอง (possession) หรือการใช้ (use) การปกปิด (concealment) หรืออำพรางลักษณะที่แท้จริง (disguising the true nature) แหล่งกำเนิด (source) แหล่งที่ตั้ง (location) การจัดการ (disposition) การยกย้าย หรือความเป็นของ สิทธิในส่วนที่เกี่ยวข้องกับตราสารทางการเงิน (monetary instrument) หรือ ทรัพย์สินที่เป็นค่าตอบแทนจากการเกี่ยวข้องหรือเกี่ยวกับเงินที่ได้มาจากกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย (unlawful activity) ทั้งหมดนี้เป็นองค์ประกอบภายนอกและภายในของความผิดฐานฟอกเงินที่ครอบคลุมตามที่อนุสัญญากรุงเวียนนาและอนุสัญญาพาเลโอโมกำหนด¹⁶⁵

สำหรับองค์ประกอบความผิดฐานฟอกเงินเป็นไปตามมาตรา 4 ของกฎหมายฉบับนี้ที่บัญญัติให้ผู้กระทำการดังต่อไปนี้มีความผิดฐานฟอกเงิน

(a) บุคคลใดโดยรู้ว่าการกระทำนั้นเป็นการฟอกเงินหรือทรัพย์สินนั้นเป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากการฟอกเงิน ได้กระทำการหรือพยายามกระทำการแปลงสภาพทรัพย์สินนั้น

(b) บุคคลใดโดยรู้ว่าการกระทำนั้นเป็นการฟอกเงินหรือทรัพย์สินนั้นเป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากการฟอกเงิน ได้เข้าช่วยเหลือหรืออำนวยความสะดวกในการกระทำตามข้อ (a)

(c) บุคคลใด กระทำการปกปิด ซ่อนเร้น ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงินและไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตาม The Anti-Money Laundering Council (AMLC)¹⁶⁶

2.6 สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

แม้ว่าสาธารณรัฐอินโดนีเซียจะไม่ใช่ประเทศที่เป็นศูนย์กลางทางการเงินของภูมิภาค แต่สาธารณรัฐอินโดนีเซียก็ยังมีความเสี่ยงต่อการฟอกเงิน เนื่องจากมีช่องว่างทางกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับระบบทางการเงิน ธุรกิจที่ใช้เงินสด หลักนิติธรรมอ่อนแอ หน่วยงานที่ใช้บังคับกฎหมายไม่มีประสิทธิภาพ

การฟอกเงินที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐอินโดนีเซียส่วนใหญ่เกี่ยวกับการค้ายาเสพติดและการกระทำความผิดทางอาญาอื่นๆ เช่น การทุจริต อาชญากรรมทางภาษี การลักลอบตัดไม้ การลักลอบค้าสัตว์ป่า การโจรกรรม การฉ้อโกงสถาบันการเงิน การยกยอก การฉ้อโกงทางบัตรเครดิต การจำหน่ายสินค้าลอกเลียนแบบ

ซึ่งอินโดนีเซียกำลังดำเนินการค้นหาและแก้ไขช่องโหว่ของการฟอกเงิน เจ้าหน้าที่ดำเนินการออกบทบัญญัติต่อไปโดยมุ่งเน้นที่แนวความเสี่ยงเพื่อต่อสู้กับการฟอกเงิน¹⁶⁷

¹⁶⁵ APG (2019), Anti-money laundering and counter-terrorist financing measures - Philippines, Third Round Mutual Evaluation Report, [Online]. <http://www.apgml.org/includes/handlers/get-document.ashx?d=c0fe3714-bfcf-475e-8ff3-47e9c3cfe496>. [2019, July 5]

¹⁶⁶ กาญจนารักษ์ แร่เจริญ. (2555). พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ศึกษากรณีการกำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงเงินตราเป็นความผิดมูลฐาน. ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 131-132

สาธารณรัฐอินโดนีเซียมีประวัติศาสตร์อันยาวนานที่จะมีความเสี่ยงต่อการลักลอบขนสินค้าผิดกฎหมายและเงินสดจำนวนมาก เพราะการขนขึ้นชายฝั่งทำได้ง่าย อันเนื่องมาจากการบังคับใช้กฎหมายที่หละหลวมและเป็นระยะๆ และระบบพื้นฐานของศุลกากรที่ไม่ได้มาตรฐาน ทำให้เงินที่ได้จากการกระทำผิดกฎหมายถูกย้ายออกนอกชายฝั่งและส่งกลับมาเพื่อใช้ทำธุรกิจและส่วนตัวอย่างง่ายตาย ซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุจริตในท้องถิ่น อันเป็นการยากที่จะทำให้การป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเป็นผลสำเร็จ

แต่เขตการค้าเสรีของสาธารณรัฐอินโดนีเซียไม่ได้มีข้อกังวลเกี่ยวกับการฟอกเงินในสาธารณรัฐอินโดนีเซีย เพราะสาธารณรัฐอินโดนีเซียมีโอกาสมากมายที่สามารถลักลอบขนยาเสพติดและการแลกเปลี่ยนข้ามพรมแดนได้มาอย่างผิดกฎหมายโดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพาเขตการค้าเสรี

ในปี พ.ศ. 2558 สาธารณรัฐอินโดนีเซียได้ทำการประเมินความเสี่ยงของประเทศแล้วพบว่า ยาเสพติด การทุจริต และอาชญากรรมทางภาษี เป็นความผิดมูลฐาน (Predicate crimes) ที่พบบ่อยที่สุดในประเทศ ข้อกำหนดการแสดงตัวตนของลูกค้าเป็นระบบส่วนหนึ่งที่น่ามาใช้ในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของสาธารณรัฐอินโดนีเซียตั้งแต่ปี 2544 และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเมืองจะต้องถูกตรวจสอบอย่างละเอียด

ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2555 รัฐบาลของสาธารณรัฐอินโดนีเซียได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการประสานงานระหว่างประเทศว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (National Coordinating Committee on the Prevention and Combating of Money Laundering (AML Committee)) เพื่อเป็นหน่วยงานในการประสานงานเพื่อป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินให้มีประสิทธิภาพ โดยมีรัฐมนตรีด้านการเมือง กฎหมาย และความมั่นคงเป็นประธานคณะกรรมการ มีหน้าที่ร่วมกับรัฐมนตรีกระทรวงเศรษฐกิจ และเป็นหัวหน้าหน่วยข่าวกรองทางการเงิน (FIU) ของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ศูนย์วิเคราะห์และรายงานธุรกรรมทางการเงินของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย (Indonesian Financial Transaction Reports and Analysis Center (PPATK)) เป็นเลขานุการคณะกรรมการ¹⁶⁸

สาธารณรัฐอินโดนีเซียได้มีการยอมรับการผสมผสานระหว่างแนวทางการกำหนดรายชื่อและการกำหนดโทษขั้นต่ำมาเป็นขอบเขตความผิดมูลฐานที่นำไปสู่การฟอกเงิน

โดยกฎหมายฉบับที่ 8/2010 เกี่ยวกับการป้องกันและกำจัดการกระทำความผิดที่เป็นการฟอกเงิน (Law No. 8 Year 2010 concerning on the Prevention and Eradication of Criminal Act of Money Laundering) มาตรา 2 (1) การได้ทรัพย์สินมาจากการกระทำความผิดนั้น อาจจะเป็นทรัพย์สินที่แปรสภาพมาจากอาชญากรรมดังต่อไปนี้

- (a) การทุจริต
- (b) การติดสินบน
- (c) การลักลอบค้าสินค้า

¹⁶⁷ United States Department of State. (2018). International Narcotics Control Strategy Report Volume II Money Laundering March. p.121

¹⁶⁸ United States Department of State. (2018). International Narcotics Control Strategy Report Volume II Money Laundering March p.122

- (d) การค้ามนุษย์
- (e) การลักลอบขนแรงงานข้ามชาติ
- (f) ในด้านธนาคาร
- (g) ในด้านตลาดทุน
- (h) ในด้านการประกันภัย
- (i) ยาเสพติด
- (j) วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท
- (k) การค้าขาย
- (l) การค้าอาวุธที่ผิดกฎหมาย
- (m) การลักพาตัว
- (n) การก่อการร้าย
- (o) การโจรกรรม
- (p) การยักยอก
- (q) การฉ้อโกง
- (r) การปลอมเงินตรา
- (s) การพนัน
- (t) การค้าประเวณี
- (u) ในด้านภาษี
- (v) ในด้านป่าไม้
- (w) ในด้านสิ่งแวดล้อม
- (x) ในด้านการขนส่งระหว่างประเทศ

(y) การกระทำความผิดฐานอื่นที่กำหนดโทษจำคุกสี่ปีหรือกว่านั้นขึ้นไป ซึ่งเป็นการกระทำในอาณาเขตสาธารณรัฐอินโดนีเซีย หรือการกระทำความผิดนอกอาณาเขตสาธารณรัฐอินโดนีเซียและความผิดนั้นถือเป็นการกระทำความผิดตามกฎหมายของของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

ดังนั้น รายชื่อความผิดมูลฐาน จึงเป็นไปตามข้อ (a) ถึง (x) รวมทั้งบทบัญญัติตามมาตรา 2(1) (y) ที่เป็นการกระทำความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกสี่ปีหรือสี่ปีขึ้นไป

กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของอินโดนีเซียนั้นมีความผิดมูลฐานสองประเภทที่ไม่ครอบคลุมมาตรฐานขั้นต่ำที่ทางคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินกำหนดประเภทของความผิดที่กำหนดไว้ ซึ่งได้แก่ การทุจริตภาคเอกชนไม่ได้ถูกกำหนดให้เป็นการกระทำที่เป็นความผิดทางอาญาซึ่งเป็นความผิดเพียงอย่างเดียวในกฎหมายของอินโดนีเซียในปัจจุบัน และการทุจริตภาคเอกชนในต่างประเทศก็จะเป็นความผิดในอินโดนีเซียที่จะถูกจับ โดยกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของต่างประเทศในข้อที่ 2(1)

2.7 สาธารณรัฐสิงคโปร์

สาธารณรัฐสิงคโปร์ ได้มีกฎหมายที่เกี่ยวกับการกำหนดความผิดมูลฐานก็คือ รัฐบัญญัติ รัฐบัญญัติว่าด้วยการทุจริต การค้ายาเสพติด และอาชญากรรมร้ายแรงอื่นๆ (การริบทรัพย์) ได้นำแนวทางระบุรายชื่อมากำหนดความผิดมูลฐาน โดยได้มีการจัดทำตารางท้ายกฎหมาย โดยตารางที่ 1

จะเป็นความผิดเกี่ยวกับการลักลอบค้าเสพติด และตารางที่ 2 เป็นความผิดร้ายแรงอื่นๆ โดยทั้งสองตารางรวมกันจะประกอบไปด้วยความผิดอาญาร้ายแรง 400 ฐาน ซึ่งจะมีการพิจารณาจากการกำหนดจากอัตราโทษจำคุกตั้งแต่ 4 ปี ขึ้นไป ตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาพาเลโอโม และครอบคลุมประเภทความผิดที่กำหนดไว้ทั้งหมด 21 ประเภทที่กำหนดไว้ตามคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน แต่อาจจะมีการกำหนดความผิดมูลฐานที่มีอัตราโทษน้อยกว่า 4 ปี ก็ได้ ถ้าหากการกระทำนั้นได้มีการฟอกเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดที่มีความผิดอาญาร้ายแรงน้อยกว่า¹⁶⁹

รัฐบัญญัติว่าด้วยการทุจริต การค้ายาเสพติด และอาชญากรรมร้ายแรงอื่นๆ (การริบทรัพย์สิน) ค.ศ. 1993 แก้ไขเพิ่มเติม ค.ศ.2007 (Corruption, Drug Trafficking and Other Serious Crimes (Confiscation of Benefits Act) เป็นกฎหมายว่าด้วยการทุจริต การค้ายาเสพติดและอาชญากรรมร้ายแรงอื่นๆ (การริบทรัพย์สิน) เป็นกฎหมายอีกฉบับที่ให้อำนาจในการตรวจยึด ทรัพย์สินต่างๆ ของบุคคลที่ถูกตั้งข้อหาทุจริต ซึ่งเป็นการป้องกันมิให้บุคคลที่กระทำความผิดนั้นสามารถนำเงินหรือผลประโยชน์ที่ได้จากการทุจริตไปใช้ได้ และยังให้อำนาจในการเปิดเผยและค้นหาร่องรอยของที่มาของรายได้และผลประโยชน์อันได้มาจากการกระทำทุจริต รวมถึงสามารถเข้าไปตรวจสอบทรัพย์สินต่างๆ ที่ได้มาจากการกระทำความผิด แล้วยกย้ายถ่ายโอนทรัพย์สินเหล่านั้นไปยังสมาชิกในครอบครัวและบุคคลอื่น ทั้งยังให้อำนาจแก่รัฐในการอ้างกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินเหล่านั้นเหนือธนาคารหรือบุคคลอื่นใด

ในปี พ.ศ. 2535 มีการออกกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตออกมาใช้บังคับครั้งแรก เป็นกฎหมายว่าด้วยการทุจริต การค้ายาเสพติด และอาชญากรรมร้ายแรงอื่นๆ (Corruption, Drug Trafficking, and Other Serious Crimes (Confiscation of Benefits) Act (Chapter 65A) วัตถุประสงค์ของกฎหมายฉบับนี้ คือ การต่อต้านการฟอกเงิน ซึ่งกฎหมายดังกล่าวมีการปรับปรุงครั้งล่าสุดในปี พ.ศ. 2543 เพื่อที่จะขยาย “ความผิดมูลฐาน (predicate offence)” ให้ครอบคลุมลักษณะของอาชญากรรมร้ายแรงอื่น ๆ นอกเหนือจากการค้ายาเสพติด ในระหว่างกระบวนการทางนิติบัญญัติที่ร่างกฎหมายฉบับดังกล่าวได้มีกำหนดการกระทำต้องห้ามที่เกี่ยวกับการฟอกเงินโดยระบุไว้ใน มาตรา 2 แห่ง Corruption, Drug Trafficking, and Other Serious Crimes (Confiscation of Benefits) Act (Chapter 65A) และได้มีการกำหนดนิยามของ “การกระทำอาชญากรรม” (Criminal Conduct) และนิยามของคำว่า “อาชญากรรมร้ายแรง (serious offence)” ทำให้ความหมายของความผิดมูลฐานนั้นรวมถึงการค้ายาเสพติดและอาชญากรรมที่ร้ายแรงอีก 182 ประเภทที่ระบุไว้ในตารางที่ 2¹⁷⁰ ของกฎหมายฉบับนี้ เช่น การจี้เครื่องบิน การลักพาตัวเพื่อเรียกค่าไถ่ การปล้นสะดม การรับสินบนของข้าราชการ การทำลายเอกสารหลักฐานที่เป็นเท็จ การให้ที่หลบอาศัยแก่ผู้กระทำความผิด การปลอมแปลงธนบัตรหรือเหรียญ เป็นต้น ซึ่งหมายความว่า การฟอกเงินที่ได้จากอาชญากรรมเหล่านี้จะสามารถติดตาม ตรวจสอบ และเรียกคืนได้ตามบทบัญญัติของ

¹⁶⁹ FATF and APG (2016), Anti-money laundering and counter-terrorist financing measures - Singapore, Fourth Round Mutual Evaluation Report, FATF, Paris and APG, Sydney. [Online]. www.fatf-gafi.org/publications/mutualevaluations/documents/mer-singapore-2016.html

¹⁷⁰ SECOND SCHEDULE SERIOUS OFFENCES

กฎหมายนี้ มิฉะนั้น แล้วการดำเนินการดังกล่าวจะต้องเป็นไปตามประมวลกฎหมายอาญา เช่น การนำเงินที่ได้จากการค้ำมนุษย์ การลักลอบขนและค้าของเถื่อน การกระทำผิดในตลาดหลักทรัพย์ เช่น การใช้ข้อมูลภายใน หรือการปั่นหุ้น ไปซื้อหลักทรัพย์ในรูปแบบต่าง ๆ จะไม่ถือว่าเป็นการ “พอกเงิน” ตามกฎหมายฉบับนี้ เพราะการกระทำเหล่านี้ไม่ได้อยู่รวมอยู่ใน Second Schedule ของกฎหมายฉบับนี้

ลักษณะของการกระทำที่มีความผิดภายใต้กฎหมายฉบับนี้มี 4 ประการดังนี้

(1) การปกปิดหรืออำพรางทรัพย์สินไม่ว่าจะบางส่วนหรือทั้งหมดและโดยตรงหรือโดยอ้อมที่ได้จากการค้ายาเสพติด หรือการกระทำที่เป็นอาชญากรรมอื่นๆ (มาตรา 46 (1) และมาตรา 47 (1))¹⁷¹

(2) การช่วยเหลือผู้กระทำผิดตามข้อ (1) เพื่อหลบเลี่ยงการถูกลงโทษตามกฎหมายหรือเพื่อที่จะปกปิดการมีอยู่ของทรัพย์สิน เช่น การที่เจ้าหน้าที่ธนาคารช่วยเหลือลูกค้าในการรับเงินที่ได้จากอาชญากรรมและโอนเงินออกนอกสาธารณรัฐสิงคโปร์ เป็นต้น โดยมีเงื่อนไขว่าบุคคลดังกล่าวจะต้อง “รู้ (know)” หรือ “มีเหตุผลที่ควรที่จะเชื่อได้ว่า (reasonable grounds to believe)” เงินที่ลูกค้ารับและโอนนั้นเป็นเงินที่ผิดกฎหมาย (มาตรา 46 (2) และมาตรา 47 (2))¹⁷²

(3) การซื้อทรัพย์สินที่ “รู้” หรือ “มีเหตุผลที่ควรที่จะเชื่อได้ว่า” เป็นทรัพย์สินที่ได้มาโดยการกระทำผิดกฎหมาย (มาตรา 46 (3) และมาตรา 47 (3)) เช่น การซื้อเพชรในราคาต่ำกว่าตลาดอย่างมากจากผู้ค้ายาเสพติด เป็นต้น

(4) การช่วยเหลือในการพอกเงิน โดยมีการทำความตกลงกับผู้ค้ายาเสพติดหรือผู้ที่ประกอบอาชญากรรมร้ายแรง เพื่อให้ผู้กระทำผิดดังกล่าวสามารถรักษาอำนาจในการครอบครองทรัพย์สินที่ได้มาโดยมิชอบ เช่น อำพรางทรัพย์สิน โอนทรัพย์สินให้คนอื่นหรือโอนออกนอกประเทศ เป็นต้น การกระทำในข้อนี้แตกต่างจากข้อ (2) ตรงที่ ในกรณีนี้ต้องมีการพิสูจน์ว่ามีการตกลงกันล่วงหน้า เช่น มีหลักฐานเกี่ยวกับการจ่ายค่าจ้าง (commission) ตามมาตรา 43 (4) และมาตรา 44 (4)

การที่ผู้ถูกกล่าวหาจะพ้นความรับผิดจากข้อนี้ได้จะต้องพิสูจน์ว่า

(1) ไม่รู้ และไม่มีเหตุผลที่ควรเชื่อได้ว่าความตกลงนั้นเกี่ยวข้องกับการพอกเงินที่ได้มาโดยผิดกฎหมาย

(2) ไม่รู้ และไม่มีเหตุผลที่ควรเชื่อได้ว่าความตกลงนั้นอำนวยความสะดวกให้ ผู้กระทำผิดสามารถครอบครองทรัพย์สินหรือผลประโยชน์ที่ได้มาโดยผิดกฎหมายได้

¹⁷¹ 46.(1) Any person who

(a) conceals or disguises any property which is, or in whole or in part, directly or indirectly, represents, his benefits of drug dealing;

47.(1) Any person who

(a) conceals or disguises any property which is, or in whole or in part, directly or indirectly, represents, his benefits from criminal conduct;

¹⁷² 46. (1) Any person who

(b) converts or transfers that property or removes it from the jurisdiction; or

47.(1) Any person who

(b) converts or transfers that property or removes it from the jurisdiction; or

(3) ได้พยายามที่จะแจ้งเบาะแสแก่เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบ หากแต่มีข้ออ้างที่สมเหตุสมผลที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้ หรือ

(4) ได้แจ้งแก่บุคคลที่รับผิดชอบในบริษัท เช่น เจ้าหน้าที่ที่ดูแลเรื่องการปฏิบัติตามกฎระเบียบภายในของบริษัท หรือเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบเรื่องกฎหมายฟอกเงิน เป็นต้น

การกระทำผิดตามมาตรา 43 ถึงมาตรา 46 ในกรณีที่เป็นบุคคลธรรมดา มีโทษปรับไม่เกิน 500,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ หรือจำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ ในกรณีที่ถูกกระทำผิดเป็นนิติบุคคล มีโทษปรับไม่เกิน 1,000,000 ดอลลาร์สิงคโปร์¹⁷³

นอกจากการกระทำที่เกี่ยวกับการฟอกเงินโดยตรงแล้ว กฎหมายฉบับนี้ยังห้ามมิให้ผู้ที่กำลังกำลังมีการตรวจสอบการกระทำที่อาจผิดกฎหมายฉบับนี้ เช่น พนักงานธนาคาร หรือ หน่วยงานราชการ การกระทำใดที่ทำให้ผู้ต้องหาหวาดตัว เช่น ในกรณีที่พนักงานธนาคารแจ้งลูกค้าว่ากำลังถูกตรวจสอบบัญชีอยู่ (มาตรา 48 (1) และมาตรา 48 (2)) ดังนั้น พนักงานธนาคาร นักกฎหมาย และผู้ประกอบการวิชาชีพที่เกี่ยวข้องจะต้องระมัดระวังในกรณีที่ได้รับทราบ หรือมีเหตุอันควรจะทราบว่า มีการสืบสวนกรณีการฟอกเงินโดยหน่วยงานภาครัฐ โดยจะต้องไม่แจ้งข้อมูลดังกล่าวต่อผู้ที่กำลังถูกสอบสวน เพราะอาจมีความผิดหากการแจ้งดังกล่าวกลายเป็นอุปสรรคต่อการสืบสวนกรณีการฟอกเงิน เช่น หากพนักงานธนาคารทราบว่ากำลังมีการตรวจสอบบัญชีของลูกค้ารายหนึ่งซึ่งต้องสงสัยว่ามีความเกี่ยวข้องกับการฟอกเงิน และลูกค้าที่เป็นเจ้าของบัญชีดังกล่าวติดต่อพนักงานธนาคารเพื่อขอให้ดำเนินการโอนเงินในบัญชีออกนอกประเทศ พนักงานธนาคารดังกล่าวจะไม่สามารถดำเนินการตามคำขอของลูกค้าได้ แต่ก็ไม่สามารถแจ้งลูกค้าถึงเหตุผลที่แท้จริงได้

อย่างไรก็ดี มาตรา 48 (3) ได้ให้ข้อยกเว้นแก่ที่ปรึกษาทางกฎหมายและทนายความหรือพนักงานของนักกฎหมายที่จะแจ้งให้ลูกค้าทราบ หากการดำเนินการดังกล่าวเป็นไปตามหน้าที่ของวิชาชีพ เช่น สำนักงานกฎหมายแห่งหนึ่งตกลงที่จะว่าความให้ลูกค้าที่เกี่ยวข้องกับข้อหาการค้ายาเสพติด ทนายความที่รับผิดชอบสามารถแจ้งให้ลูกค้าทราบได้ว่าสำนักงานปราบปรามยาเสพติดได้ติดต่อมาขอรายละเอียดของข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้าดังกล่าวจากสำนักงานทนายความ อย่างไรก็ตาม หากการแจ้งข้อมูลดังกล่าวเป็นการช่วยเหลือให้ลูกค้ากระทำการที่ผิดกฎหมายก็จะไม่ได้รับการยกเว้นการแจ้งเตือนผู้ที่กระทำผิดให้หวาดตัวมีโทษปรับไม่เกิน 30,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ หรือจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ

การรายงาน “ธุรกรรมที่น่าสงสัย” (suspicious transaction) ถูกระบุไว้ในมาตรา 39 (1) ว่า บุคคลใดที่รู้ หรือมีเหตุอันควรที่จะสงสัยว่าสินทรัพย์ใด ๆ ไม่ว่าจะบางส่วนหรือทั้งหมด โดยตรงหรือโดยอ้อม (ก) เป็นสินทรัพย์ที่ได้มาจากธุรกรรมที่อาจเกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติดหรืออาชญากรรม (ข) เป็นสินทรัพย์ที่เกี่ยวข้อง หรืออาจเกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติดหรืออาชญากรรม หรือ (ค) เป็นสินทรัพย์ที่มีเจตนานำไปใช้ในธุรกรรมที่อาจเกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติด หรืออาชญากรรมจะต้องเปิดเผยหรือแจ้งข้อมูลหรือข้อสงสัยต่อ “เจ้าหน้าที่รายงานธุรกรรมที่น่าสงสัย (Suspicious Transaction Reporting Officer)” โดยเร็วที่สุดเท่าที่จะสามารถกระทำได้ การละเลยที่จะปฏิบัติตามดังกล่าวมีโทษปรับ 200,000 ดอลลาร์สิงคโปร์¹⁷⁴

¹⁷³ Prevention of Corruption Act (Chapter 241) Section 47

¹⁷⁴ Prevention of Corruption Act (Chapter 241) Section 39 (1)

บทบัญญัติดังกล่าวแสดงว่า ภาระในการรายงานธุรกรรมที่น่าสงสัยนั้นมิได้จำกัดเฉพาะกรณีธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับ “เงินสกปรก” ที่ได้มาจากการค้ายาเสพติดและอาชญากรรมอื่น ๆ หากรวมถึงธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับ “เงินสะอาด” หากแต่มีเจตนาที่จะนำไปใช้ใน “ธุรกรรมที่สกปรก” ด้วย เนื่องจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงิน เช่น พนักงานธนาคารหรือทนายความมีความรับผิดชอบในการปกปิดข้อมูลของลูกค้าตามกฎหมาย จรรยาบรรณวิชาชีพ หรือสัญญาการที่กฎหมายกำหนดให้บุคคลเหล่านี้แจ้งเบาะแสธุรกรรมที่น่าสงสัยของลูกค้าตามที่ได้กล่าวมาแล้ว ทำให้ต้องมีการกำหนดข้อยกเว้นหน้าที่ในการรักษาความลับของลูกค้าตามกฎหมายอื่น ๆ เพื่อคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสดังที่ระบุไว้ในมาตรา 39 (6) อนึ่ง ข้อยกเว้นดังกล่าวจำกัดเฉพาะการรายงานธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติดหรือการกระทำที่เป็นอาชญากรรม (criminal conduct) เท่านั้น ไม่รวมถึงการกระทำที่มีความผิดทางแพ่ง เช่น การหลอกลวงเป็นต้น

ในกรณีของทนายความนั้นมาตรา 39 (4) กำหนดว่า ทนายความไม่มีภาระที่ต้องเปิดเผยข้อมูลที่เป็นการแลกเปลี่ยนกันระหว่างลูกค้ากับทนายความ¹⁷⁵ ซึ่งหมายถึง การสื่อสารข้อมูลระหว่างทนายกับลูกค้า เช่น การให้คำปรึกษาทางกฎหมาย หรือการสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทางกฎหมาย (Legal proceedings) และเอกสารที่เกี่ยวข้อง แต่ข้อยกเว้นดังกล่าวจะไม่สามารถนำมาใช้ได้ หากมีการเรียกข้อมูลในกระบวนการของศาลในกรณีที่ลูกค้าถูกดำเนินคดีอาญานอกจากนี้ มาตรา 39 (1) ยังกำหนดให้ผู้แจ้งเบาะแสดังกล่าวไม่ต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ลูกค้าจากการเปิดเผยข้อมูล และมาตรา 43 (3) และมาตรา 43 (4) ยังกำหนดให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงินที่หวาดตัวทันและแจ้งเบาะแสดังกล่าวเกี่ยวกับประกอบธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สิน กองทุน หรือการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการการค้ายาเสพติดและการกระทำอาชญากรรมไม่ต้องรับผิดชอบต่อข้อกำหนดของสัญญา กฎหมาย หรือมาตรฐานจรรยาบรรณวิชาชีพใด ๆ การดำเนินการทางกฎหมายต่อพฤติกรรมที่เป็นการฟอกเงินมี 3 ประการ¹⁷⁶

ประการแรก คือ การสั่งอายัดทรัพย์สิน (มาตรา 15 ถึงมาตรา 16) เมื่อมีการดำเนินคดีกับผู้ถูกกล่าวหาแล้ว และเมื่อศาลมีเหตุที่ควรเชื่อได้ว่าทรัพย์สินดังกล่าวมาจากการค้ายาเสพติดและอาชญากรรม

ประการที่สอง คือ การสั่งให้ผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่เกิดจากทรัพย์สิน เช่น ค่าเช่า ดอกเบี้ย หรือเงินปันผล ต้องส่งเป็นรายได้แผ่นดิน (Charging order) โดยผู้ถูกกล่าวหายังคงความเป็นเจ้าของทรัพย์สินดังกล่าวอยู่

ประการที่สาม คือ การยึดทรัพย์สิน (confiscation) ซึ่งจะกระทำต่อเมื่อศาลได้ตัดสินแล้วว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดจริงเท่านั้น ซึ่งต่างจาก Charging order ซึ่งสามารถบังคับได้ แม้ยังไม่มีคำพิพากษา

กล่าวโดยสรุป กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตในสาธารณรัฐสิงคโปร์มีขอบเขตการบังคับใช้ที่กว้าง และมีการบังคับใช้อย่างเข้มงวด ในอดีตที่ผ่านมา มีบริษัทต่างชาติจำนวนมากที่ถูก

¹⁷⁵ Prevention of Corruption Act (Chapter 241) Section 39 (4)

¹⁷⁶ Wilson Ang, “Letting the Deal Through – Anti-corruption in Singapore,” [Online] Available : <http://www.nortonrosefulbright.com/knowledge/publications/113733/getting-the-deal-through-anti-corruption-regulation-in-singapore-2014> (เข้าถึง 25 กุมภาพันธ์ 2560)

พิพากษาว่าได้ทำการละเมิดกฎหมายฉบับนี้ เช่น ในปี พ.ศ. 2544 พนักงานของบริษัท Ikea สาขา สิงคโปร์ที่มีตำแหน่งเป็นผู้บริหารการจัดซื้อจัดจ้างบริการด้านอาหารได้รับสินบนจากบริษัทที่เป็นผู้ให้บริการอาหารภายในห้างจำหน่ายเฟอร์นิเจอร์ข้ามชาติที่มีชื่อเสียงดังกล่าว เป็นเวลาต่อเนื่องถึง 7 ปี คือตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 จนถึงปี พ.ศ. 2552 รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 2.4 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์ ในคดีดังกล่าว ศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษาให้บริษัทที่ให้บริการอาหารมีความผิดตามมาตรา 6 (ข) แห่ง Prevention of Corruption Act (Chapter 241) ในการให้สินบนแก่ตัวแทนของบริษัท โดยมีโทษปรับ 180,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ และโทษจำคุก 40 สัปดาห์ แม้กรณีดังกล่าวมิได้เกี่ยวข้องกับผู้บริหารของบริษัทที่เป็นชาวต่างชาติ หากแต่คดีดังกล่าวทำให้บริษัทข้ามชาติดังกล่าวเสียภาพพจน์ ดังนั้น ธุรกิจต่างชาติที่ไปประกอบกิจการในสาธารณรัฐสิงคโปร์จึงต้องระมัดระวังเกี่ยวกับการติดสินบนในการประกอบธุรกรรมกับผู้จัดจำหน่าย (supplier) ด้วยไม่เพียงแต่การติดต่อกับราชการเท่านั้น¹⁷⁷

2.8 ประเทศมาเลเซีย

ประเทศมาเลเซียมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการฟอกเงิน คือพระราชบัญญัติต่อต้านการฟอกเงิน ต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และรายได้จากกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย ค.ศ. 2001 (The Anti-Money Laundering, Anti-Terrorism Financing and Proceeds of Unlawful Activities Act 2001) ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดย Anti-money laundering and anti-terrorism financing (Amendment) Act 2014 หรือ Act A1467 ซึ่งใช้แนวทางการกำหนดความผิดมูลฐานโดยจัดทำเป็นการระบุรายชื่อความผิดมูลฐาน โดยในวันที่ 14 กรกฎาคม 2557 ได้มีการกำหนดให้ความผิดอาญาร้ายแรงมากกว่า 300 ฐาน จากรายชื่อกฎหมาย 42 ฉบับ เป็นความผิดมูลฐานโดยระบุไว้ในตารางที่ 2 ของพระราชบัญญัติต่อต้านการฟอกเงิน ต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และรายได้จากกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย ค.ศ. 2001¹⁷⁸

กฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายที่ใช้ต่อต้านการฟอกเงินในประเทศมาเลเซีย รวมทั้งสถาบันการเงินนอกระบบที่อยู่ในบังคับของ Labuan Offshore Financial Services Authority (LOFSA) และได้กำหนดฐานความผิดในการฟอกเงินไว้กว่า 300 ฐานความผิด ในตารางที่สองพระราชบัญญัติ เช่น ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา, ความผิดตามกฎหมายยาเสพติด, ความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับระเบิด, ความผิดตามกฎหมายอาวุธปืน, ความผิดตามกฎหมายอุตสาหกรรม, ความผิดตามกฎหมายประกันภัย, ความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการลักพาตัว, ความผิดตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการคอร์รัปชัน, ความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับธนาคารและสถาบันการเงิน, ความผิดตามกฎหมายการพนัน, ความผิดตามกฎหมายเด็ก, ความผิดตามกฎหมายบริษัท, ความผิดตามกฎหมายลิขสิทธิ์, ความผิดตามกฎหมายวัตถุระเบิดและอาวุธ, ความผิดตามกฎหมายศุลกากร, ความผิดตาม

¹⁷⁷ Wilson Ang, "Letting the Deal Through – Anti-corruption in Singapore," [Online] Available : <http://www.nortonrosefulbright.com/knowledge/publications/113733/getting-the-deal-through-anti-corruption-regulation-in-singapore-2014> (เข้าถึง 25 กุมภาพันธ์ 2560)

¹⁷⁸ FATF and APG (2015), Anti-money laundering and counter-terrorist financing measures - Malaysia, Fourth Round Mutual Evaluation Report, FATF, Paris and APG, Sydney. [Online] Available : www.fatf-gafi.org/publications/mutualevaluations/documents/mer-malaysia-2015.html

กฎหมายเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเงินตรา, ความผิดตามกฎหมายความปลอดภัยในโรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น¹⁷⁹

โดยกฎหมายฉบับนี้ ได้กำหนดค่านियามไว้ในมาตรา 3 และความผิดฐานฟอกเงินไว้ในมาตรา 4 โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

(1) กิจกรรมที่ผิดกฎหมาย (Unlawful activity) หมายถึง กิจกรรมใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดร้ายแรง (serious offence) หรือการกระทำใดๆ ที่เป็นความผิดร้ายแรงในต่างประเทศ (foreign serious offence)

(2) รายได้จากกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย (Proceeds of Unlawful activity) หมายถึง ทรัพย์สินหรือสิ่งใด ๆ ที่ได้กำไรทางเศรษฐกิจ หรือผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากทรัพย์สินภายในหรือนอกมาเลเซีย

(a) ซึ่งทั้งหมดหรือบางส่วน

(i) ได้รับหรือได้มาโดยตรงหรือทางอ้อมจากกิจกรรมใด ๆ ที่ผิดกฎหมาย

(ii) ได้รับหรือได้มาจากการจำหน่ายหรือการกระทำที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิด ที่อ้างถึงในอนุวรรค (i); หรือ

(iii) ได้มาโดยใช้ทรัพย์สินที่ได้รับหรือได้มาจากบุคคลใด ๆ ผ่านการปกปิดหรือการกระทำที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดที่อ้างถึงในอนุวรรค (i) หรือ (ii); หรือ-

(3) ทรัพย์สิน (Property) ได้แก่ ทรัพย์สินที่เคลื่อนที่ได้และเคลื่อนที่ไม่ได้ ที่อยู่ในและนอกประเทศมาเลเซีย ไม่ว่าจะโอนได้หรือโอนไม่ได้ และรวมถึงผลประโยชน์อัน อาจเกี่ยวเนื่องจากทรัพย์สินเหล่านั้น

(4) ความผิดร้ายแรง (Serious Offense) หมายถึง

(a) การกระทำความผิดใดๆ ที่อยู่ภายใต้การกำหนดของตารางที่สอง (Second Schedule)

(b) การพยายามกระทำความผิด เหล่านั้น หรือ

(c) การช่วยเหลือผู้กระทำความผิด

(5) ความผิดร้ายแรงต่างประเทศ (Foreign serious offense) หมายถึง

(a) การกระทำ ความผิดตามกฎหมายที่ออกโดยหรือเป็นผลบัญญัติมาจากบทบัญญัติของกฎหมายต่างประเทศ

(b) การกระทำใดๆ จากภายนอกประเทศที่อาจส่งผลให้เกิดการกระทำความผิดฐานฟอกเงินในประเทศมาเลเซีย

(6) เครื่องมือของความผิด (instrumentalities of an offence) หมายถึง

(a) สิ่งใด ๆ ที่ใช้ในหรือเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดในกิจกรรมใดๆ ที่ผิดกฎหมาย; หรือ

(b) ทรัพย์สินใด ๆ ทั้งหมดหรือบางส่วนที่ในหรือเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดในกิจกรรมใดๆ ที่ผิดกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นสิ่งใดหรือทรัพย์สินที่อยู่ภายในหรือภายนอกประเทศมาเลเซีย;

¹⁷⁹ กมลศักดิ์ หมั่นภักดี. (2552). การกำหนดให้ความผิดอาญาร้ายแรงตามอนุสัญญาสหประชาชาติ เพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000 เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน. ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 57

(7) “Dealing” หมายถึง การกระทำที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดอันได้แก่

- (a) การริบทรัพย์สิน
- (b) ปกปิดที่มาที่ไปของทรัพย์สิน
- (c) ทำลายหรือแปลงสภาพทรัพย์สิน
- (d) นำทรัพย์สินเข้ามาหรือออกนอกมาเลเซีย
- (e) ใช้ทรัพย์สินเพื่อแสวงหาประโยชน์ด้วยวิธีการอื่น
- (f) ใช้เป็นหลักประกันในการชำระหนี้อื่นๆ

มาตรา 4 ความผิดฐานฟอกเงิน

(1) บุคคลใด ๆ ที่

(a) การทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องโดยตรงหรือโดยอ้อม เงินที่ได้จากกิจกรรมหรือเครื่องมือที่ผิดกฎหมายของการกระทำผิดกฎหมาย;

(b) การได้มา, ได้รับ, ครอบครอง, อำพราง, แปรสภาพ, แปลง, แลกเปลี่ยน, ส่งมอบจำหน่ายหรือใช้ เงินที่ได้จากกิจกรรมที่ผิดกฎหมายหรือเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด;

(c) นำออกไปหรือนำเข้ามาในประเทศมาเลเซีย ซึ่งรายได้จากกิจกรรมที่ผิดกฎหมายหรือ

d) ปกปิด ปลอมแปลงหรือขัดขวางการจัดตั้ง แหล่งกำเนิด แหล่งที่มา ที่ตั้งการเคลื่อนย้าย การจำหน่าย การตั้งชื่อ (title of) สิทธิที่เกี่ยวข้องหรือความเป็นเจ้าของ รายได้ที่ได้มาจากกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย หรือเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด การกระทำนั้นเป็นความผิดฐานฟอกเงิน

และจะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบห้าปีและต้องระวางโทษปรับไม่น้อยกว่าห้าเท่าของจำนวนเงินหรือมูลค่าของการกระทำที่ผิดกฎหมายหรือเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดในเวลาที่ได้กระทำ หรือจำนวนห้าล้านริงกิตแล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า¹⁸⁰

2.9 ประเทศบรูไน ดารุสซาลาม

ประเทศบรูไน ดารุสซาลามได้มีการกำหนดให้การฟอกเงินเป็นความผิดทางอาญาไว้ในกฎหมายบรูไน (LAWS OF BRUNEI) บทที่ 209 การต่อต้านการฟอกเงิน (ANTI MONEY-LAUNDERING) (แก้ไขเพิ่มเติมในปี 2011) โดยให้ความหมายของการฟอกเงินว่า หมายความว่า สิ่งที่กำหนดไว้ในอนุมาตรา 2

(2) ในพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นในกรณีที่ได้มีการกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น การฟอกเงินหมายถึง การกระทำใดๆ ที่ก่อให้เกิดความผิดภายใต้ (a) มาตรา 20 หรือมาตรา 22 ของพระราชบัญญัติการลักลอบค้ายาเสพติด (การติดตามทรัพย์สินคืน) (บทที่ 178) หรือ (b) มาตรา 21 ถึงมาตรา 24 ในคำสั่งที่ให้การกระทำเป็นความผิด (การติดตามทรัพย์สินคืน) ค.ศ. 2000¹⁸¹

ทำให้การกำหนดความผิดมูลฐานจะต้องพิจารณาผ่านทาง พระราชบัญญัติลักลอบค้ายาเสพติด (การติดตามทรัพย์สินคืน) ค.ศ. 2000 (The Drug Trafficking (Recovery of Proceeds) Act 2000)

¹⁸⁰ Anti-money laundering and anti-terrorism financing (Amendment) Act 2014

¹⁸¹ LAWS OF BRUNET CHAPTER 209 ANTI MONEY-LAUNDERING. (Online) Available from: http://www.agc.gov.bn/AGC%20Images/LAWS/ACT_PDF/cap209.pdf. [2019, January 9]

(DTROP)¹⁸² สำหรับการได้ทรัพย์สินมาจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และคำสั่งความผิดอาญาอื่นๆ (การติดตามทรัพย์สินคืน) Criminal Conduct (Recovery of Proceeds) Order 2000 (CCROP)¹⁸³ สำหรับความผิดมูลฐานอื่นๆ

การกระทำความผิดฐานฟอกเงินได้มีการนิยามไว้ใน DTROP และ CCROP ซึ่งให้คำจำกัดความองค์ประกอบภายนอก (elements) แต่การจะทำให้ครอบคลุมความผิดมูลฐานนั้นจะยิ่งแคบมาก เนื่องจากมีเพียงความผิดที่มีโทษขั้นสูงเกินกว่า 5 ปี ประกอบเป็นมูลฐาน กฎหมายไม่ต้องทำการพิสูจน์ก่อนสำหรับการเป็นความผิดมูลฐาน

โดยความผิดมูลฐานอยู่ภายใต้ DTROP Act คือ

a) การควบคุมการค้ายาเสพติด (ไม่ว่าจะอยู่ในบรูไนหรือที่ใดๆ ก็ตาม) ซึ่งเป็นการกระทำความผิดตามมาตรา 3 แห่ง the Misuse of Drugs Act

b) การควบคุมการมียาเสพติดไว้ในความครอบครองไว้เพื่อการค้า (ไม่ว่าจะในประเทศบรูไนหรือที่ใดๆ ก็ตาม) ซึ่งเป็นการกระทำความผิดตามมาตรา 3A แห่ง the Misuse of Drugs Act และ

c) การควบคุมการผลิตยาเสพติด (ไม่ว่าจะอยู่ในบรูไนหรือที่ใดๆ ก็ตาม) ซึ่งเป็นการกระทำความผิดตามมาตรา 4 แห่ง Misuse of Drugs Act.

CCROP Order กำหนดให้ความผิดมูลฐาน หมายถึง ความผิดใดๆ ที่กระทำในบรูไน (นอกเหนือจากความผิดเกี่ยวกับการยาเสพติด) ซึ่งมีระวางโทษในบรูไนไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือความผิดต่อชีวิต หรือซึ่งเป็นความผิดที่มีโทษถึงประหารชีวิต¹⁸⁴

จากข้อเสนอแนะในรายงานการประเมินผลร่วมกันของ FATF ในปี 2010 ได้รวมถึงการเพิ่มค่านิยามของความผิดมูลฐานให้รวมถึงความผิดอาญาทั้งหมดที่มีระยะเวลา 1 ปี หรือมากกว่านั้น และรวมถึงการได้ผลประโยชน์ของทรัพย์สินนั้นที่ได้ทรัพย์สินมาจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในกฎหมายฟอกเงิน¹⁸⁵

ต่อมาในปี พ.ศ. 2555 ประเทศบรูไน ดารุซาลาม ได้มีบัญญัติกฎหมายใหม่เพื่ออุดช่องว่างตามที่ได้รับรายงานการประเมินผลร่วมกันของ FATF คือ คำสั่งติดตามทรัพย์สินคืนจากการกระทำ

¹⁸² LAWS OF BRUNET CHAPTER 27 MISUSE OF DRUGS. (Online) Available from: <http://www.narcotics.gov.bn/Shared%20Documents/Acts/Misuse%20of%20Drugs%20Act%20CAP%2027.pdf>. [2019, January 5]

¹⁸³ CONSTITUTION OF BRUNEI DARUSSALAM (Order under section 83(3)) CRIMINAL CONDUCT (RECOVERY OF PROCEEDS) ORDER, 2000. (Online) Available from: https://www.unodc.org/res/cld/document/criminal-conduct-recovery-of-proceeds-order_html/Criminal_Conduct_Recovery_of_Proceeds_Order_2000_S_26.pdf. [2019, January 5]

¹⁸⁴ ASIA/PACIFIC GROUP ON MONEY LAUNDERING (APG) BRUNEI DARUSSALAM 1st APG MUTUAL EVALUATION. (Online) Available from: <http://www.apgml.org/members-and-observers/members/details.aspx?m=2bdc69a1-2844-4db3-8024-4000d87e9f0d>. [2019, October 20]

¹⁸⁵ Asia Pacific Group on Money Laundering. 2012. Brunei Follow-Up - Asia / Pacific Group On Money Laundering. <http://www.apgml.org/includes/handlers/get-document.ashx?d=b40ea42a-414d-4162-936b-3dbdb5ef46f8>. [2019, October 20]

ความผิดอาญา ค.ศ. 2012 (Criminal Recovery Order 2012 (CARO)) ซึ่งเป็นการออกตาม รัฐธรรมนูญบรูไน ดารุซซาลาม (CONSTITUTION OF BRUNEI DARUSSALAM) ส่วนที่ 11 เบ็ดเตล็ด มาตรา 83 สถานการณ์ฉุกเฉิน (PART XI MISCELLANEOUS Section 83 State of Emergency) ซึ่งเป็นคำสั่งภายใต้มาตรา 83(3) และยกเลิกบทที่ 209 การต่อต้านการฟอกเงิน (ANTI MONEY-LAUNDERING) และยกเลิก The Drug Trafficking (Recovery of Proceeds) Act 2000

คำสั่งติดตามทรัพย์สินคืนจากการกระทำความผิดอาญา ค.ศ. 2012 ได้มีการกำหนดคำนิยาม ที่เกี่ยวข้องกับความผิดมูลฐาน โดยกำหนดจากความผิดร้ายแรง ตามมาตรา 2(1) โดยพิจารณาจาก อัตราโทษขั้นต่ำอันเป็นแนวทางระบุขั้นต่ำ (Threshold Approach) ในการกำหนดความผิดมูลฐาน

มาตรา 2(1) กำหนดว่า ในคำสั่งนี้ เว้นแต่จะกำหนดเป็นอย่างอื่น

ความผิดร้ายแรง (serious offence) หมายถึง บทบัญญัติที่กระทำความผิดดังนี้

(a) กฎหมายใดๆ ที่เป็นลายลักษณ์อักษรในบรูไนที่กำหนดโทษสูงสุดคือประหารชีวิต โทษ จำคุกไม่น้อยกว่า 6 เดือนหรือ โทษปรับไม่น้อยกว่า 1,000 ดอลลาร์บรูไน หรือมากกว่านั้น

(b) กฎหมายใดๆ ที่เป็นลายลักษณ์อักษรของต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการกระทำหรือละ เว้นการกระทำ ซึ่งถ้าหากการกระทำได้เกิดขึ้นในประเทศบรูไน ดารุซซาลาม แล้วจะมีโทษสูงสุดจำคุก ไม่น้อยกว่า 6 เดือน หรือมากกว่านั้น¹⁸⁶ รวมถึงการกระทำความผิดที่มีลักษณะเกี่ยวกับเงินโดยเฉพาะ (purely fiscal character)

ความผิดร้ายแรงของต่างประเทศ (foreign serious offence) มีความหมายเช่นเดียวกับ ความผิดร้ายแรง (serious offence)

การได้ทรัพย์สินจากการกระทำความผิด (proceeds of crime) หมายความว่า

(a) ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์ใดๆ ที่ได้รับโดยตรงหรือโดยอ้อมจากการกระทำความผิด ร้ายแรง (serious offence)

(b) ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์ใดๆ ที่ได้รับจากการจำหน่ายหรือติดต่อทางอื่นที่ทำให้ได้มาซึ่ง ทรัพย์สินที่มาจากกระทำความผิดร้ายแรง

และรวมทั้งสัดส่วนของทรัพย์สินที่กลายเป็นทรัพย์สินใดๆ ที่ได้มาโดยตรงจากการกระทำ ความผิดในภายหลังจากการที่มีการแปรสภาพ แลกเปลี่ยน หรือผสมผสานกัน เช่นเดียวกันรายได้ เงินทุน หรือผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่ได้รับมาจากทรัพย์สินดังกล่าวไม่ว่าเวลาใดๆ ตั้งแต่มีกระทำความผิด และทรัพย์สินใดๆ ที่ใช้หรือมีเจตนาจะใช้ในการกระทำที่เป็นความผิดร้ายแรงใดๆ

กิจกรรมที่ผิดกฎหมาย (unlawful activity) หมายถึง

(a) การกระทำหรือละเว้นการกระทำที่เป็นความผิดอาญาตามกฎหมายของบรูไนหรือ ต่างประเทศ

(b) การพยายามกระทำความผิดที่เป็นความผิดตามกฎหมายของบรูไนหรือต่างประเทศ

ความผิดฐานฟอกเงิน (Money laundering offences)

มาตรา 3 (1) บุคคลที่กระทำความผิดฐานฟอกเงิน ถ้าบุคคลนั้น

¹⁸⁶ Criminal Asset Recover Order 2012 section 2

(a) เข้าร่วมโดยตรงหรือโดยอ้อมในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินหรือทรัพย์สิน การกระทำนั้นได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากการกระทำความผิด

(b) การได้มา (acquires) ได้รับ (receives) การแปรสภาพ (converts) การแลกเปลี่ยน (exchanges) การครอบครอง (possesses) การปกปิด (conceals) การใช้ (uses) การจำหน่าย (disposes) การย้ายออก (remove from) หรือนำเข้ามา (brings into)

(c) การแปรสภาพ (converts) หรือการโอน (transfers) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยตรงหรือโดยอ้อมจากการกระทำความผิดร้ายแรง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปกปิดหรืออำพรางแหล่งที่มาที่ผิดกฎหมายของเงินหรือทรัพย์สินนั้น การช่วยเหลือบุคคลใดๆ ที่เกี่ยวข้องในการกระทำความผิดเพื่อหลบเลี่ยงการถูกดำเนินคดี

(d) การปกปิด (conceals) หรือการซ่อนเร้น (conceals) แหล่งที่มา ที่ตั้ง การจำหน่าย การเคลื่อนย้าย กรรมสิทธิ์หรือสิทธิในทรัพย์สินที่ตนเป็นเจ้าของที่ได้มาโดยตรงหรือโดยอ้อมจากการกระทำความผิดอาญาร้ายแรง

(e) การกระทำที่เป็นการให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลที่อยู่ในวรรค (a) (b) (c) หรือ (d)

และรู้หรือมีเหตุอันสมควรที่น่าเชื่อ หรือสงสัยว่า ว่าทรัพย์สินนั้นได้มาหรือรู้ว่าได้มาโดยตรงหรือโดยอ้อมจากการกระทำกิจกรรมที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (Unlawful Activity) หรือจากการกระทำที่ไม่สามารถยืนยันตามขั้นตอนได้ว่าทรัพย์สินนั้นได้มาจากการกระทำความผิดหรือไม่ มีความผิดต่อพระราชบัญญัติโทษปรับไม่เกิน 500,000 ดอลลาร์บริติช หรือจำคุกไม่เกินกว่า 10 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ สำหรับในกรณีของนิติบุคคลต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 1,000,000 ดอลลาร์บริติช

2) เพื่อความชัดเจน การกระทำความผิดฐานฟอกเงินไม่จำเป็นต้องพิสูจน์ยืนยันว่า การกระทำนั้นเป็นความผิดร้ายแรง¹⁸⁷

2.10. ประเทศไทย

การป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศไทยนั้นเป็นกฎหมายที่มีการกำหนดเป็นความผิดและมีโทษทางอาญา จึงต้องพิจารณาประมวลกฎหมายอาญาที่เป็นพื้นฐาน หากไม่มีกฎหมายอื่นกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ ทำให้จำต้องทราบขอบเขตของการใช้กฎหมายอาญาในการลงโทษผู้กระทำความผิดบนราชอาณาจักรไทย และกรณีที่กระทำความผิดนอกราชอาณาจักรแต่จะต้องรับโทษในราชอาณาจักรไทย

1) ประมวลกฎหมายอาญา

เมื่อมีการกระทำอันเป็นความผิดตามกฎหมายของไทยเกิดขึ้น การที่จะใช้กฎหมายอาญาของไทยลงโทษผู้กระทำความผิด ต้องคำนึงถึงข้อเท็จจริงข้อใดข้อหนึ่งดังนี้ คือ

1) สถานที่ซึ่งกระทำความผิดได้เกิดขึ้น

2) ลักษณะพิเศษของความผิดบางประเภท

3) สัญชาติของผู้กระทำความผิด หรือสัญชาติของผู้เสียหาย หรือคุณสมบัติพิเศษโดยเฉพาะของผู้กระทำความผิดและลักษณะของความผิด

หลักที่ใช้ในการพิจารณาเรื่องนี้ คือ¹⁸⁸

¹⁸⁷ Criminal Asset Recover Order 2012

(1) หลักดินแดน โดยหลักแล้ว กฎหมายอาญาของไทยย่อมใช้ลงโทษแก่การกระทำความผิดที่เกิดขึ้นในดินแดนของไทย ทั้งนี้ ไม่ต้องคำนึงถึงสัญชาติของผู้กระทำความผิดและผู้เสียหาย อย่างไรก็ตาม ในบางกรณีก็ขยายไปถึงการกระทำความผิดนอกดินแดนของไทยด้วย เมื่อการกระทำความผิดนั้นเกิดขึ้นคาบเกี่ยวกับดินแดนของไทย หรือสถานที่พิเศษ เช่น ในเรือไทยหรืออากาศยานไทย

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 4 บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำความผิดในราชอาณาจักร ต้องรับโทษตามกฎหมาย

การกระทำความผิดในเรือไทยหรืออากาศยานไทย ไม่ว่าจะอยู่ ณ ที่ใด ให้ถือว่ากระทำความผิดในราชอาณาจักร”

(2) หลักอำนาจลงโทษสากล

มาตรา 7 บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำความผิดดังระบุไว้ต่อไปนอกราชอาณาจักร จะต้องรับโทษในราชอาณาจักร คือ

(1) ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 107 ถึงมาตรา 129

(1/1) ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 135/1 มาตรา 135/2 มาตรา 135/3 และมาตรา 135/4

(2) ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลงตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 240 ถึงมาตรา 249 มาตรา 254 มาตรา 256 มาตรา 257 และมาตรา 266 (3) และ (4)

(2 ทวิ) ความผิดเกี่ยวกับเพศตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 282 และมาตรา 283

(3) ความผิดฐานชิงทรัพย์ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 339 และความผิดฐานปล้นทรัพย์ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 340 ซึ่งได้กระทำในทะเลหลวง

ความผิดตามที่ระบุไว้ในมาตรา 7 (1) (1/1) และ (2) นี้ เป็นกรณีที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศทั้งทางด้านการเมืองและเศรษฐกิจ แม้การกระทำความผิดจะเกิดนอกราชอาณาจักรก็สมควรที่จะให้ลงโทษผู้กระทำความผิดในราชอาณาจักรได้ ทั้งนี้ โดยไม่ต้องคำนึงถึงสัญชาติของผู้กระทำ ส่วนกรณีตามมาตรา 7 (2 ทวิ) เป็นความผิดเกี่ยวกับเพศที่ทุกประเทศสมควรร่วมมือในการลงโทษผู้กระทำความผิด

กรณีตามมาตรา 7(3) ก็เช่นเดียวกัน การกระทำความผิดที่ระบุไว้เป็นการคุกคามต่อความปลอดภัยแห่งการสัญจรไปมาในทะเลหลวง เพราะเป็นการกระทำที่เข้าข่ายเป็นโจรสลัดจึงควรลงโทษผู้กระทำในราชอาณาจักรได้ แม้ว่าผู้กระทำและผู้เสียหายจะเป็นคนต่างด้าวด้วยกันก็ตาม

(3) การคำนึงถึงคำพิพากษาของศาลในต่างประเทศ

มาตรา 10 บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำการนอกราชอาณาจักรซึ่งเป็นความผิดตามมาตราต่างๆ ที่ระบุไว้ในมาตรา 7(2) และ (3) มาตรา 8 และมาตรา 9 ห้ามมิให้ลงโทษผู้นั้นในราชอาณาจักร เพราะการกระทำนั้นอีก ถ้า

(1) ได้มีคำพิพากษาของศาลในต่างประเทศอันถึงที่สุดให้ปล่อยตัวผู้นั้น หรือ

(2) ศาลในต่างประเทศพิพากษาให้ลงโทษและผู้นั้นได้พ้นโทษแล้ว

¹⁸⁸ เกียรติขจร วังนะสวัสดิ์. คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1 บทบัญญัติทั่วไป (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: พลสยาม พรินติ้ง (ประเทศไทย). 2551. หน้า 49

ถ้าคำพิพากษาได้รับโทษสำหรับการกระทำนั้นตามคำพิพากษาของศาลในต่างประเทศมาแล้ว แต่ยังไม่พ้นโทษ ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้ หรือจะไม่ลงโทษเลยก็ได้ ทั้งนี้โดยคำนึงถึงโทษที่ผู้นั้นได้รับมาแล้ว

ข้อสังเกต

มาตรา 10 มิได้รวมมาตรา 7 (1) (1/1) และ (2 ทวิ) เข้าไว้ด้วย ผลก็คือ หากมีการกระทำความผิดดังกล่าวจนราชอาณาจักร แม้ศาลต่างประเทศจะพิพากษาถึงที่สุดให้ปล่อย หรือพิพากษาให้ลงโทษและผู้นั้นได้พ้นโทษแล้ว หากผู้กระทำความผิดดังกล่าวเข้ามาอยู่ในอำนาจของศาลไทย ศาลไทยก็ลงโทษได้อีก เพราะถือว่าความผิดนั้นๆ เป็นเรื่องร้ายแรง¹⁸⁹

มาตรา 11 บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำความผิดในราชอาณาจักร หรือการกระทำความผิดที่ประมวลกฎหมายนี้ถือว่าได้กระทำในราชอาณาจักร ถ้าผู้นั้นได้รับโทษสำหรับการกระทำนั้นตามคำพิพากษาของศาลในต่างประเทศมาแล้ว ทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้หรือจะไม่ลงโทษเลยก็ได้ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงโทษที่ผู้นั้นได้รับมาแล้ว

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดในราชอาณาจักร หรือกระทำความผิดที่ประมวลกฎหมายนี้ถือว่าได้กระทำในราชอาณาจักร ได้ถูกฟ้องต่อศาลในต่างประเทศโดยรัฐบาลไทยร้องขอ ห้ามมิให้ลงโทษผู้นั้นในราชอาณาจักรเพราะการกระทำนั้นอีก ถ้า

- (1) ได้มีคำพิพากษาของศาลในต่างประเทศอันถึงที่สุดให้ปล่อยตัวผู้นั้น หรือ
- (2) ศาลในต่างประเทศพิพากษาให้ลงโทษ และผู้นั้นได้พ้นโทษแล้ว”¹⁹⁰

2) กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ประเทศไทยได้ยอมรับเอาแนวทางการกำหนดรายชื่อพื้นฐานเพื่อให้ครอบคลุมความผิดมูลฐาน พร้อมทั้งมีการกำหนดให้การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร หรือวุฒิสภา การมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ การหลบเลี่ยงภาษี การลักลอบขนแรงงานต่างชาติ มาเป็นความผิดมูลฐาน ความผิดที่ระบุไว้ในรายชื่อนั้นรวมการลักลอบการสินค้าที่ถูกขโมยมาหรือสินค้าอื่นๆ¹⁹¹

ก่อนหน้าที่จะมีประกาศใช้บังคับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ประเทศไทยไม่มีกฎหมายใด ๆ กำหนดให้การฟอกเงินเป็นความผิดอาญา ทำให้ไม่สามารถปราบปรามการฟอกเงินหรือดำเนินการกับเงินหรือทรัพย์สินที่ผู้กระทำความผิดฟอกได้เท่าที่ควร กฎหมายฉบับนี้จึงได้บัญญัติขึ้นเพื่อกำหนดมาตรการต่างๆ ให้สามารถดำเนินการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นการตัดวงจรการประกอบอาชญากรรม

การฟอกเงินเริ่มเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปประมาณปี 1980 การฟอกเงินที่เกี่ยวกับอาชญากรรม การค้ายาเสพติดก่อให้เกิดรายได้มหาศาล ทำให้รัฐบาลประเทศต่างๆ วิตกกังวลและเริ่มมีการเคลื่อน

¹⁸⁹ เกียรติขจร วังนะสวัสดิ์. 2562. คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1 เล่ม 1 (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: บริษัทสยาม พับลิชชิ่ง จำกัด. หน้า 86

¹⁹⁰ เรื่องเดียวกัน. หน้า 87

¹⁹¹ The Asia/Pacific Group on Money Laundering (APG). (2017). Anti-money laundering and counter-terrorist financing measures Thailand Mutual Evaluation Report. p130

ไให้เพื่อหามาตรการทางกฎหมายที่จะมาปิดกัน ชัดขวางเพื่อไม่ให้ผู้กระทำความผิดได้ใช้เงินหรือทรัพย์สินที่ตนได้มาจากการค้ายาเสพติดและอาชญากรรมร้ายแรงอื่นๆ ผลกำไรมหาศาลจากการลักลอบค้ายาเสพติดและอาชญากรรมทางเศรษฐกิจอื่นๆ เป็นแรงจูงใจที่สำคัญในการทำให้กระบวนการฟอกเงินเติบโตขยายวงกว้างขึ้นในทุกขณะ ไม่จำกัดแต่เพียงอาณาเขตของประเทศใดประเทศหนึ่ง นานาประเทศจึงเริ่มตระหนักและได้ร่วมมือกันที่จะต่อสู้กับปัญหานี้

จากปัญหาอาชญากรรมยาเสพติดและการฟอกเงินเป็นปัญหาที่ทั่วโลก องค์การสหประชาชาติจึงได้มีประกาศี้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบการค้ายาเสพติดและวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท (United Nations Convention Against Illicit Traffic in Narcotics and Psychotropic Substances, 1988) หรือที่รู้จักกันในชื่อย่อว่า อนุสัญญากรุงเวียนนา ค.ศ.1988 (Vienna Convention 1988) กำหนดให้ประเทศที่จะเข้าเป็นภาคีสมาชิกจะต้องมีมาตรการในการจัดการกับการค้ายาเสพติด ซึ่งรวมทั้งบังคับให้มีกฎหมายเฉพาะ กำหนดให้การแปรสภาพทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเป็นความผิดอาญาฐานฟอกเงิน มีโทษจำคุกและปรับ ส่วนทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการแปรสภาพก็จะถูกริบให้ตกเป็นของแผ่นดิน อันเป็นการทำลายต้นทุนในการประกอบอาชญากรรม ขจัดแรงจูงใจในการค้าหากำไรจากการกระทำความผิดและเป็นการทำลายอิทธิพลทางเศรษฐกิจขององค์กรอาชญากรรมได้ด้วย¹⁹²

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) เป็นหน่วยงานหลักในการพิจารณาอนุสัญญากรุงเวียนนานี้ และมีภารกิจที่จะต้องทำให้ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีสมาชิกในอนุสัญญาดังกล่าว ได้มีมติแต่งตั้งอนุกรรมการร่างกฎหมายเกี่ยวกับการฟอกเงิน โดยในการยกร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวนี้ได้มีการพิจารณาตามกฎหมายแม่แบบของสหประชาชาติเกี่ยวกับการฟอกเงินที่ได้มาจากอาชญากรรม (Model Law on Money Laundering, Confiscation and International Cooperation in Relation to Drugs) และข้อเสนอแนะเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force : FATF) เป็นหลัก¹⁹³

เดิมกฎหมายฟอกเงินนั้นมีชื่อว่า “ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการปกปิดหรือเปลี่ยนแปลงสภาพทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด” ต่อมาก็ได้เปลี่ยนชื่อมาเป็น “ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน” ซึ่งได้มีการประกาศลงราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2542 และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2542 เป็นต้นไป ถือเป็น การเริ่มต้นของประเทศไทยที่ได้กำหนดให้การฟอกเงินเป็นความผิดทางอาญาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะนำกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดที่มีอยู่มาปรับใช้กับการฟอกเงินนั่นเอง¹⁹⁴

สำหรับความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนั้น ในอดีตได้มีการยกร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 กำหนดความผิดมูลฐานไว้ 2 ฐานความผิด คือ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญา

¹⁹² คำแถลงการณ์ของคณะรัฐมนตรี นายชวน หลีกภัย แถลงการต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 20-21 พฤศจิกายน 2540 (นโยบายในระยะปานกลาง การปรับโครงสร้างและพัฒนาสังคม ข้อ 2.6.8)

¹⁹³ อรรถนพ ลิขิตจิตถะ. (2542). ถาม-ตอบเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน. พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: กงนิติการ สำนักงาน ป.ป.ส.). หน้า 25-27

¹⁹⁴ เรื่องเดียวกัน. หน้า 57-58

เฉพาะที่เกี่ยวกับการเป็นธรรมาธิบดี ล่อไปหรือชักพาไปเพื่อการอนาจารหญิงและเด็กเพื่อสำเร็จความใคร่ของผู้อื่น ความผิดฐานพรากเด็กและผู้เยาว์ ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการค้าหญิงและเด็ก ความผิดว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีเฉพาะที่เกี่ยวกับการเป็นธรรมาธิบดี ล่อไปหรือชักพาเพื่อให้บุคคลนั้นกระทำการค้าประเวณี ต่อมาเมื่อร่างกฎหมายดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ได้มีการพิจารณาเพิ่มความผิดมูลฐานจากเดิม 2 ฐาน เป็น 9 ฐาน และมีการลดฐานความผิดจนกระทั่งเข้าสู่การพิจารณาร่วมกันของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ได้มีการพิจารณาเหลือความผิดมูลฐาน 7 ฐาน และผ่านความเห็นชอบของสองสภาเมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2542 และประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2542 ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อพ้นกำหนด 120 วัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป¹⁹⁵

ต่อมาได้มีการเพิ่มฐานความผิดมาเรื่อยๆตามลำดับดังนี้

1) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 พ.ศ. 2546 แก้ไขเพิ่มเติม 1 ความผิดมูลฐาน คือ ความผิดฐานการก่อการร้าย

2) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 คือ ความผิดเกี่ยวกับการพนัน

3) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2556 เพิ่มความผิดมูลฐานที่ (10) – (21) ได้แก่

(10) ความผิดเกี่ยวกับการเป็นสมาชิกอั้งยี่ตามประมวลกฎหมายอาญา หรือการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมที่มีกฎหมายกำหนดเป็นความผิด

(11) ความผิดเกี่ยวกับการรับของโจรตามประมวลกฎหมายอาญา เฉพาะที่เกี่ยวกับการช่วยจำหน่าย ซื้องับรับ หรือรับไว้ด้วยประการใดซึ่งทรัพย์สินที่ได้มาโดยการกระทำความผิดอันมีลักษณะเป็นการค้า

(12) ความผิดเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงเงินตรา ดวงตรา แสตมป์ และตัวตามประมวลกฎหมายอาญาอันมีลักษณะเป็นการค้า

(13) ความผิดเกี่ยวกับการค้าตามประมวลกฎหมายอาญาเฉพาะที่เกี่ยวกับการปลอม หรือการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาของสินค้า หรือความผิดตามกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาอันมีลักษณะเป็นการค้า

(14) ความผิดเกี่ยวกับการปลอมเอกสารสิทธิ บัตรอิเล็กทรอนิกส์ หรือหนังสือเดินทางตามประมวลกฎหมายอาญาอันมีลักษณะเป็นปกติธุระหรือเพื่อการค้า

(15) ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินทางวัฒนธรรมชาติหรือสิ่งแวดลอม โดยการใช้ ยึดถือ หรือครอบครองทรัพย์สินทางวัฒนธรรมชาติหรือกระบวนกรแสวงหาประโยชน์จากทรัพย์สินทางวัฒนธรรมชาติโดยมิชอบด้วยกฎหมายอันมีลักษณะเป็นการค้า

(16) ความผิดเกี่ยวกับการประทุษร้ายต่อชีวิตหรือร่างกายจนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายสาหัสตามประมวลกฎหมายอาญา เพื่อให้ได้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สิน

¹⁹⁵ วีระพงษ์ บุญโญภาส. (2546). รายงานฉบับสมบูรณ์ “โครงการศึกษาปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินภายใต้กรอบกฎหมายที่มีการใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน. (กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 18-19

(17) ความผิดเกี่ยวกับการหน่วงเหนี่ยวหรือกักขังผู้อื่นตามประมวลกฎหมายอาญาเฉพาะกรณีเพื่อเรียกหรือรับผลประโยชน์หรือเพื่อต่อรองให้ได้รับผลประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง

(18) ความผิดเกี่ยวกับการลักทรัพย์ ทรัพย์กร รีดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ฉ้อโกง หรือยักยอก ตามประมวลกฎหมายอาญาอันมีลักษณะเป็นปกติฐานะ

(19) ความผิดเกี่ยวกับการกระทำความผิดเป็นโจรสลัดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเป็นโจรสลัด

(20) ความผิดเกี่ยวกับการกระทำความผิดไม่เป็นธรรมดาเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

(21) ความผิดเกี่ยวกับอาวุธหรือเครื่องมืออุปกรณ์ของอาวุธที่ใช้หรืออาจนำไปใช้ในการรบหรือการสงครามตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมยุทธภัณฑ์

4) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2558 แก้ไขเพิ่มเติมความผิดมูลฐานใหม่ในมาตรา 3 (2) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 โดยบัญญัติให้เพิ่มความผิดฐานการค้ำมนุษย์ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์เป็นความผิดมูลฐาน จากเดิมที่มีการบัญญัติเป็นความผิดมูลฐานไว้ในพระราชบัญญัติการค้ำมนุษย์ พ.ศ. 2551

จากการแก้ไขดังกล่าวทำให้ความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มีทั้งหมด 21 ความผิดมูลฐาน

นอกจากนี้ยังมีพระราชบัญญัติอื่นที่ถือว่าเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ได้แก่

(1) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2561

(2) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 มาตรา 22

(3) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559 จำนวน 2 มูลฐาน

(4) ประมวลรัษฎากร มาตรา 37 ตรี

กล่าวโดยสรุป ปัจจุบันความผิดมูลฐานของประเทศไทยมีทั้งสิ้น 29 มูลฐาน โดยมี 21 มูลฐานความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และ 9 มูลฐานตามกฎหมายอื่นๆ ดังต่อไปนี้

(1) ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดหรือกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

(2) ความผิดเกี่ยวกับการค้ำมนุษย์ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ หรือความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาในความผิดเกี่ยวกับเพศ เฉพาะที่เกี่ยวกับการเป็นธุระจัดหา ล่อไป พาไป หรือรับไว้เพื่อการอนาจารซึ่งชายหรือหญิง เพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่นหรือความผิดฐานพรากเด็กและผู้เยาว์ เฉพาะที่เกี่ยวกับการกระทำเพื่อหากำไรหรือเพื่ออนาจาร หรือโดยทุจริต ชื้อ จำหน่าย หรือรับตัวเด็กหรือผู้เยาว์ซึ่งถูกพรากนั้น หรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการ

ป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี เฉพาะที่เกี่ยวกับการเป็นธุระจัดหา ล่อไปหรือชักพาไปเพื่อให้บุคคลนั้นกระทำการค้าประเวณี หรือที่เกี่ยวกับการเป็นเจ้าของกิจการการค้าประเวณี ผู้ดูแลหรือผู้จัดการกิจการค้าประเวณี หรือสถานการค้าประเวณี หรือเป็นผู้ควบคุมผู้กระทำการค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณี

(3) ความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงประชาชนตามประมวลกฎหมายอาญาหรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน

(4) ความผิดเกี่ยวกับการยกยอกหรือฉ้อโกงหรือประทุษร้ายต่อทรัพย์หรือกระทำโดยทุจริตตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน หรือกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งกระทำโดยกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบหรือมีประโยชน์เกี่ยวข้อในการดำเนินงานของสถาบันการเงินนั้น

(5) ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น

(6) ความผิดเกี่ยวกับการกรรโชก หรือริดเอาทรัพย์ที่กระทำโดยอ้างอำนาจอั้งยี่ หรือช่องโหลตามประมวลกฎหมายอาญา

(7) ความผิดเกี่ยวกับการลักลอบหนีศุลกากรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

(8) ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา

(9) ความผิดเกี่ยวกับการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน เฉพาะความผิดเกี่ยวกับการเป็นผู้จัดให้มีการเล่นการพนันโดยไม่ได้รับอนุญาต โดยมีวงเงินในการกระทำความผิดรวมกันมีมูลค่าตั้งแต่ห้าล้านบาทขึ้นไป หรือเป็นการจัดให้มีการเล่นการพนันทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์

(10) ความผิดเกี่ยวกับการเป็นสมาชิกอั้งยี่ตามประมวลกฎหมายอาญา หรือการมีส่วนร่วมในองค์การอาชญากรรมที่มีกฎหมายกำหนดเป็นความผิด

(11) ความผิดเกี่ยวกับการรับของโจรตามประมวลกฎหมายอาญา เฉพาะที่เกี่ยวกับการช่วย จำหน่าย ซื้องับรับจำนำ หรือรับไว้ด้วยประการใดซึ่งทรัพย์ที่ได้มาโดยการกระทำความผิดอันมีลักษณะเป็นการค้า

(12) ความผิดเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงเงินตรา ดวงตรา แสตมป์ และตัวตามประมวลกฎหมายอาญาอันมีลักษณะเป็นการค้า

(13) ความผิดเกี่ยวกับการค้าตามประมวลกฎหมายอาญาเฉพาะที่เกี่ยวกับการปลอม หรือการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาของสินค้า หรือความผิดตามกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาอันมีลักษณะเป็นการค้า

(14) ความผิดเกี่ยวกับการปลอมเอกสารสิทธิ บัตรอิเล็กทรอนิกส์ หรือหนังสือเดินทางตามประมวลกฎหมายอาญาอันมีลักษณะเป็นปกติธุระหรือเพื่อการค้า

(15) ความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม โดยการใช้ ยึดถือ หรือครอบครองทรัพยากรธรรมชาติหรือกระบวนการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติโดยมิชอบด้วยกฎหมายอันมีลักษณะเป็นการค้า

(16) ความผิดเกี่ยวกับการประทุษร้ายต่อชีวิตหรือร่างกายจนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายสาหัสตามประมวลกฎหมายอาญา เพื่อให้ได้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สิน

(17) ความผิดเกี่ยวกับการหน่วงเหนี่ยวหรือกักขังผู้อื่นตามประมวลกฎหมายอาญาเฉพาะกรณีเพื่อเรียกหรือรับผลประโยชน์หรือเพื่อต่อรองให้ได้รับผลประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง

(18) ความผิดเกี่ยวกับการลักทรัพย์ ทรัพย์กร รีดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ฉ้อโกง หรือยักยอก ตามประมวลกฎหมายอาญาอันมีลักษณะเป็นปกติธุระ

(19) ความผิดเกี่ยวกับการกระทำความผิดเป็นโจรสลัดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเป็นโจรสลัด

(20) ความผิดเกี่ยวกับการกระทำความผิดไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หรือความผิดเกี่ยวกับการกระทำความผิดไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับสัญญาซื้อขายล่วงหน้าตามกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้า หรือความผิดเกี่ยวกับการกระทำความผิดไม่เป็นธรรมที่มีผลกระทบต่อราคาการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าหรือเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลภายในตามกฎหมายว่าด้วยการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า

(21) ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน เฉพาะที่เป็นการค้าอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน และวัตถุระเบิด และความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมยุทธภัณฑ์เฉพาะที่เป็นการค้ายุทธภัณฑ์ เพื่อนำไปใช้ในการก่อการร้ายการรบ หรือการสงคราม

นอกจากความผิดมูลฐานทั้ง 21 ฐานความผิดดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีความผิดมูลฐานตามกฎหมายอื่นๆ อีก 8 มูลฐาน รวมทั้งหมด 29 ความผิดมูลฐาน ดังต่อไปนี้

(22) ความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561¹⁹⁶

¹⁹⁶ มาตรา 73 บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น ใ้แก่ตนในวันการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร หรือการชักชวนให้ไปลงคะแนนไม่เลือกผู้ใดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

(1) จัดทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด

(2) ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมแก่ชุมชน สมาคม มูลนิธิ วัด สถานศึกษา สถานสงเคราะห์หรือสถาบันอื่นใด

(3) ทำการโฆษณาหาเสียงด้วยการจัดให้มีมหรสพหรือการรื่นเริงต่าง ๆ

(4) เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด

(5) หลอกลวง บังคับ ชูเชิญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้ายด้วยความเท็จ หรือจูงใจให้เข้าใจผิดในคะแนนนิยมของผู้สมัครหรือพรรคการเมือง

ความใน (3) มิให้ใช้บังคับแก่ผู้สมัครที่ใช้ความรู้ความสามารถทางศิลปะของตน หาเสียงให้แก่ตนเองโดยไม่ใช้อุปกรณ์ในการแสดงมหรสพ

ความผิดตาม (1) หรือ (2) ให้ถือว่าเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และให้คณะกรรมการมีอำนาจส่งเรื่องให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจได้”

(23) ความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2561¹⁹⁷

(24) ความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559¹⁹⁸

(25) ความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. 2559¹⁹⁹

¹⁹⁷ มาตรา 77 บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้เพื่อจูงใจให้ผู้อื่นสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือถอนการสมัคร หรือกระทำการใด ๆ อันไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกหรือได้รับเลือก หรือเพื่อจูงใจให้ผู้สมัครหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนหรือไม่ลงคะแนนให้แก่ผู้ใดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับและให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

(1) จัด ทำให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด

(2) ทำการแนะนำตัวด้วยการจัดให้มีหรรสพหรือการรื่นเริงต่าง ๆ

(3) เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด

(4) หลอกลวง บังคับ ชูเชิญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้ายด้วยความเท็จ หรือจูงใจให้บุคคลอื่นเข้าใจผิดในคุณสมบัติ ความรู้ความสามารถ หรือชื่อเสียงเกียรติคุณของผู้สมัครใด

ความผิดตาม (1) ให้ถือเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และให้คณะกรรมการมีอำนาจส่งเรื่องให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจได้”

¹⁹⁸ มาตรา 25 วรรคหนึ่งและวรรคท้าย บัญญัติว่า “ผู้ใดจัดหา รวบรวม หรือดำเนินการทางการเงินหรือทรัพย์สินหรือดำเนินการด้วยประการใด ๆ เพื่อการก่อการร้าย หรือโดยรู้อยู่แล้วว่าผู้ได้รับประโยชน์ทางการเงินหรือทรัพย์สินหรือจากการดำเนินการนั้นเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด หรือโดยเจตนาให้เงินหรือทรัพย์สินหรือการดำเนินการนั้นถูกนำไปใช้เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมใด ๆ ของบุคคลที่ถูกกำหนดหรือของบุคคลหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย ผู้นั้นกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปีและปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

.....

ให้ความผิดตามมาตรานี้ เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน”

¹⁹⁹ มาตรา 25 วรรคสองและวรรคท้าย บัญญัติว่า “...ผู้ใดจัดหา รวบรวม หรือดำเนินการทางการเงินหรือทรัพย์สินหรือดำเนินการด้วยประการใด ๆ เพื่อการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง หรือโดยรู้อยู่แล้วว่าผู้ได้รับประโยชน์ทางการเงินหรือทรัพย์สินหรือจากการดำเนินการนั้นเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด หรือโดยเจตนาให้เงินหรือทรัพย์สินหรือการดำเนินการนั้นถูกนำไปใช้เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมใด ๆ ของบุคคลที่ถูกกำหนดหรือของบุคคลหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปีและปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

.....

(26) ความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556

มาตรา 22 บัญญัติว่า “ให้การกระทำความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน” ดังนั้น การกระทำความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติกำหนดไว้ใน มาตรา 5 มาตรา 6 มาตรา 7 มาตรา 8

มาตรา 5 ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(1) เป็นสมาชิกหรือเป็นเครือข่ายดำเนินงานขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ
(2) สมคบกันตั้งแต่สองคนขึ้นไปเพื่อกระทำความผิดร้ายแรงอันเกี่ยวข้องกับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ

(3) มีส่วนร่วมกระทำการใด ๆ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการกระทำหรือการดำเนินการขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ โดยรู้ถึงวัตถุประสงค์และการดำเนินกิจกรรมหรือโดยรู้ถึงเจตนาที่จะกระทำความผิดร้ายแรงขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติดังกล่าว

(4) จัดการ ส่งการ ช่วยเหลือ ยุยง อำนวยความสะดวก หรือให้คำปรึกษาในการกระทำความผิดร้ายแรงขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ โดยรู้ถึงวัตถุประสงค์และการดำเนินกิจกรรม หรือโดยรู้ถึงเจตนาที่จะกระทำความผิดร้ายแรงขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติดังกล่าว

ผู้นั้นกระทำความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ

มาตรา 6 ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา 5 นอกราชอาณาจักร ผู้นั้นจะต้องรับโทษในราชอาณาจักรตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 7 ถ้าผู้กระทำความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติคนหนึ่งคนใด ได้ลงมือกระทำความผิดร้ายแรงตามวัตถุประสงค์ขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาตินั้น ผู้กระทำความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ที่อยู่ด้วยในขณะที่กระทำความผิดร้ายแรง หรือร่วมประชุมแต่ไม่ได้คัดค้านในการตกลงให้กระทำความผิดร้ายแรงนั้น รวมทั้งบรรดาหัวหน้า ผู้จัดการ และผู้มีตำแหน่งหน้าที่ในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาตินั้น ต้องระวางโทษตามที่ได้บัญญัติไว้สำหรับความผิดร้ายแรงนั้นทุกคน

มาตรา 8 กำหนดให้บุคคลที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ข้าราชการ พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พนักงานองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ กรรมการหรือผู้บริหารหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ เจ้าพนักงาน กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของสถาบันการเงิน หรือกรรมการขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ กระทำความผิดตามหมวดนี้ ต้องระวางโทษเป็นสองเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

ให้ความผิดตามมาตรา 22 นี้ เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน”

(27) ความผิดตามประมวลรัษฎากรตามมาตรา มาตรา 37 ตรี²⁰⁰ กำหนดให้เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

(28) ความผิดเกี่ยวกับการบังคับใช้แรงงานหรือบริการ ที่เป็นเหตุให้ผู้ถูกระงับการกระทำได้รับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย ตามพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551

มาตรา 14 บัญญัติว่า “ให้ความผิดตามมาตรา 6/1 ที่เป็นเหตุให้ผู้ถูกระงับการกระทำได้รับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน”

มาตรา 6/1 บัญญัติว่า “ผู้ใดข่มขืนใจผู้อื่นให้ทำงานหรือให้บริการโดยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (1) ทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือทรัพย์สินของบุคคลนั้นเองหรือของผู้อื่น
 - (2) ขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ
 - (3) ใช้กำลังประทุษร้าย
 - (4) ยึดเอกสารสำคัญประจำตัวของบุคคลนั้นไว้
 - (5) นำภาระหนี้ของบุคคลนั้นหรือของผู้อื่นมาเป็นสิ่งผูกมัดโดยมิชอบ
 - (6) ทำด้วยประการอื่นใดอันมีลักษณะคล้ายคลึงกับการกระทำดังกล่าวข้างต้น
- ถ้าได้กระทำให้ผู้อื่นนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานบังคับใช้แรงงานหรือบริการ”

(29) ความผิดเกี่ยวกับการกระทำเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนให้ตนเองหรือผู้สมัครอื่น ใ้หนดวันการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร หรือการชักชวนให้ไปลงคะแนนไม่เลือกผู้ใดเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ตามกฎหมายว่าด้วยเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

ตามมาตรา 65 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2562 ที่บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น ใ้หนดวันการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร หรือการชักชวนให้ไปลงคะแนนไม่เลือกผู้ใดเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ด้วยวิธีการ ดังต่อไปนี้

²⁰⁰ มาตรา 37 ตรี บัญญัติว่า “ความผิดตามมาตรา 37 มาตรา 37 ทวิ หรือมาตรา 90/4 ที่ผู้กระทำความผิดเป็นผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีอากรหรือนำส่งภาษีอากร และเป็นความผิดที่เกี่ยวกับจำนวนภาษีอากรที่หลีกเลี่ยงหรือฉ้อโกงหรืออุบาย หรือโดยวิธีการอื่นใดทำนองเดียวกัน ตั้งแต่สองล้านบาทต่อปีภาษีขึ้นไป และผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรหรือนำส่งภาษีอากรดังกล่าวในลักษณะที่เป็นกระบวนกรหรือเป็นเครือข่าย โครงสร้างธุรกรรมอันเป็นเท็จหรือปกปิดเงินได้พึงประเมินหรือรายได้ เพื่อหลีกเลี่ยงหรือฉ้อโกงภาษีอากร และมีพฤติกรรมปกปิดหรือซ่อนเร้นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อมิให้ติดตามทรัพย์สินนั้นได้ ให้ถือว่าความผิดดังกล่าวเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เมื่ออธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาถ่วงดุลความผิดทางภาษีอากรที่เข้าข่ายความผิดมูลฐานส่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินแล้ว ให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินต่อไป”

(1) จัดทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด

(2) ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมแก่ชุมชน สมาคม มูลนิธิ วัดหรือศาสนสถานอื่น สถานศึกษา สถานสงเคราะห์ หรือสถาบันอื่นใด

(3) ทำการโฆษณาหาเสียงด้วยการจัดให้มีหรสหหรือการรื่นเริงต่าง ๆ

(4) เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด

(5) หลอกลวง บังคับ ชูเชิญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้ายด้วยความเท็จ หรือจูงใจให้เข้าใจผิดในคะแนนนิยมของผู้สมัครใด

ห้ามมิให้สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่เป็นการกระทำตามหน้าที่และอำนาจที่มีกฎหมายบัญญัติไว้ ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้บริหารท้องถิ่น หรือปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อนุมัติโครงการหรือกิจกรรมใหม่ที่มีลักษณะตามวรรคหนึ่งภายในเก้าสิบวันก่อนวันครบวาระการดำรงตำแหน่งหรือก่อนการลาออกจากตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ให้ถือว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนข้อห้ามตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่โครงการหรือกิจกรรมดังกล่าวมีลักษณะเป็นการบรรเทาทุกข์จากภัยธรรมชาติ หรือภัยพิบัติสาธารณะ หรือเป็นโครงการหรือกิจกรรมต่อเนื่องที่กระทำเป็นปกติอยู่แล้ว หรือเป็นโครงการที่ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี

การประกาศนโยบายหรือการดำเนินการตามแนวทางในการแก้ไขปัญหาตามหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยวิธีการใช้จ่ายจากเงินงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมิให้ถือว่าเป็นกรณีตาม (1) หรือ (2) เว้นแต่เป็นการโฆษณาหาเสียงเกี่ยวกับนโยบายที่ไม่สอดคล้องกับหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีเหตุอันควรสงสัยว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดดำเนินการใดอันมีลักษณะต้องห้ามตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาและวินิจฉัย เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยว่าการดำเนินการนั้นมีลักษณะเป็นการต้องห้ามดังกล่าว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นดำเนินการตามควรแก่กรณีต่อไป

ความผิดตาม (1) หรือ (2) ให้ถือว่าเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจส่งเรื่องให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจได้²⁰¹

²⁰¹ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2562 มาตรา 65 วรรคท้าย